

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 367

VELIKA OLUJA

Brian Garfield

VELIKA OLUJA

Brian Garfield: **VELIKA OLUJA**
Naslov originala: HIGH STORM
Copyright: Brian Garfield
Recenzija: Ida Biard, novinski kritičar
Prijevod: Lada Palavršić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) **VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA** Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00 FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Čvrsto stežući uzde svog vranca, Jim Brand je začudeno zurio u mrtvaca. Na smrznutoj zemlji leš je bio pokriven nanosima snijega koji je vjetar divlje raznosio na sve strane.

Nezadovoljno gundajući, Jim je ukočeno sjahao i kleknuo pored mrtvaca. Ne skidajući rukavice, čistio je snijeg s pomodrela mrtvačeva lica. Opsovao je glasno i zadrhtao pri naletu vjetra jer su mu pahuljice zatvarale oči. Ništa mu na tom lešu nije bilo poznato dok nije, razgrćući snijeg s mrtvačeva kaputa, našao metalnu zvijezdu. Bio je to pomoćnik šerifa. Brand se naglo uspravio i stao razmišljati o situaciji u kojoj se neočekivano i ne htijući našao.

— Do vraga! — opsovao je glasno.

Da su to bila stara dobra vremena uzjahao bi vranca, ne osvrćući se na mrtva čovjeka i produžio dalje. Ovako se dignuo, protrljao promrzlo lice i rezignirano pogledao u nebo. Crni oblaci prekrili su horizont. Činilo se da se približava oluja. Vrhovi planina gubili su se u

tami. Sve je nestajalo s vidika. Hladan vjetar prisilio ga da se zaštititi ovratnikom topla kožuha, a stari šešir još je više nabio na oči.

Okrenuo se ponovo prema mrtvu šerifovu pomoćniku. Očistivši malo snijeg koji je još nemilice padao, na lijevoj je strani grudnog koša, blizu metalne zvijezde, ugledao veliku rupu. Zaključio je da je smrt nastupila trenutačno. Jim Brand je zapazio da su rubovi oko rupe na kaputu spaljeni od baruta.

Znači da je metak bio ispaljen iz neposredne blizine, pomisli. Ubojica je mogao biti i netko u koga šerifov pomoćnik nije sumnjao.

Pretražujući dalje našao je revolver u kožnatim koricama. Iz revolvera nije ispaljen ni jedan metak. Vadeći već olinjali novčanik našao je dokumente, ali osim imena ništa više nije doznao. Pomoćnik šerifa se zvao John Henry Kirby.

— Pa, dobro onda, Henry, nadam se da ti je sada dosta toplo — reče Jim.

U džepu je imao četiri dolara

i nešto sitnija. Kalebajući se ipak odluči novac ostaviti tamo gdje ga je našao. Prije tri dana napustio je Spanish Flat s novcem dobivenim na pokeru i nije mu bilo stalo do tako malo novca.

Jim Brand bio je kockar. Oči su mu bile male, uske i svjetlucave i više bi pristajale pustinskoj lisici negoli čovjeku. Njegovo odlučno lice bilo je blijedunjavo i upalih obraza od zadimljenih i tamnih kartaških prostorija u kojima je proveo velik dio života. Uredno podrezani brkovi iznad tankih ciničnih usana dopunjavali su sliku putujućeg kockara.

Isprva je htio ostaviti leš i otići, ali sama pomisao na izgledanje vukove koji bi u tren oka raskomadali mrtvaca, zgranu ga i on promijeni mišljenje. No bilo je teškoća. Htio je zakopati leš, ali je zemlja bila smrznuta i pretvrda za kopanje, pa mu nije preostalo ništa drugo nego da leš stavi na konja i pronade zaklon dok se ne stiša oluja, koja je bila sve jača. Podižući mrtvaca na konja, ugledao je u snijegu tragove. Na jednakim razmacima bile su rupice kao da je netko zabadao tanak štap.

Jednom je vidio slične tragove negdje u Teksasu, ali ne u takvoj liniji i pravilnim razmacima. Možda su to bili tragovi metaka velikokalibarske puške ili specijalnih mamuza.

Vjetar, snijeg i vijavica natjerali su Jima Branda da što prije potraži zaklon. Sjetio se da je u blizini jednog od tih kanjona napušteni gradić Rifle Gap. Osim tog napuštenog sablasnog grada prvo naselje bilo je udaljeno dan jahanja. Međutim, tragove je izbrisala vijavica i

nanosi snijega, a kanjoni su nalikovali jedan na drugog

Uzjahao je i krenuo. Pri svakom koraku konja osjećao je kako ga mrtvačena glava udara u nogu. Bijesno je opsovao i potjerao konja prema planinama. Bio je strašno ljut što je zalutao u taj negostoljubivi kraj i naišao na leš šerifova pomoćnika. Osim toga, šerifi mu nikad nisu bili simpatični.

Što je dovelo šerifova pomoćnika u ovaj sjeverni kraj, razmišljao je jašući prema napuštenom gradiću Rifle Gap. — Najvjerojatnije je krenuo da uhvati bjegunca. Je li bjegunac ubojica? Krije li se negdje u blizini?

Jim je bio sve napetiji. Svakim grm, svako drvo, svaki snježni nanos izgledali su mu kao klopka. Postao je nemiran. Odjednom se nad njim pojavila velika crna ptičurina. Bešumno je kružila visoko iznad njegove glave.

Loš predznak, konstatirao je Jim.

Brzo je izvadio pušku iz korica i otkočio je. Primaknuo je držak obrazu i nanišanio u pticu... Ne, neće pucati, on nije praznovjeran. Nježnim je dodirrom palca zakočio pušku i vratio je natrag u korice koje su višjele o sedlu.

Razmišljajući tako nije ni osjetio da vjetar polako jenjava. Tu i tamo još mu je poneka snježna pahuljica padala po licu i zastirala vid. Čak se više ništa nije čulo osim ravnomjerne škripanja konjskih kopita u snijegu.

II

Čovjek zvani Elias, koji je po svemu podsjećao na Meksikanca, ljuljao se u sedlu i proma-

trao oblačno i sivo nebo. Pored njega je mirno jahao jednoruki mladić. Elias dodirne natovarene bisage na konju i nasmiješi se. Gotovo se uvijek cinično smješкао a iz njegovih tamnih očiju iskrila je pakost i mržnja.

Mislim da će uskoro zapuhati jak vjetar — obrati se Elias svom suputniku južnjačkim naglaskom.

Ožiljak nalik na munju, spuštao mu se od sljepoočice do brade. Na uskom licu najuočljivije su bile male zmijske oči.

Meksikančev prijatelj bio je plav mladić, visoka čela i široka lica, koje bi bilo vrlo prijatno da mu iz očiju nije izbijala smiona drškost. Na usnama mu je titrao podrugljiv smiješak. Imao je samo jednu ruku; lijevi rukav, zavezan u čvor, beskorisno je visio. Preko desnog boka, niško postavljen, visio je revolver u koricama. Dostigavši Meksikanca, upita:

— Siguran si da postoji grad iza onih brda?

— Jednom je bio tamo. Možda je sada ostala samo prašina, tko zna? — Elias je govorio polako i dalje se podrugljivo smijući.

— Krasno — ironično će mladić — a što ćemo učiniti ako ga zaista ne nademo?

— Smrznut ćemo se — izusti Elias. — Ne brini, chico, smrt dolazi po sve nas!

— Nisam se nadao smrti tako brzo — odvrati mladić.

Uskoro su ujahali u široki kanjon. Mladić je zapazio da Elias stalno drži ruku na teško natovarenoj bisagi i da ga pomno promatra. Spopala ga jeza.

— Što me tako gledaš, kučkin sine? — obrecnu se Billy.

— Znaš, optužen sam za mno-

ga nedjelja, ali me nitko ne može optužiti da sam nepošten prema prijateljima.

— Kako to ja mogu znati?

— Pa, onda brini, ako te to veseli. Čitam ti misli, Billy. Smatraš da bih bio dvostruko bogatiji da ne moram ovo blago dijeliti s tobom? Elias slegne ramenima. — Razočaran sam što nemaš nimalo povjerenja u mene.

— Nisam opazio da si i pristom maknuo da pomogneš Hadleyju — otegnuto će Billy.

— On je bio mrtav prije nego što je i dotakao zemlju. Vidio sam to po načinu pada. Što sam mogao učiniti? Neodlučnost u tom času mogla me je stajati života, a možda čak i tebe, chico.

Elias je zubima skinuo rukavicu i huktao u dlan. Iz džepa izvadi čačkalicu i zadrža je u uglu usana. Navlačeći rukavicu promrmlja:

— Bit će još nešto od tebe. Nepovjerljiv si. Dobro je što si takav. Zato ne jaši iza mene, mladiću.

— Zašto?

— Pa, vidiš, ni ja tebi previše ne vjerujem. Možda si pohlepniiji nego što pretpostavljam.

Elias se okrene ljubazno se smiješeći i obrati se mladiću: — Moramo se poštovati, chico!

— Poštovanje među lopovima? — upita mladić kiselo.

— Lopov je jedan od najpoštenijih ljudi, moj prijatelju. On ne obmanjuje ni sebe ni svijet, priznaje da je varalica. Vidiš, chico, nisam nikada sreo čovjeka koji ništa nije ukrao. Svi mi to radimo da bi preživjeli.

— Ne drži mi prodikey, Elias — ljutito poviče Billy i potjera konja.

Elias ga je promatrao. Počeo

se gromoglasno smijati. Dotakao je šesir i blago mu se naklonio.

— Oprosti mi, smijem se svojoj ulozi propovjednika. Tko ima više prava na propovijed od mene? Samo su grešnici poput mene dobro došli u kraljevstvo nebesko!

— Uvjeran sam da sam i ja sposoban za to — reče mladić glasom punim gorčine.

— Ah — progovori Elias blago — počinjem shvaćati. Kaješ se. Žao ti je što si ono učinio. Peče te savjest?

— Zaveži!

Billy pogleda na bisage. Gleđao je crnu kožu i srebrne kopče na njima.

— Zašto se ne zaustavimo i prebrojimo ga? — upita Eliasa.

— Strpljenja, chico, bit će i za to vremena kad se domognemo zaklona — nasmijao se i pogleđao nebo.

Bilo je sve tamnije.

III

Jim Brand se sjetio da je prije šest godina postojala neka vrst ograde duž ravnice koja je vodila u kanjon, u kojem je bio smješten Rifle Gap. Kad bi pronašao i najmanji ostatak te ograde, stigao bi u napušteni grad, jer vremena za traženje nije bilo napretek. Morao se boriti s olujom koja se približavala velikom brzinom.

Sjećao se snježne mećave 1879. godine. Bio je u Leadvilleu za kartaškim stolom saluna »Red Ace« kad je nevrijeme počelo. Igrao je poker s Docom Hollidayem. Nakon šezdeset i dva sata neprekidna kartanja nasmijala mu se sreća. Doc je sve izgubio. Jim se sjećao da je veći dio novca potrošio u Fort Criffinu u Teksasu.

Sjećajući se sada toga doba nije znao donosi li mu i današnje nevrijeme sreću, kao onih dana u Leadvilleu. Sjetio se crne ptice. Možda je ipak trebao pucati...

Prekinuo je s turobnim mislima i svu pažnju usmjerio na put koji je još bio pred njim. Bijela zaleđena pustoš svuda naokolo. Padao je sve gušći snijeg. Vranac je jedva odolijevao nalletima vjetra, noseći već sasvim ukočeno tijelo, koje je i dalje, pri svakom koraku, tupo udaralo Jima u noge. Razmišljao je da sjaši s konja, ali tako bi napredovali još sporije i možda ne bi stigli do zaklona. Zgrozio se pri toj pomisli, čvršće stegnuo uzde i podbo konja koji je već bio iznemogao. Nastavio je prema obližnjim brdima i dalje tražeći ostatke ograde. Nakon nekog vremena izoštrenim je pogledom ugledao trag, ali ne trag ograde, već otiske konjskih kopita u snijegu. Snijeg je napola zatrpao tragove. Znači da nisu prošli tako davno. Bila su dva ili možda tri konja. Dolazili su iz smjera jugoistoka i gotovo pod pravim kutom kretali prema planinama. Tragovi su vodili prema masivnoj gromadi i niskom raslinju.

Vjerojatno postoji neki prolaz, razmišljao je Jim. Ako jahači nisu stranci, moram slijediti njihove tragove, jer će me zaci-jelo odvesti do skloništa.

Po tko zna koji put pogleđao je olovno nebo, koje kao da se primirilo, krijući stravičnu snagu oblaka.

Prateći tragove u snijegu ot-krio je ulaz u kanjon koji se nije vidio iz ravnice. Tragovi su ga vodili prema sve višim proplan-cima. Nakon pola sata jahanja

izbio je na visoravan. Jahači ispred njega nisu se trudili da prekriju tragove, svjesni oluje koja je nailazila. Ako je među njima i bio ubojica šerifova pomoćnika, ostavio je oluji da zbrise tragove umjesto njega.

Na visoravni je vjetar bio mnogo jači, pa je Jim glavu uvukao u ovratnik i natakao šerif duboko na čelo. Istog trena osjetio je tupi udarac u tijelo mrtva čovjeka i oštar prasak puške odjeknuo je na visoravni.

IV

Bacio se s konja, izvlačeći pušku iz korica. Meki snijeg ublažio mu je pad. Otkotrljao se do zaklona, niskog grmlja gusto isprepletenog granja. Boljeg zaklona nije bilo. Opsovao je, jer je vidio da se njegov konj ravnomjernim korakom udaljuje.

Paljba nije prestajala. Meci su fujkali oko zaklona, raspršujući snijeg na sve strane. Jedan metak pogodio je granu iznad Jimove glave pa je on poskočio kad mu je pala za vrat. Podigao je granu i zaključio da nešto takva može da učini samo velikokalibarski metak. Mogla je to biti puška iz koje je ispaljen metak na šerifova pomoćnika. Rupa tih hitaca podsjećala je na puške koje su upotrebljavali lovci na bizone. Ipak, mala je vjerojatnost da je to puška za bizone, jer njih nije bilo ni na osamsto kilometara uokrug u ovom dijelu Arizone. Vjerojatno je riječ o nekom drugom tipu puške velikog kalibra.

No nije bilo vremena za razmišljanje. Meci su zviždali na sve strane i to vrlo blizu. Morao se braniti. Jim je progurao pušku kroz granje i čekao da napadač ponovo počne puniti pušku. Svu je pažnju usmjerio na

greben, ne bi li ugledao odsjaj plamena i tako odredio mjesto s kojeg su pucali na njega. Snijeg mu je uvelike otežavao posao. Spazio je bljesak i uperio pušku u tom smjeru. Morao je biti vrlo dobar strijelac i imati mnogo sreće da bi na toj udaljenosti pogodio protivnika.

Jim se osjećao nelagodno. Glava mu je bila u sigurnom zaklonu, ali su mu noge stršale van. Zrak je postao težak, sve ga je gušilo i postajao je sve nemirniji u lošem zaklonu. Nišanio je oprezno. Morao je što prije ušutkati protivnika ili ga natjerati u bijeg. U ovako lošem zaklonu nije imao velike izgleda protiv napadača s velikokalibarskom puškom.

Opalio je. Nije znao točno gdje se metak zabio, ali je iznenadio neprijatelja. Najednom je sve bilo tiho. Je li čovjek koji ga je čekao u zasjedi odustao ili se povukao? To vrijeme Brand je iskoristio da ponovo napuni pušku.

Neprijatelj ga je ponovo obasuo paljbom koja je bila žešća nego prije. Jim je sve više očajavao. Shvatio je da je, ako ostane ovdje, dobra meta i da će uskoro biti izrešetan. Protivnik je bio u povoljnijem položaju. Visoka stijena bila mu je dobar zaklon. Prije nego ga pogodi, Jim se morao nekako izvući. Pogledavao je prema svom konju. Bio je previše udaljen. Trebalo je pretrčati čistinu. Ali napustiti kakav-takav zaklon, značilo je sigurnu smrt. Ukočio se od hladnoće, nepokretan, uvaljen u smrznuti snijeg, šiban hladnim vjetrom. Disanje mu je bilo otežano. Jedino što je osjetio čudnu toplinu na lijevom rameu. Okrznuo ga je metak. Morat

će previti ranu što prije. Ispalio je nasumce nekoliko metaka, odložio pušku i pokušao previti ranu. Snijegom ju je oprao, grčeci lice od bola. Podvezao je ranu maramom što je bolje mogao.

— Vratio se ponovo u zaklon. Čekao je da protivnik ponovo zapuca. Bijes mu je plamtio u njegovim očima. Pomisao da će izgubiti život zbog gluposti i trenutka nepažnje, dovodila ga do ludila.

Stisnuo je zube i opalio užastopce nekoliko metaka, ali odgovora nije bilo. Najednom je osjetio lagani udarac u glavu, Gusti oblaci prekrili su horizont, a tama je postajala sve gušća. Ponovo je osjetio udarac u glavu, jedan, drugi...

— Prokleta bila — opsovaio je Jim, shvativši da pada tuča. Komadi leda veličine lješnjaka pljuštali su mu po leđima i glavi. Ležao je zatvorenih očiju, licem okrenutim zemlji. Osjećao je velik pritisak u ušima. Bio je iscrpljen.

Tuča ga je spasila od sigurne smrti, jer je neprijatelj zacijelo potražio drugi, sigurniji zaklon da se zaštiti. Požurio je da pronade svoga konja. Krv mu je počela jače cirkulirati i imao je čudan osjećaj kao da mu tisuće mravi plazi po cijelom tijelu. Preplašena životinja teško se dala uhvatiti. Stajala je na vjetru i tuči, sa smrznutim lešom prebačenim preko leđa. Doimale se vrlo sablasno.

Jim je uzjahao promrzlu životinju. Pokušao se ugrijati plješući rukama. Vjetar se podigao zavijajući i šibajući mu lice. Znao je da sada više nema povratka, da će se smrznuti pokušajući se vratiti. Naokolo je sve

bilo pusto pa nije imao od čega podignuti kakav-takav zaklon. Preostao mu je jedini izlaz da pronade sablasni gradić Rifle Gap. Znao je da mora naprijed, ali kojim putem?

V

Starac je sjedio na zemlji plitke pećine s ispruženom drvenom nogom. Drhtavom i kvrgavom staračkom rukom čvrsto je držao uzde dvaju konja. Lice mu je bilo puno bora, a koža smežurano visila. Plave vodnjikave oči tupo su buljile u vatru koja je tinjala. Djevojka, koja je bila s njim, tužno ga je promatrala.

— Gdje li je on sada? — upitala se gledajući i gladeći sijedu starčevu kosu. Ni debele hlače, ni nezgrapna medveđa bunda koja je bila izlizana i zakrpljena, nije mogla sakriti njeno vitko i gipko tijelo. Kapuljača joj je pokrivala sjajnu crnu kosu, samo je čuperak virio. Njeno lijevo lice, maslinaste boje, bilo je zabrinuto.

— Je li sve u redu? — upitala je tiho.

Starac nije odgovorio. Buljio je u vatru. Iako su konji bili mirni i dalje je čvrsto stezao uzde kao da ih želi ukrotiti.

Zrna tuče prekrila su ulaz u pećinu. Vjetar je puhao divljom žestinom. Vatra se djelomično ugasila i djevojka je požurila da stavi još malo drva na žar, ne bi li se vatra rasplamsala. Bili su to posljednji ostaci granja. Približila se izlazu iz pećine i zagrlila konja oko vrata. Bio je topao.

Ne smijemo više ostati ovdje, mislila je. Vatra će se uskoro ugasiti. Pogledala je starca i vidjela njegov prazan pogled.

— Moramo otići oдавде —

govorila je tiho ne mičući se.

Starac se pokrene. Bljesak lucidnosti pojavi mu se u očima.

– Kćeri!

– Tu sam – odgovori ona.

– Ne možemo ostat i ovdje, djevojko. Sjevernjak će nas raskomadati. Moramo kući.

– Znam – bezvoljno mu odgovori.

– Moramo kući – ponavljao je otac.

– Do vraga i mećava, zašto nije počela nekoliko sati kasnije? – Zadrhtala je od hladnoće pa se približila vatri.

Iz misli je prene zvuk nalik zujanju metka.

Naglo se digla od tinjajuće vatre i provirila kroz otvor. U daljini se ocrtavao lik, kojeg od silnog vjetro i tuče nije mogla prepoznati. I dalje je gledala u tom pravcu naprežući oči. Kad je prepoznala došljaka, lice joj je održavala ljutnja i upola glasa je uzviknula:

– Oh, samo to ne. Samo nam je sada, u ovoj jazbini, trebao taj kućkin sin.

Došljak je iznemoglo teturao, boreći se s olujom i vjetrom. Djevojka se pomaknula u stranu da ga propusti. Posljednjim djelićem snage ušao je u pećinu. Čovjek je spustio oružje i pomaknuo šal s lica, koji ga je čuvao od hladnoće, te progovori promuklim glasom:

– Michaela!

– Zdravo – odgovori ona, ne pokazujući ni najmanji znak dobrodošlice.

– Tvoj stari je dobro – upita Michaelu.

– Da, dobro je.

– Zar nemaš više drva za vatru?

– Ne, nemam.

– Prokletstvo, nećemo ih više

ni naći. Najpametnije je da se uputimo u Rifle Gap. Postavi starog na konja. Hoće li moći jahati?

Starac ga pogleda. – Naravno da mogu. A što, do vraga, ti tražiš ovdje, Lutz?

– Isto što i ti, stari. Sklonište od oluje. Michaela, spremi se pa da krenemo.

Michaeli se nije svidao ton kojim je razgovarao, a pogotovo kako je izgovarao njeno ime. Prkosno ga je gledala i okrenula se ocu da mu pomogne ustati. Njegova drvena noga lagano se zanjihala.

– Mogu ja, mogu – mrmljao je starac sebi u bradu. Preživio sam 1871. još goru oluju. Nisam imao sklonište. Kopao sam rupu u snijegu golim rukama i spasio se. Sad ću ja.

Dok je starac govorio, Michaela i Lutz su ga podigli na sedlo. Lutz je pridržavao starca dok se Michaela penjala na svoga konja. Lutz je umotao lice šalom i mala je povorka bila spremna za pokret.

Prigušenim glasom naredio im je da se drže skupa. Išli su prema kanjonu. Michaela je jedva vidjela obrise jakog Lutzo-va konja. Bila je toliko apatična da joj se činilo kao da se cijeli svijet ruši oko nje.

VI

Ako se želio domoći spasonosna cilja, Jim je morao jahati na sjever, a to je značilo tjerati životinju prama vjetru. Morao je upotrijebiti svu jahačku sposobnost, jer je vranac pružao jak otpor.

Sad već krupnija tuča padala je po njegovu tijelu. Razmišljao je kako će mu lice biti puno modrica ako uopće izvuče živu glavu iz tog pakla. Oluja je bila

nešto što je nadilazilo sve dota-dašnje njegovo iskustvo. Instinktivno, pokrenut nekim neobjašnjivim nagonom, gladu i umorom, tjerao je konja sve dalje na sjever. Bar se nadao da jaše u tom smjeru jer zbog vijavice koja je bjesnjela oko njega, nije više bio siguran ide li naprijed ili se vrti u krugu. U vrtlogu oluje, Jim čak nije mogao vidjeti da konj striže ušima.

U najboljem slučaju, razmišljao je, mogu iz ove oluje izići polusmrznut, ali ipak živ. U najgorem slučaju očekuje ga smrt, samo smrt. Smrt koje se nije bojao, ali bilo je još toliko toga što je želio proživjeti.

Njegov život i nije bio mnogo vrijedan, ali je Jim često bio prilično zadovoljan njime, pogotovo sada, kad je njegova kesa bila puna zlata. Iznenada je osjetio golemu želju da potroši taj novac. Sve je moglo ispasti drukčije, da nije zaputivši se iz Spanish Flata, zapao u oluju i izgubio orijentaciju.

Na svakom koraku, urlajući, kovitlajući i nemilice udarajući, oluja je progonila njega i njegovu vranca kao podivljala životinja. Osjećajući kako konj ispod njega drhti, znao je da životinja neće moći još dugo izdržati.

Zamotan u debeli kaput, rukama udarajući o prsa kako bi se bar malo zagrijao, pokušao je zaštititi lice i noge od tuče, osjećajući u koljenima i bedrima bol na mjestima gdje su bila priljubljena uz konjski trup. S gorkim je sarkazmom konstatirao kako je njegovo vrijeme vrlo ograničeno.

Samo čovjek, mislio je, može se ovako očajnički boriti protiv razbješnele oluje.

Jedino se beživotno tijelo prebačeno preko konja nije žalilo. Samo mrtav pomoćnik šerifa izmaknuo je tuči, vjetru i hladnoći, ne osjećajući sve nedaće snažne oluje.

Tada je nastupio čas kad je polusmrznut, idući polako naprijed i pokušavajući se uspraviti u sedlu, Jim Brand bio opasno blizu da prihvati primamljiv zov oluje koji ga je sve više tjerao u san, nudeći mu blaženstvo i mir. Bilo bi to najjednostavnije rješenje.

Jedino što je podsvjesno osjećao jest da mora naći zaklon. U jednom trenutku pomislio je kako bi bilo dobro da ubije konja i tako dođe do željenog zaklona. No brzo mu se ideja učinila ludom. Ipak, bila je to borba protiv vlastita razuma, hrabrosti i snage. Bio je sam i iscrpljen. Sam u bici s poludjelim nebom. No ubrzo je odbacio takva razmišljanja. Ništa, niti oluja, niti bilo kakva nedaća neće ga prisiliti da ustukne, poklekne. Želja za životom bivala je sve veća i više je ništa nije moglo poljuljati.

Noge su mu obamrle i bilo mu je sve teže da se održi u sedlu. Zabrinuto je skliznuo s konja i pošao ispred njega, utirući put. Upadajući u dubok snijeg, spotičući se o kamenje, osjećao je da će biti nagrađen za vlastitu snagu. Sve je jače osjećao bol u nogama.

Naglo je osjetio da hoda nizbrdo. Postajalo je sve strmije, zemlja se gubila pod njegovim stopalima. Konj i čovjek su sve dublje i dublje propadali u snijeg. Svijet mu je izgledao beskrajan i taman, a tamo negdje dolje nalazio se sablasni gradić. Misli su mu ponovo počele luta-

ti. Morao se siliti da se koncentrira na bilo što da ne zaspi.

Pokušao je misliti o davnoj, za njega umrloj prošlosti, o dobrim i lošim godinama koje su prošle. Sjetio se lica žene koju je sreo u Baton Rougeu, dvoje mladih ljudi razdvojenih zbog ponosa, mirisa alkohola i duhana oko kartaškog stola, unutrašnjosti zatvora u Dallasu, glasa druge žene koja mu se mazno privijala u krevetu, šapćući mu na uho nježne riječi, i slatke opojne sreće u nekom gradu Kansasa.

Od svega je najviše žalio za unutrašnjim mirom i za vremenima kad je sve radio po instinktu. Nije unaprijed zacrtao svoj životni put, pustio je da se sve odvija kao serija sretnih ili nesretnih trenutaka, u sklopu kojih je reagirao iznenadnom žurbom ili instinktivnom ljutnjom ili zadovoljnim spokojstvom. Sada nije bilo gotovo nikakve nade. Morao je reagirati jednostavno i odlučno, ili umrijeti. Morao se ponovo boriti. Vjetar mu je zavijao u ušima i disao je otežano zbog vlage u zraku. Osjećao se izgubljeno.

Nakon minutá koje su se činile duge kao sati našao se u kanjonu. Zidine kanjona štatile su ga od vjetra.

Ako ovo nije kanjon u kojem leži Rifle Gap, razmišljao je, onda sam gotov. Od same te pomisli hvatala ga je jeza. Pokušao se sjetiti poznatog terena i nekog orijentira. Mislio je da bi to mogao biti kanjon koji vodi do grada. Međutim, lutajući pogledom uokolo, nije mogao zapaziti nikakve ostatke građevina, a kamoli grada. Obuzimali su ga strava i užas. Ponavljao je u sebi:

– Ja moram živjeti!

Iznenada je osjetio da se oko njega žestok nalet tuče smanjuje, ali zbog uskovilana zraka nije mnogo vidio. Kada je pogledao unatrag, u polutami je vidio svoga konja i shvatio da se našao pod zaštitom goleme stijene u plitkoj pećini koja ga je zaštitila. Zaštićen od udara tuče prislonivši se na stijenu, prikupljao je snagu. Toptao je nogama ne bi li zagrijao promrzla stopala.

Opazio je tragove nedavno ugašene vatre. Nije se zadržavao nego stisnuo zube i ponovo se zaputio u oluju. Bio je sve sigurniji da je gradić u blizini. Glavinjajući uporno je hodao naprijed, naprežući se posljednjom snagom.

Nije bilo druge nego da ustraje, kao i bezbroj puta do sada za kockarskim stolom. Ovaj put igrao je na jednu jedinu kartu: Rifle Gap. Iznenada je čizmom udario u nešto tvrdo. Ispruživši ruku da uhvati oslonac, zagrebao je o drvo. Gušeći se u jecaju iznemoglosti, shvatio je da je to zid neke nastambe. Kriknuo je, ali je oluja progutala glas. Kružeci oko zida, naišao je na otvor.

Promrzlim rukama, koje više nije osjećao, otvorio je vrata i obreo se u duboku mraku. Povukao je konja za sobom. Unutra je bilo toplo i vlažno. Iznenada ga je svladala iscrpljenost. Bio je spašen. Mogao se nasmiјati smrti u lice. Sada se morao boriti protiv obamrlosti. Vani je i dalje bjesnjela oluja. Urlici vjetra nisu ga više smetali. Skorena odjeća od leda pucala je na njemu. Skinuo je rukavice i iz džepa izvadio šibice. Kresnuo je o zid i pri svjetlu vidio da je u

staji. Šest konja bilo je privezano sa strane u oboru. Tiho su frktali. Isparavanje njihovih tijela stvaralo je omamljivu toplinu.

Ogledavši se oko sebe, Jim ugleda na stropu svjetiljku i zapali je. Prva briga bio mu je vlastiti konj. Smrznutim rukama koje su počele boljeti i bridjeti zbog topline, pokušao je skinuti mrtvo tijelo šerifova pomoćnika s konja. Nakon izvjesna vremena to mu je pošlo za rukom.

Frktanje ostalih konja podsjetilo ga je da nije sam. Vjerojatno je tih šest konja vlasništvo šestorice ljudi, prostrujalo je njegovim mozgom poput munje. Sjetio se zvuka velikokalibarske puške gore na proplanaku.

Što ako je jedan od šestorice vlasnik te puške?

Jim osjeti ponovo hladnoću. Morao je potražiti mjesto gdje bi mogao zapaliti vatru.

Prišao je svom konju sa žaljenjem ustanovio da je životinja na izmaku, gotovo smrznuta.

Znao je što mu je činiti.

Umorno izvadi revolver i opali. Životinja je pala bez glasa. Spremio je revolver u korice i pošao na drugu stranu staje, gdje je bio uski prolaz.

Krajičkom oka primijetio je odbljesak noža i zgurenu priličku spremnu za napad...

VII

Instinktivno, iako potpuno iznemogao, Jim se naglo baci u stranu usput nagazivši svjetiljku. U posljednjem trenutku opazio je krajičkom oka čovjekovo lice sa široko razmaknutim očima. Jednom rukom šcepao je neznaničevu ruku u kojoj je blistao nož, a drugom je po-

kušao obuhvatiti protivnika.

Ako je protivnik jači, mislio je, izgubljen sam. Oluja ga je iscrpila a neznaničev je neprestano izmicao. Ponestalo mu je snage da protivniku izbiye nož iz ruke. U očajničkom pokušaju zabio je nogu u neznaničevu slabine i svom težinom tijela bacio se na njega. Sopćući i psujući obojica se prevališe na zemlju. Ispod sebe je čuo teško disanje, a od žestine pada i iznemoglosti svi njegovi mišići drhtali su u grču. Pažnju je usmjerio na zgrčenu protivnikovu šaku u kojoj je bio nož. Za trenutak mu se učini da je i protivnik vrlo slab, čak slabiji od njega. Uspio je. Oteo mu je nož i sekundu se kolebao da ga zarije u protivnika. To je bilo dovoljno da se neznaničev istrigne i izbiye nož iz Brandove ruke. Iznenadnom snagom Brand je divljački udarao po neznaničevu licu. Odjednom je osjetio kako je tijelo pod njim postalo mlitavo. Stenjanje ga je upozorilo da treba prestati s udarcima, ako ne želi ubiti tog čovjeka. Ruka mu je instinktivno pošla prema strancičevim bokovima, ali opasača s revolverom, koji je tražio, nije bilo. Tada se neznaničev naglo istrgnuo i otoktrljao prema zidu.

Brand je nasumce u zraku zgrabio tanku, drhtavu, napetu ruku i, povukavši čovjeka prema sebi, razderao odjeću s njega.

— Sada je dosta — promrm-ljao je ljutito.

Iznenada je shvatio da nešto nije u redu. Vukući čovjeka prema sebi, jednom je rukom napi-pao glatko i nježno zadebljanje koje je po svemu podsjećalo na ženske grudi. U tom trenutku

ćuo je visok, napet glas:

– Skini svoje priјave šape s mene.

– Za ime boga – promrmlja začuđeni Jim Brand i odjednom se našmiješi.

– Budi mirna! – reče joj.

– Do vraga, hoću – odgovori djevojka.

– Kako želiš, damo, ali shvati da te mogu primiriti i na drugi način.

Nije bilo odgovora.

Držeći jednom rukom djevojku za mišicu, Brand potraži svjetiljku i upali je. Žuta svjetlost obasja djevojku u rastvorenom kožuhu i do struka rastrganoj flannelskoj košulji.

Na djevojačkom tijelu izazovno su stršale prelijepe grudi koje su se ritmički nadimale uz svaki njen uzdisaj.

Pri svjetlosti je vidio usko lice maslinaste puti s izraženim jagodicama, odlučne brade. Crna joj je kosa bila razusta po uskim ramenima. Iz očiju joj je sijevala srdžba.

Visoko unatrag zabačene glave doimala se jednostavno, a oko usana lebdio joj je podrugljiv smiješak.

Brand se sagnuo, dohvatio nož i lagano se igrajući njime gledao u djevojku.

– Prilično opasno oružje, zar ne? – rekao je. – Mogla si me i ubiti.

– Zaista? – izusti djevojka. A ti, zašto si ubio ovog čovjeka? – upitala ga je i pokazala na leš.

– Nije bilo baš tako. Pucanj koji si čula ispalio sam u svog konja. Ovaj je mrtav već satima – rekao je, mahnuvši glavom.

– Uostalom, u to se možeš i sama uvjeriti ako pogledaš rupu na tijelu tog čovjeka. Ja nemam

pušku takva kalibra.

Djevojka je i dalje mirno stajala, a sumnja je plamtjela u njenim očima. Zlovoljno ga pogledavši progovori:

– Vjerovat ću ti – zatim čvrsto stisnuvši usne, hladno ga pogleda i zakopča bluzu.

– Odakle dolaziš? – upita je Jim.

– Pokraj staje je salun, jedine zgrade koje su povezane.

– Gle! – reče Brand meko.

– A što radi ovako slatka dama u ovom napuštenom gradu i salunu?

– Takvim laskanjem nećeš ništa postići.

– Što je sa salunom? – upita Jim.

– To je jedina zgrada, jedina topla prostorija i jedino mjesto koje je ostalo čitavo u ovom gradu – odgovori ona i približi mu se. Polako je uzela od njega nož, pa ga upita:

– Ideš li?

– Još ne idem – odgovori Brand.

– Onda se smrzni – reče djevojka i krene prolazom prema salunu.

– Trenutak, damo! – ako se ne varam, napala si me nožem, a ne sjećam se da se tako ponašaju dame.

– Nikad nisam rekla da sam dama – promuklo i sa smiješkom odgovori djevojka, gladeći vršak oštrice noža.

– Zacijelo ti je trebalo mnogo hrabrosti da me napadneš nožem!? Zar nisi pomislila da bih mogao pucati?

– Ja gledam svoja posla. Znam se brinuti o sebi. Uostalom, tko si ti da bih te se trebala bojati.

– Jim Brand – odgovori on.
– Slušaj, čovječe. To uopće nije važno. Ovdje je prilično hladno i ne želim se smrzavati u ovoj grobnici, praveći društvo tvom mrtvom prijatelju.

– Ti pođi – promrmlja Brand. – Ali ja ne ulazim sve dok mi ne odgovoriš na nekoliko pitanja.

– A što ako ne odgovorim?
Stisnuvši ljutito usne Brand je bijesno pogleda.

– Postajem nestrpljiv. Ako treba, prisilit ću te da ostaneš ovdje – rekao je, izvlačeći revolver iz korica i držeći palac na obaraču.

Djevojka pomirljivo slegne ramenima.

– Kako ti je ime? – upita Brand.

– Michaela Manning!

– Otkuda ti, do vraga, takvo ime?

– Od oca. To je pravo englesko ime – izustila je s neskrivenim ponosom.

– A majka, tko je bila ona? – upita Jim.

– Indijanka. Iz plemena Juma. Mješanka sam. Jesi li zadovoljan? – sjetno je upitala.

– Oprosti, nisam te mislio uvrijediti.

– Nadam se da ćeš moći mirno spavati.

– Čiji su ovo konji? – nastavi Jim.

– Jedan je moj, drugi je očev, a ostali pripadaju četvorici muškaraca.

Brand uzdahne i nasloni se na ogradu staje. Ponovo osjeti hladnoću, ali je morao saznati još neke pojedinosti prije negoli se suoči s onima koji su bili u salunu.

– Priznajem da si oštra na je-

ziku, ali još nešto moram saznati. Naime, neki šaljivac s velikokalibarskom puškom ubio je pomoćnika šerifa, a zamalo i mene.

– Pomoćnika šerifa? – upita djevojka. Napući usne, namršti se i uzvikne.

– Neka sam prokleta ako to nije Kirby.

– Poznaješ ga? – upita Jim.

– Kako da ne, ja sam mu bila tiha patnja. On je bio pomoćnik šerifa Coyotera countyja, a sva-ka dva – tri tjedna dolazio je da me hapsi.

– Tebe, zašto?

– Jer kradem kokoši i ostale sitne stvari. Od nečeg se mora i živjeti. Otac mi je invalid, a i senilan je. Moram se brinuti o njemu. Mati me naučila da kra-đa nije zlo. Ukrasti i izvući se – to su odlike pametnih ljudi.

– I ti vjeruješ u to? – upita je Jim.

– Da, to je indijanski način razmišljanja.

– Znači da ti sebe smatraš Indijankom – nasmiješi se Jim.

– Ne razbijaj time glavu. Smatram korisnim ono čemu me majka naučila.

– Jesi li ti ubila Kirbyja?

– Ja? Zašto?

– Ne znam, ljubavna svada ili nešto slično, u svakom slučaju postoji mogućnost!

– Potoji, ali što te to zanima? Bili ste prijatelji? – upita ona.

– Prvi put sam ga vidio kad je on već bio mrtav. Želio sam ga pokopati, ali me je tada netko pokušao ubiti. Netko tko je, vjerojatno, ubio Kirbyja. Možda je mislio da sam bio svjedokom tog ubojstva, pa me je želio ukloniti. Jedino želim da na-

dem ubojicu prije nego on nade mene.

— Zvuči logično. Pođimo u salun — reče Michaela i naglo se okrene. — Doduše, moram te upozoriti. Kirby možda nije pošao mene uhapsiti. Tamo su četiri osobe od kojih dvojicu nikad nisam vidjela, ali izgledaju kao tipovi za kojima se raspisuje potjernica. Jedan od njih je Armando Elias. Čovjek s ožiljkom preko lica. Ne govori mnogo, ali se doima opasnim. Njegov ortak Billy McCasford još je mladić. Mislim da bježe pred zakonom.

— Možda — odgovori Jim, čudeći se njemu hladnu razmišljanju o Kirbyjevoj smrti. — Tko su ostala dvojica? upita.

— Dvojica s one strane planine: Mitch Andrews i Wayne Lutz. Ovog drugog lako ćeš prepoznati. Prava je ljudina. Vlasnik je velikog ranča „Diamond“ koji se proteže golemim područjem. Ima 30.000 grla. Mitcha ćeš prepoznati po građi. Nizak je, debeo, nalik na bačvu. Mitch i njegov brat ne slažu se s Lutzom.

Pošto sam pronašao Kirbyjev leš, slijedio sam tragove jahača i upao u zasjedu i gotovo bio izrešetan.

Michaela ga lukavo pogleda.

— Možda su bili Meksikanac i Billy, a možda otac i ja. Lovili smo.

— Lovili? Što lovili? Zar pomoćnika šerifa?

— Zečeve — reče ona, ne obazirući se na primjedbu.

— Koliko ste dugo ti i otac ovdje?

— Manje od sat vremena.

— Kad su stigli Armando i Billy?

— Nedugo poslije nas.

Jim se zamisli. Mogao je biti bilo tko od njih šestorice. To je pitanje na koje treba naći odgovor.

Zajedno napustiše staju i pođoše prema salunu.

VIII

Hodajući prolazom Michaela lagano dodirnu Jimovu ruku, bezizražajno ga pogledavši u oči.

— Zapamti, putniče, ne sviđaš mi se previše, kao ni ja tebi, uostalom.

— Damo — polagano odgovori Jim — to si ti rekla. — Ne sviđa mi se tvoje baratanje nožem.

— Nisam na to mislila — podrugljivo će Michaela. — Ne voliš mješance.

— Pa, moram priznati da do sad nisam sreo ni jednog sličnog tebi.

Zabrinut zbog onoga što ga čeka iza zatvorenih vrata, Jim je povukao korice revolvera i namjestio ih, zabacio šešir i maknuo kaput s revolvera, polagano dotakavši kvaku, gurne vrata saluna, čija je škripa upozorila one unutra da netko ulazi. Stupio je u veliku i zapuštenu sobu. Židovi bijahu od masivnih balvana i zato je zgrada izdržala godinama. Pukotine među gredama bile su uske pa se vjetar nije osjećao. Puhao je samo kroz dimnjak kamina, rasplamsavajući vatru. Sve je bilo kičeno, osim prašine taložene godinama od vremena kad su Rifle Gapu cvjetale ruže. Kristalni lusteri, poneki razbijeni, visili su uokolo obavijeni finom paučinom. Dugačak bar od mahagonija, nekad ulašten, a sada ispucao i bez sjaja, protezao se uz gotovo cijeli zid. Pod

je na nekim mjestima bio pokriven dijelovima skupocjenog sága, što je govorilo o prošlosti saluna. Zacijelo je nekad blještao svojom ljepotom i pružao gostima sve udobnosti. Velika, trbušasta peć, smještena desno od vrata, širila je ugodnu toplinu. Pored nje su uredno bile poslagane trupice, pripremljene za zimu. Prostorija se doimala kao zaboravljeni spomenik svojim graditeljima.

U zadimljenoj prostoriji sjedilo je pet muškaraca, licem okrenutim prema vratima na kojima su još stajali Jim i Michaela. Buljili su u njega s neskrivenom znatiželjom, pomiješanom sumnjom. Ispitivački pogledi puni čudnog prezira i drskosti nisu silazili sa Jimova lica. Nitko se ne pomaknu. Jim lagano zakroči unutra, pritvori vrata, ali se ne odvoji od njih. Kružio je pogledom po prisutnima, pokušavajući upiti svaku sitnicu koju je zapazio.

U uglu je sjedio čovjek s drvenom nogom, a pored njega ljudeskara guste kose i granitna lica. Svojim čeličnim sivim očima prodorno je gledao Branda.

To su sigurno Michaelin otac i Wayne Lutz, vlasnik »Diamonda«, zaključio Jim.

U blizini šanka, ljuljajući se u kožnoj stolici sjedio je omanji čovjek velika trbuha u odijelu od grubog platna. U jednoj je ruci držao punu čašu viskija, a nadohvat druge stajala je napola prazna boca. Lice mu je bilo crveno poput kuhanog jastoga.

Mitch Andrews, pomisli Jim, sjetivši se Michaelina opisa.

Meksikanca Armanda Eliasa lako je prepoznao. Osim imena sve je na njemu ostalo isto. Kad

ga je posljednji put Jim vidio, zvao se Augustin Pesquiera. Mijenjao je imena često, kao što je mijenjao i lake žene. Uz žene je imao još dvije strasti: cigarilose i novac. Pratio ga je glas najspretnijeg čovjeka u baratanju nožem. Za samilost nije znao. Njegov ortak Billy McCasford nije navršio ni dvadesetu, što se vidjelo po njegovu golobradu licu. Pogledom je izazivao svako- ga tko je duže gledao u njegov prazan lijevi rukav.

Jim je još stajao pored vrata. Bilo mu je potrebno samo nekoliko sekundi da zapazi sve pojedinosti u sobi. Vladala je grobna tišina. Čuo je disanje djevojke pored sebe. Lijevom je rukom držao kvaku, tijelo mu je bilo napeto, ali se doimao mirno. Jedino su oči bile žive. Neugodnu šutnju, koja je trajala kratko, ali se doimala kao vječnost, prekinuo je Meksikanac. Prebacivši nogu preko noge, okrenuo se u stolcu da bi mogao gledati Jima ravno u oči. Na ustima mu je titrao osmijeh. Niz bijelih zubi blistao je kao niz bisera na njegovu tamnu licu. Progovorio je tihim, južnjačkim naglaskom:

– Zdravo, senjor Jim.

– Elias?! – podrugljivo pogleda i odzdravi Jim.

Meksikanac se nasmiješi, brzo pogleda djevojku, ali samo trenutak. Pogled opet zaustavi na Jimu.

– E, pa dobro došao u naš mali brlog, senjor!

Iz drugog kraja sobe oglasi se Wayne Lutz:

– Poznaješ li ovog gospodina, Elias?

– Svakako – odgovori Meksikanac. – To je Jim Brand, kockar, i kažu, vrlo brz na re-

volveru, možda najbrži među kockarima. Jel' tako, senjor Jim?

— Tako je — odgovori Brand, nimalo se ne zabavljajući Meksikančevim humorom.

Propustio je djevojku, zatvorio do kraja vrata i trenutak ostao nepomičan. Muškarci su ga i dalje promatrali. Jednoruki momak prekine šutnju.

— Zacijelo si promrzao, prijatelju?

— Već mi je bolje — odgovori Brand, piljeći u Eliasove po-drugljive oči.

Stari Manning, teško ustajući s drvenom nogom, oštro je zapi-tao:

— Što si radio u staji s mojom kćeri, revolverašu?

— Pa, sad — reče Jim pogle-davši djevojku — to je vrlo do-bro pitanje, starče.

Elias se na to nasmije.

— Odmori se. Promrzao si. Skini taj mokri kaput i smjesti se pored peći.

— U redu, ali samo ako mi ti ne budeš iza leđa. Sigurniji sam nasuprot tebi, Elias — hineći ljubaznost Jim se okrenuo pre-ma peći.

Svjetlo se poigravalo na Mek-sikančevu licu, bijesnu zbog Ji-move primjedbe. Ne reče ništa. Jim skine kaput mokr od tuče i snijega te ga baci na cjepanice pored kamina. Stajao je rašire-nih ruku pored kamina, grijući promrzlo tijelo. Michaela je sje-la na stolac blizu očeva. Jim ni-je čuo što je starac mrmljao.

Jim osjeti napetu atmosferu u salunu. Svi su nijemo sjedili i čekali što će se dogoditi. Vani je oluja bjesnila i udarala svom žestinom u kuću, šaljući čudne zvukove kroz dimnjak kamina.

Instinkt mu je govorio da uzrok napetosti nije njegova prisut-nost, već da je napeta atmosfe-ra vladala i prije njegova dola-ska. Primijetio je ubojit pogled Waynea Lutza namijenjen Mit-chu Andrews. Meksikanac i mladić podozrivo su gledali oko sebe. Jedino je djevojka bila mirna. Sjedila je i nezaintereši-rano gledala plamičke u kami-nu, kako razigrano ližu drvo. Škripa vrata vrati ih u stvar-nost.

— Prijateljska atmosfera ov-dje, zar ne? — ironično konsta-tira Jim.

— Čovjek u većini slučajeva zna tko su mu prijatelji — na-glo odgovori Lutz, kao da je bio pripremljen na takvo pitanje.

— Slažem se s tobom — po-mirljivo će Jim — Ali ja ne vi-dim niti jednog ovdje.

— Oštra osuda! — zareža Lutz. — A što onda radiš ovdje?

— Isto što i svi vi. Čekam da oluja prođe i da nastavim svo-jim putem. Želiš li me možda iz-baciti, ili ti se ne sviđa boja mo-jih očiju? — Jim je namjerno izazivao Lutza. Imao je iskustva s ljudima Lutzova kova. Poka-zati slabost takvima, značilo bi isto što i predati se.

— Polako, momče — reče Wayne, približavajući se Jimu. Brand tek sada opazi bikovsku snagu Wayna Lutza koj je bio dvaput jači od njega. Spazio je da mu revolver nezgrapno visi o boku. Zahvaljujući golemoj snazi ta mu stvarčica i nije bila prijeko potrebna.

— Svi smo mi znatiželjni, stranče. Dolaziš usred najgoreg nevremena kakvo ne pamtim unatrag desetak godina. Nor-malno je da smo sumnjičavi —

gledao je prisutne, očekujući podršku.

— To je baš zgodno. Pa kad smo kod sumnji i znatiželje, možda biste mogli zadovoljiti i jednu moju...

— Kao što je...? — izusti suhoparno Lutz.

— Mrtav šerifov pomoćnik — odrešito će Jim — nalazi se u staji.

Lutz podigne guste obrve.

— U staji?... Bez riječi se okrene i pode pored Jima u staju.

Jim pogleda prisutne, ne bi li možda opazio i najmanju promjenu i začudene poglede, znak za raspoznavanje ubojice. Starac je bio zaokupljen svojom drvenom nogom, dok ga je jednoruki mladić nevino promatrao. Mitch je ispijao viski, a Meksikanac se kao i obično smijuljio. Njegov je ožiljak pri tom poigravao.

Soba puna invalida, razmišljao je Brand. A što je najgore, ne samo fizičkih. Krene prema šanku i dohvati bocu. Stresao se pri prvom gutljaju, a onda je dobrano potegnulo, osjećajući toplinu u cijelom tijelu. Lutz se vrati s pitanjem:

— Kako da znamo da ga ti nisi ubio, Brande?

Jim se nasmiješi.

— I onda ga natovarilo na konja i vodio ga po ovakvoj oluji da bi ga doveo u toplo skrovište da se zagrije.

Meksikančev smijeh zaorio je sobom.

Ne obazirući se na njega Brand nastavi:

— Ubijen je velikokalibarskom puškom, vjerojatno onom kojom se služe lovci na bizone. Ja ću tu pušku naći makar pre-

gledao svaki kutak ove zgrade, i bilo bi bolje da mi gospoda ubojice skrate traženje i jave se.

— Ma nemoj — oštro će Lutz.

— A tko je tebe imenovao za tražitelja ubojice pomoćnika?

— Nije mi stalo do Kirbyja, ta ionako mu nema pomoći. Želim pronaći čovjeka koji mu je postavio stupicu i vježbao gađanje u živu metu. Možda misli da sam svjedok pa me se želi riješiti.

— Pa, jesi li? — Lutzovo pitanje poprati muk. Brand ne odgovori već brzo pogleda prisutne.

— Ne odgovaraš mi nikako čovjeku od zakona, Brande.

— Želiš li mi nešto reći, Elias? — upita Jim.

Meksikanac je prstom pratio ožiljak na licu. Zamišljeno reče:

— Ne znam ja ništa o Kirbyju ni o tim puškama.

— Možda je Kirby pratio tebe i tvog golobradog prijatelja, — uporno je nastavljao Jim, uočivši kako se Billy lecnuo na uvredu.

— Možda — polako odgovori Elias — ali tko to može dokazati...

Brand polako pogleda prisutne i uhvati zamišljen Michaelin pogled kako počiva na njemu. Polako krene kroz hodnik, a vjetar je divlje puhao pokušavajući prodrijeti unutra.

IX

Kad su se za Brandom zatvorila vrata, Wayne Lutz nervozno ustade i počeo šetati po sobi.

— Michaela, donesi mi malo kave — naredi djevojci.

Ona se i ne pomaknu. Sjedila je zamišljeno pored svoga oca.

— Posluži se sam.

Lutz joj dobaci ljutit pogled.

Natoči šalicu crne tople kave i gledajući preko Eliasa i Mitcha Andrews a reče:

— Ima nešto u onom što kockar govori. Ne želim spavati pod istim krovom s ubojicom. Tko ima pušku za bizone?

Mirno čačkajući zube Elias odgovori:

— Amigo, kakvo je to pitanje? Prvo: ako je ubojica tu i nije se otkrio Brandu, zašto bi to učinio tebi. A drugo: možda si ti ubojica!

— Glupost — odgovori Lutz. Svu je pažnju usmjerio na Andrews a koji je stajao podbočen na šank tražeći bocu. Lutz reče:

— Ti, lopužo! Ti si taj! Znao si da idem u Arrowhead šerifu zbog onih teladi koje mi je ubio tvoj brat u blizini Tie Crecka. Možda je šerif poslao pomoćnika da ispita stvar, a vi ste ga presreli i ubili.

— Ti si lud — odgovori Andrews. Vi veliki pokušavate natovariti nama malima sve na glavu. Po vašim pravilima, to je poštena igra.

— Ne pravi budalu od mene, Andrews. Ti i tvoj brat imate gomilu djece. Ne radite a prehranjujete ih krađući. Znaš da mi je tvoj brat ubio telad, a znaš i to da ne možeš u zatvor jer bi njegovi pomrli od gladi. I zato smatram da je jedan od vas dvojice ubio Kirbyja.

— Ti si lud — ponovi Andrews prinoseći bocu ustima. Lutz zakorači preko sobe i otme mu bocu iz ruke. Zavitla je preko šanka i ona se rasprsne na podu. Andrews pogleda Lutz a zakrvavljenim očima od pića.

— Ne zovi me ludim — prosi kta Lutz.

— Lutz dosta mi te je. Ne mogu više gledati naše žene tužne i gladnu djecu, nakon što ti, kućkin sine, projašeš preko našeg malog ranča. Skloni mi se s očiju prije nego što ti nešto tresnem o glavu.

— Potucite se momci — umiješa se Meksikanac. — Oluja će potrajati dugo, a čovjek treba malo i da se zabavi.

Sjeverac je udarao u prozore. Michaela je pročeprkala po vatri, koja se polako počela gasiti te bacila nekoliko suhih grančica koje su odmah počele pucketati i osvijetlile kamin veselim plamičkom. Na to je naslagala nekoliko velikih cjepanica.

Mladi McCasford udari nogom u staklo na podu. — Ne bih želio u mraku nagaziti na staklo — reče i vrati se na svoje mjesto spretno uvijajući cigaretu jednom rukom.

Lutz i Mitch nastaviše sa svađom.

Podižući prevrnuti stolac s poda, Lutz promrmlja:

— Jedno je sigurno. Ako mi nestane još samo jedna krava, nestat ćete i vi i svi vaši prijatelji iz doline.

— Siguran sam u to, Lutz, ali ja ti nisam ništa do sada ukrado ni grama tvoje teletine ili govedine!

— Svakako, moje krave imaju krila, pa kad im se ovdje više ne sviđa odlete na jug — sarkastično reče Lutz.

Optužbe su i dalje pljuštale i raspoloženje je postajalo sve napetije. Da bi spriječio svađu Elias se umiješa u razgovor:

— Prijatelji, to vas ne vodi nikamo. Poslije oluje radite što vas je volja, ali sada nastojte biti mirni!

– Nekako mi ne nalikuješ na čovjeka željna mira – pokušao je Lutz izazvati Eliasa.

Elias ispljune čačkalicu i zapilji se u Lutz. To je bio jedini odgovor, a ujedno i opomena...

X

Shvativši da neće više ništa saznati Jim Brand se odmakne od vrata iza kojih je prisluškivao svadu. Upali svjetiljku i pođe razgledati staju.

Visok, na dugim tankim nogama, elegantan crni konj zaci-jelo je Eliasa; konj pokraj toga sigurno je bio Billyja McCasforda. Od ostalih umornih konja, jedan velik, vjerojatno je bio vlasništvo Waynea Lutz, a preostala dva pripadala su vjerojatno Michaeli i njenu ocu. Osim toga, u staji je, naravno, zatekao i svog mrtvog konja i mrtvo tijelo šerifova pomoćnika.

Brand spusti svjetiljku na zemlju i počne vući mrtvaca u pokrajnju praznu prostoriju. Mrtvačevo lice izgledalo je poput aveti. Vrativši se natrag u staju, Brand je počeo sistematsku potragu za bilo kakvim mogućim dokazom. U staji je vo-njalo po konjima, ali zidovi su bili dovoljno tanki da Brand osjeti sjevernjak koji je vani pu-hao. Brand nije ponio kaput. Sve što je imao na sebi bila je siva flannelska košulja i crni pullover preko nje. Tih zvuk u uglu staje natjera ga da ruku pri-makne revolveru. Stajao je u ti-šini, buljeći u tamu, dok se iz nje pomaljalo sjenka. Bila je to neka ptica trkačica. Prašnjava siva ptica s kolotovima oko očiju i krasnom obojenom krestom stajala je buljeći u Jima, dostojanstveno i mirno s nakrivlje-

nom glavom. Bila je to velika ptica.

– Kako si ti dospjela ovamo? – reče Brand. Ptica se iznenadi čuvši Brandov glas i skoči na-trag u zamračeni kut.

Nastavio je dalje tražiti i nai-šao na Armandovo sedlo: crno sedlo optočeno srebrom i fino izrađeno. Čak su i stremeni bili od srebra. Ali, uočio je Brand, bisage su nedostajale. Po veličini suhih obrisa sa svake strane sedla, znao je da su nedavno još bile.

Što je bilo u njima i gdje su sada? Sumnjičavo se ogledavao i tražio ih.

Osim toga njegovu pažnju privukle su mamuze. Par ma-muza bio je odbačen u kut staje. Bile su to velike i okrugle kalifornijske mamuze. To ga, najed-nom, podsjeti na čudne tragove oko leša šerifova pomoćnika gore na proplanku. Jim podigne jednu, pokušavajući se sjetiti veličine rupica u snijegu i uspo-ređujući ih sada s veličinom mamuze. Koliko se mogao pri-sjetiti mamuze su odgovarale veličini rupica u snijegu. Ali ni-je bilo načina kako da otkrije tko ih je ovdje odbacio.

Kad se promrznut od zime vraćao u salon ptica se opet po-javi iz mraka, buljeći u njega. Svidjela mu se. Oboje su bili za-točenici u osamljenomu gradu, u ovoj čudnoj staji, na čudnu mjestu. Zatočenici oluje. Nasmi-ješio se ptici i krenuo u salun.

Kad je stigao pred vrata, za-stao je trenutak i oslušnuo. Sve što je čuo bio je od pića već ne-razumljiv dijalog između Eliasa i McCasforda. Naglo je odgur-nuo vrata i ušao u prostoriju zapahnut toplim zrakom.

Stari Manning okrene prosi-
jedu glavu. Uznemirenost mu
se pojavi u očima.

– Jesi li našao pušku? – upi-
ta Wayne Lutz.

Brand niječno odmahne gla-
vom.

– I nećeš – doda stari zado-
voljno se smiješeći.

Brand zatvori vrata za sobom
i pogleda prisutne.

Mekiskanac je sjedio nehajno
izvaljen lijeno opuštenih ruku.
Na usku, zloslutnu licu isticao
se samo ožiljak. Ispuštao je dim
cigarete ravno u lice jednoru-
kog prijatelja kojeg to nije mno-
go smetalo. Ostali su se pogle-
davali nezainteresirano.

Djevojka je stajala pored ka-
mina i gledala u plamičke va-
tre. Plamen joj je obasjavao cr-
nu kosu i treperavom svjetlošću
isticao njenu egzotičnu ljepotu.
Nije gledala Branda, ali je on
osjećao jaku privlačnost, koja je
strujala iz nje. Val topline pro-
struji mu cjelim tijelom. Djevoj-
ka ga je, i ne znajući, izazivala
i uzbudivala.

Okrenuvši se prema ostali-
ma, Jim odlučno reče:

– Ako nitko nema ništa pro-
tiv, ja ću pretražiti ostale pro-
storije.

– Istražuj, ako želiš – reče
Lutz neskrivenom nesklonošću
prema Jimu.

Starčeva se glava okrene pre-
ma Lutz.

– Kojim pravom nareduješ u
mojoj kući?

– Ne vrijeđaj se, starče – od-
govori mu Lutz umirujući ga.

Branda zainteresira zbog če-
ga je odjednom Lutz postao lju-
bazan prema starcu. Dqsad se
vladao oholo.

– Pošalji ga do vraga, Lutz –
reče ironično Mitch Andrews.

– Zaveži – kratko će Lutz.

– Vidim – progovori Elias
svojim čudnim naglaskom –
da vas dvojica nećete biti sretni
dok jedan drugoga ne ustrijeli-
te. Zašto ne zaboravite stare ra-
čune.

Prijetecim tonom Andrews se
obрати Lutz, ne obazirući se ni-
malo na riječi Eliasa Armanda:

– Ako išta pokušaš, ti kopile,
bacit ću ti ovu bocu u glavu.

Uzrujan neprestanom sva-
dom između Lutza i Andrews
Brand prijede preko sobe i poč-
ne se uspinjati klimavim stuba-
ma. Došavši do polovice naglo
se okrene, izvuče revolver i po-
gledom ošinu prisutne.

Lutz je gledao Andrews
zlobnim pogledom. Ovaj se nije
obazirao. Zubima je vadio čep
na boci. Starac i McCasford sjedi-
li su zaokupljeni mislima, dok
se Elias smješкао gledajući
Branda. Dugačak svjetlucavi
nož prevrtao je u rukama, baš
kao što bi netko drugi prevrtao
olovku.

– Uzrujan si, amigo – upita.

– Ne, samo sam oprezan –
odgovori Jim, polako vraćajući
revolver u korice.

U tom se trenutku Michaela
odmaknula od kamina s izra-
zom ljutnje u očima i izmuče-
nim glasom reče:

– Zlo mi je od svih vas.

Michaela krene stubištem u
svoju sobu, mimoide se s Bran-
dom ni ne pogledavši ga.

Drugi kat bijaše podijeljen
dugim, uskim hodnikom. Sa
svake strane, na jednakim raz-
macima, bila su vrata. Jim se
zaustavi kod prvih, pritisne
kvaku i gurne vrata puna praši-
ne.

Pljesnjivi miris i ustajali zrak
zapahnu Jima. Pripali šibicu i

upali svjetiljku da razgleda sobu. Bila je potpuno prazna osim nataložene prašine na prozorima i podu. Prozori su bili zabitjeni daskama. Tanka, fina paučina visila je u kutu iznad vrata. Letimično pogledavši sobu, Brand iziđe iz nje, zatvori vrata i uputi se u sobu preko puta.

I ta je bila prazna i prljava. I slijedeće dvije nisu izgledale ništa bolje. Na petim vratima nije bilo prašine. Nesigurno zakuca. Nakon stanke Michaela otvori vrata.

— Mogu li malo prošvrljati po tvojoj sobi?

— Izvoli — jednostavno reče Michaela i propusti ga da uđe.

Soba nije izgledala kao da u njoj stanuje žena. Osim jedne platnene haljine na vješalici u sobi je bilo još nekoliko razbacanih hlača i flanelastih košulja, a čizme i mokasine sušile su se na podu. Namještaj u sobi bio je vrlo jednostavan. Pretražio je sobu, ali nije našao oružje. Stao je pored kreveta, bojeći se njena pogleda. Međutim, nije bilo nikakve optužbe u njenim očima, samo nešto nalik na dosadu.

— Jesi li završio?

— Da — reče i polako se pomakne. U tom je času pod njegovom težinom, zaškripala daska na podu. Ukočeno je zastao. Djevojčin pogled postade oprezan, nepovjerljiv. Gledajući u nju Brand klekne i pomakne dasku.

— Oho — reče Jim. — Što smo to našli?

Izvadi nož iz korica i upotrijebi ga kao polugu te gurne između podnih dasaka. Krajičkom oka opazi da djevojka u ruci drži nož kojim ga je već napala u staji.

— Ne pokušavaj ponovo — blago reče Jim i nastavi micati dasku.

Ono što je našao u rupi nije bila puška. Kožne vrećice, svaka veličine šake, pažljivo su bile posložene u udubljenje ispod dasaka. Uzeo je jednu, otvorio je i na svoje veliko iznenađenje spazi zlato.

— Pa ti si bogata djevojka — ironično će Jim. — Osam ili deset tisuća u zlatu velika je svota.

— Upravo tako, kućkin sine. Što ćeš učiniti s tim zlatom?

— Ostavit ću ga ovdje — reče Jim i vrati vrećicu natrag, pažljivo namještajući dasku na mjesto.

— To nije moje zlato. Ako mi ne vjeruješ, sakrij ga na drugo mjesto.

Nekoliko su se trenutaka nepomično gledali i tada Jim posegnu za Michaelinom rukom. Snažno je privuče k sebi. Nije se uopće opirala, a njene oči ostale su bezizražajne. Jim spusti svoje usne na njene i u tom času osjeti toplinu njena poljupca i na trenutak čvrsti stisak ruku. Privinula se uz njega i opustila u njegovu zagrljaju. Strast njena poljupca bila je odraz mržnje i ljubavi, poštovanja i prezira. Naglo se otrgnula sva zadihana. U tom času on spazi nož u njenoj ruci.

— Zašto ga nisi upotrijebila? — upita je ozbiljno.

— Ni sama ne znam!

— Možda me ne mrziš dovoljno.

— Možda — reče Michaela. — A sad izidi i pusti me na miru. Hoćeš li?

Nešto mu je govorilo da je ne može tek tako ostaviti. Jim po-

novo posegne za njenim usnama.

Ovoga puta nije mu uzvratila poljubac ni otporom ni predajom već samo hladnoćom. Jim se odmakne od nje.

— Misliš li da je ijedan od vas dvojice bolji od onog drugoga. Jim ne odgovori.

— Mrzim te, Jime Brande, pokvario si cijelu stvar.

— Cijelu stvar? — iznenadeno upita Jim.

— Znači li ti nešto taj poljubac? — upita Michaela.

— Možda — odgovori Jim, blago se nasmiješi i izađe iz sobe.

XI

Jim odjednom shvati da je potraga za puškom iz koje je ispaljen hitac na šerifova pomoćnika, beskorisna. Čak i da je pronađe, što će biti prilično teško u ovoj staroj kući, punoj napuštenih soba, nema nikakva dokaza da optuži bilo koga od prisutnih. Hodnik u kojemu stajaše bijaše taman i vlažan. Okus djevojčina poljupca još mu je bio na usnama, a miris njene kose još je osjećao.

Jim je stajao i razmišljao. Čovjek koji je ubio šerifova pomoćnika i napao Jima, možda će pokušati ponovo. Jedini način da pronađe ubojicu jest da riskira i čeka slijedeći napad.

Htio je završiti posao pa se zato uputio u posljednju sobu na katu da i nju pregleda. Bila je namještena indijanskim drvenim krevetom i rasklimanim stolom. Vjerojatno je pripadala starcu Manningu. Na zidu je visjela izbljedad slika a do nje požutjela karta Rifle Gapa i okolice. Topli pokrivač i par izlizanih torbi te umivaonik u

uglu bilo je uglavnom sve što se nalazilo u sobi. Gledajući i tražeći naokolo Jim nađe još nešto — velikokalibarsku pušku. Pomisli kako je napokon naišao na trag, no već pri letimičnu pogledu na pušku ustanovi da iz nje nije ispaljen ni jedan metak već mjesecima. Bila je prasnjava i umjesto da miriše na barut, mirisala je na ustajalo ulje. Razočarano odloži pušku. Krene prema izlazu. U tom trenutku, izoštranim sluhom začu korake na vrhu stepenica. Brzo ugasi svjetiljku i povuče se natrag, polako vadeći revolver.

Koraci su odzvanjali hodnikom. Jim suspregne dah da se ne oda. Koraci se zaustave i na trenutak se sve utiša. Tada začuje kucanje na Michaelinim vratima.

— Tko je? — upita djevojka,

— Želim razgovarati s tobom.

Jim prepozna Lutzov glas. Zbunjen, namršti se u mraku.

Stari zasun je škljocnuo. Michaela otvori vrata samo napola, ne puštajući Lutz unuta.

— Što želiš? — upita ga.

— Gdje je Brand?

— Otkud bih ja to znala?

— On njuška gore. Pusti me trenutak unutra — Lutz je bio nestrpljiv.

— A zašto Lutz? Možemo i na vratima razgovarati.

— Ne moraš me plašiti. Ja ne grizem.

Jim vrati revolver u korice. Napeto je slušao razgovor. Nadao se da će otkriti trag koji je tražio.

— Sigurna si da nisi vidjela Branda? — nastavio je uporno ispitivati Lutz.

— Pa što i da jesam?

Nastala je tišina. Nakon stan-

ke djevojka nastavi zabrinutim tonom:

– Što zapravo želiš?

– Tebe! – odgovori Lutz otvoreno.

Djevojka se slatko nasmije. Brand je zamislio kakav je izraz njena lica.

– A zbog čega? – zapita Michaela istim glasom.

– Kakva su to, do vraga, pitanja. A zbog čega muškarac želi ženu, Michaela. Pusti me unutra pa ću ti pokazati.

Prošao je trenutak u tišini. Jim pomisli da se Lutz vjerojatno pokušava smiriti no opet začuje njegov glas:

– Hej, djevojko! mogu ti kupiti što god želiš. Mogu te izvući iz ovog štakorskog gnijezda ako budeš dobra prema meni. Pa, već smo razgovarali o tome.

– Misliš, vi ste se dogovarali, a ja sam slušala što ti se mota po glavi, Wayne.

Ogorčenost se osjećala u Michaelinu glasu.

– Ti, Michaela, ti mi se motaš po glavi i ti to dobro znaš. Svaki put kad uhvatim priliku, dolazim ovamo zbog tebe, a ti mi uzvraćaš slatkim lažnim smiješkom i izruguješ mi se. Izazivaš me, a onda se naglo povlačiš. Vidim ja kako ti gledaš svakog muškarca; onog jednorukog, golobradog momka ili onog kockara Branda. Ja ću te iz ovoga izvući ako budeš pametna. Što je u tome loše?

– Ništa – reče Michaela. – Ali to nije dovoljno.

– Znam ja što ti hoćeš. Brak hoćeš djevojko, zar ne? A znaš da je to nemoguće.

– Svakako – Brand začuje djevojčin odgovor. – Znam kako stvari stoje. Ti imaš isključivo pravo da živim na vrhu, zar

ne? Ti si častan i pobožan čovjek i držiš se pravila.

– Ne rugaj mi se – upozori je Lutz.

– Zar ti moj odgovor zvuči podrugljivo?

– Otkud znam. Kod tebe se nikad ne zna što misliš!

– Tada ću ti ja reći, gospodine Lutz. Da sam bjelkinja, oženio bi se sa mnom odmah, zar ne?

Lutz se našao u neprilici.

– Nikad nisam pomislio tako nešto, a kamoli rekao!

– Pa, naravno, nisi, Lutz. A sad te lijepo molim da se izgubiš. Ako misliš da ću biti nečija ljubavnica, varaš se. Želim od ovoga glupog života mnogo više.

– Budi realna, djevojko. Moja je ponuda najbolja koju ćeš ikada dobiti. Nisam ja kriv što si mješanka.

– Okrutan si, Lutz i ne želim više razgovarati s tobom. Moj odgovor je: ne.

Teški koraci udaljavali su se hodnikom prema stepenicama. Po krovu je i dalje udarala tuča. Vjetar je bijesno urlajući udarao svom silinom u kuću kao da je želi srušiti sa zemljom. Jim izađe iz svoga skloništa i u času se nađe pred djevojkom. Ona se iznenadi.

– Sve si čuo?

– Da – jednostavno odgovori Jim.

– Nije važno – slegne Michaela ramenima. Gledala je Jimu ravno u oči.

– Kad bi se Lutz htio tobom oženiti, bi li pristala? upitao ju je iznenada.

Osmijeh joj je bio vrlo zagonetan.

– Ne znam – reče. – Da li bi te to smetalo?

Jim ne odgovori, nije bio sav-
svim siguran u sebe. Gledao je
djevojku dok nije ušla u sobu i
zatvorila vrata. To ga je vratilo
u stvarnost. Polako je krenuo
stepenicama koje su se spuštale
do saluna.

XII

Sumnjao je u Lutz, Andrew-
sa, starog Manninga, Eliasa i
Billyja. Jedan od njih sigurno je
ubojica. I kad je Brand gledao
svaki pojedini par očiju imao je
grozan osjećaj da gleda u napu-
njenu i napetu dvocijevku.

Sjeo je za jedan od stolova i
izvadio karte. Napola zaintere-
siran miješao je karte i slegao
ih po prljavu stolu, razmišljaju-
ći o situaciji u kojoj su se svi
našli. Pored kamina jednoruki
mladić reče nešto Eliasu, zgnje-
či cigaretu i pođe prema šanku.
Dohvatio je polupraznu bocu iz
koje je Mich Andrews pio, a on-
da prinio stolac Brandovu sto-
lu. Brand je primijetio pogled
Eliasovih poluzatvorenih očiju
kojima je pomno pratio mladi-
ćeve pokrete. Sekunde su prola-
zile kao da čeka giljotinu.
Brand se osjećao kao da će oš-
tro sječivo pasti na njega. Tišina
je pritiskivala kao mora.
McCasford dođe do stola i upi-
ta:

– Mogu li ti se pridružiti?

Brand potvrdi kimajući gla-
vom. Mladić prebaci noge pre-
ko stolca i potegne gutljaj iz bo-
ce. Zatvorivši oči osjeti tekućinu
kako mu pali grlo. Zatim ponu-
di Branda.

– Hoćeš li?

– Ne bi mi škodilo – Brand
posegnu za bocom.

Billy ga je proučavao. Više
kao tvrdnju nego kao pitanje
on reče:

– Ti se ne bojiš?

– A čega – izgovori Brand i
digne pogled s karata.

McCasford slegne ramenima
i pospanim očima pogleda po
sobi.

– Svi su u ovoj sobi napeti.
Samo čekam da netko prasne.
Živci.

Brand uvidi da nije jedini ko-
jem su živci bili napeti. I druge
je mučio isti osjećaj. Billy poseg-
ne u džep i izvadi šaku sitniša
i stavi ih na stol. Pokazavši na
karte, upita:

– Hoćemo li odigrati koju
partiju?

– Zašto ne? – Brand pokupi
karte i spretno ih izmiješa –
Poker?

– U redu!

Dijeleći karte Jim se obazre
oko sebe. Bili su dovoljno uda-
ljeni od drugih pa su mogli nes-
metano razgovarati.

Pored peći je starac razgova-
rao s Lutzom. On je, po svom
običaju, sumnjičavo gledao An-
drewsa koji je stajao pored šan-
ka, jedva se držeći na nogama.
Elias je, također, bio na prilič-
noj udaljenosti na drugom kra-
ju sobe, pokušavajući se zagri-
jati. Michaela je bila u kuhinji.

Jim podigne svoje karte i baci
znalački pogled prema Billyju.

– Nisam još čuo tvoju priču.

– O čemu?

– O velikokalibarskim pu-
škama i pomoćnicima šerifa.

– Nemam ti što pričati – re-
če Billy, pogledavajući karte i
dajući ulog.

Brand podijeli treću kartu.

– Kako to da si se udružio s
Augustinom?

– Augustinom? – zabezek-
nu se Billy.

Ti ga znaš kao Armanda –
objasni Brand.

Billy slegne ramenima i poveću ulogu.

— Elias me izvukao iz zatvora u Galleyvilleu.

— I sad si se ti udružio s njim. Zar nisi imao pametnijeg posla. Dopusti da ti dam savjet. Nikad ne okreći leđa Eliasu, moglo bi te to stajati života.

Billy podigne obrve, pogleda Branda i opet se zadubi u karte.

— Zbog čega takav savjet?

— Poznajem tvog prijatelja vrlo dugo. Zaklao bi te zbog jednog pesosa.

— Još nije — Billy progovori, braneći Eliasa.

— Pričekaj malo pa ćemo vidjeti.

— Nije potrebno. Dobro se slažemo. Svaki gleda svoj posao.

Posljednja karta je pala. Billy je uporno povećavao ulogu, zaboravljajući da karta s profesionalnim kockarom. Brand spusti karte i uz smiješak reče mladiću:

— Nisi se još naučio dobro blefirati.

Billy se namršti.

— Hoćemo li još jednu partiju?

— Možemo — odgovori Billy posegnuвши za bocom.

Brand podijeli karte.

— Reci mi nešto. Tko goni vas dvojicu? Pred kim se skrivate i bježite?

Billy zažmiri.

— Što bi to trebalo značiti?

— Čini mi se da se vas dvojica ne bi našla u ovoj jazbini, da zato ne postoji valjan razlog. Znači, bježite pred zakonom.

— Previše si znatiželjan!

— Znatiželjan sam jer se brinem o tvojoj koži — doda Brand. — Još pokušavam doznati što je radio zamjenik šeri-

fa tako daleko od kuće, to više što se spremala oluja.

— Sumnjam da je zbog mene — reče McCasford kao da ga se to nimalo ne tiče.

— Da se okladimo? — upita Brand.

Mladić baci novac na stol. Brand podijeli slijedeću kartu.

— Zbog čega te traže?

— Tko kaže da me traže?

— Piše ti na čelu!

McCasford slegne ramenima.

— U Koloradu postoji čovjek koji tvrdi da sam ukrao njegov novac.

— Pa, jesi li?

— Ne! Slučajno sam se našao kad su tražili nekog tko bi za to ispaštao, pa su pokupili mene. Ja ne kradem od pijanaca, mister. Nisam toliko nisko pao.

— Jeftina priča — ironično će Brand. — A kako si izgubio ruku?

— Bože, ne misliš li da si previše znatiželjan.

— Da, ali sam još živ. Ako te smeta, oprost. Nisam ti htio stati na žulj.

— Ako baš želiš znati — reče mladić ozbiljno — nekad sam bio dobar krotitelj konja. Smrskao sam ruku, pokušavajući obuzdati divljeg konja na ranču, na kojem sam radio.

Brand kimne.

— Nakon toga nisu više imali koristi od jednorukog momka.

Uvidio si kako je svijet grub pa si se htio osvetiti. Onda su te prognali iz Kolorada pa si upao u slijedeću gužvu u Galleyvilleu. Udružio si se s Eliasom i sad te on uči zanatu.

— Nikad nisam volio igre gdje se mnogo razmišlja. Zaboravimo cijelu stvar, Brande — nastavi promatrajući karte.

— Želiš li igrati dalje na moj par asova?

— Ne. Sve je tvoje. Ionako sam bez novca.

— Posudi par čačkalica od prijatelja — Brand mu je sugerirao s blagom ironijom u glasu. — Tako ćeš moći igrati partiju do kraja!

McCasford se zacrveni, a Brand nastavi oštro.

— Čuj, reci Eliasu da ću biti spreman za njega ako odluči da me potraži s nožem u ruci kad padne mrak. Inače, to mu je običaj.

McCasford položi ruku na stol i tupo gledajući u vrhove svojih čizama hladno dobaci:

— Reci mu sam — i udalji se ostavljajući Branda samog.

Kamin i peć grijali su sobu i toplina je polako uspavljivala Branda. Razmišljao je kako nikome u ovoj sobi ne smije vjerovati. Izvadio je sat i ustanovio da je tek pet sati. Oslušnuo ga je, navio i spremio u džep.

Vani je oluja činila pakao od svijeta. Jim je znao da će stradati stoka i konji mnogih rančera. To je mogao biti razlog za ljutnju Waynea Lutza. Takvo vrijeme može preko noći učiniti rančera siromašnim.

Nagli nalet vjetra potrese kuću i uzdrma krov, a tada nastane zatišje koje potraje desetak minuta. Nakon toga vjetar navali još jačom žestinom. Udarao je u zgradu kao da želi uništiti taj mali kutak topline. Ulazna vrata najednom se otvore. Svi su skočili na noge. U salun je, teturajući, ušao muškarac pomodrela lica. Armando Elias polako ustane, zaobide došljaka, zatvori vrata i sporim koracima vrati se na svoje mjesto.

Pridošlica je stajao nepomično u zaleđenu kaputu, kao da ga je hladnoća paralizirala. Samo su oči odavale živost. Bio je jak čovjek. Šešir je duboko natakao na oči. Ledena kora zarobila mu je odjeću i obuću.

Jim Brand mu pride:

— Skini taj kaput, prijatelju, i šeći uokolo prije nego se zale-diš.

Pridošlica se nije ni osvrnuo na Jimove riječi, a nije se ni pomaknuo s mjesta. Usne su mu podrhtavale a oči mu se, najednom, zamutiše.

Brand skine s njega kaput, ali to nije mnogo koristilo, jer je i ostala odjeća bila mokra i skorena.

Pokušavajući mu skinuti jaknu, Jim ugleda na njegovim prsimu metalnu zvijezdu. Znajući raspoloženje u ovoj sobi, brzim pokretom je skine i spremi u svoj džep. Bio je siguran da nitko u sobi nije mogao zamijetiti taj njegov brzi pokret.

Došljaka dovuče do peći. Michaela izide iz kuhinje, pogleda stranca i vrati se natrag. Međutim, Brand je bio uporan;

— Cupkaj nogama, prijatelju!

Čovjek je tapkao na mjestu. Noge su mu mehanički išle gore-dolje.

— Osjećaš li nešto? — upita ga Brand.

— Ne mnogo! — Glas mu je bio promukao od hladnoće. — Kao da me netko probada sitnim iglicama.

— Samo se miči. Ne idi preblizu peći, mogao bi dobiti ozeblina.

Brand ga uštupne za obraz.

— Osjećaš li ovo?

— Da!

— Onda je sve u redu — reče Jim i nastavi. — Kako se zoveš?

– George Zane.

– Još jedan prokleti putnik – progunda Mitch Andrews napola pijan. – Dobro došao u ovaj pakao – govorio je dalje, pa potegne iz boce dobar gutljaj.

Brand je razmišljao što mori Andrewsa da toliko pije. Zacijelo ga zbog nečeg peče savjest. Možda je to savjest ubojice.

George Zane je i dalje ćupkao. Počeo je osjećati kako mu krv polako struji žilama. Skinuo je rukavice i šal, a šešir je maknuo s glave. Kosa mu je bila duga i ravna, prošarana sjedina. Koža mu je bila gruba i ispucana. Napravio je neku grimasu i kimnuo. S lica je polako nestajalo bljedilo.

Brand zamoli Manninga da donese staru odjeću za došljaka.

Starac ode uz stepenice, vučući lijeno drvenu nogu za sobom.

– Nemam dovoljno hrane – zdvojno će Michaela, provirujući iz kuhinje.

Brand se lukavo nasmije, pogledavajući Lutz i Andrewsa.

– Nije važno. Možda će Lutz i Andrews podijeliti svoj obrok. U redu, momci? – bio je zajedljiv.

– Zaveži! – oštro dobaci Lutz. – Nikome se ne sviđa tvoj humor.

– Ništa, tada ćemo podijeliti moj – obrati se Jim Zaneu.

Starac se vrati s odjećom i pruži je došljaku. Revolvere je nosio visoko obješene tako da bi ih u svakom trenutku mogao upotrijebiti.

Dok je Zane bio odsutan, Lutz zapita:

– Je li ga netko od vas vidio prije?

– Mislim da ja jesam, ali se nikako ne mogu sjetiti gdje i kada – reče McCasford.

– Možda je on ubio zamjenika šerifa, Brande?

Brand nije odgovorio. Htio je doznati što je navelo tog čovjeka od zakona da dođe u ovu pustoš, ali nije htio otići za njim da ne izazove sumnju.

Zane se pojavi u premaloj odjeći za njega, i s vrata, polako ih zatvarajući, progovori:

– Vidio sam svjetlo i došao se zakloniti.

– Dobro došao! – reče mu Brand, gledajući ga ravno u oči. Ton je bio opominjući. Jim se nadao da će stranac shvatiti to upozorenje. – Ja sam Jim Brand.

– Znam – reče Zane. – Vidio sam te jednom ili dvaput.

Jim predstavi ostale.

– Evo još jednog prijatelja – reče Elias lažnom srdačnošću nakon upoznavanja. – Sjedi i odmori se.

Zane sjedne i počne svlačiti čizme.

– Tko je mrtvac u staji?

– Pomoćnik šerifa iz Arrowheada – odgovori Lutz.

– Tko ga je ubio?

– Nitko ne zna!

– A što ti radiš u ovim brdima, prijatelju – umiješa se Lutz Wayne.

– Bio sam u planinama. Kad je oluja počela bjesniti mislio sam da ću stići do Rifela Gapa, ali me zatekla na otvorenom i zamalo me ubila.

– A što si radio gore u planinama? – prekine ga Lutz.

Zane značajno pogleda Branda i dotakne mjesto gdje je bila zataknuta zvijezda.

– Pokušavao sam naći zlatne žile u starom rudniku.

– Ne izgledaš baš kao kopač zlata – reče Lutz.

– Zna on šta govori – javi se starac Manning. – Ima tamo dosta zlata. Što mislite, od čega živimo ja i moja kći?

– Kradete – reče Lutz. – To svi znaju, ali te nitko ne dira jer svi žele spavati s tvojom kćerkom.

Starac se ukočio u stolici i bijesno pogledao Lutza. Kuhinjska vrata bijahu zatvorena i Jim se nadao da Michaela to nije mogla čuti.

– Bio bih ti zahvalan, Lutz, da svoje prijave misli zadržiš za sebe, barem dok si pod mojim krovom – izusti starac.

– Lijepa obitelj – mrmljao je Elias, premećući čačkalicu po zubima. – Zašto ne zadirkuješ nekoga ravnog tebi, Lutz?

– Ako želiš, to možeš biti ti, Elias!

– Samo izvoli, gospodine.

Elias je lagano vrtio nož u rukama, pogledavajući Lutza.

– Makni to – reče mu Brand i ode do stola da s njega pokupi karte koje su ostale nakon igranja s MacCasfordom. Elias ga posluša. Pridošlica Zane skine čizme i primakne promrzle noge bliže uz peć.

Vjetar je i dalje neumorno fukao, kao da nikada neće prestati.

XIII

Brand je uzeo tanjur i sjeo pokraj Georgea Zanea da podijeli s njim večeru. Svi su se s velikim apetitom bacili na malo jela koje je pripremila Michaela.

Bilo je to medvjede meso i tijesto već prilično kiselkasto od dugog stajanja, a kao prilog kuhani grah. Michaela se ispriča-

vala zbog loše hrane, a ostali su bili toliko gladni da nisu to opazili. Wayne Lutz nije mogao prožvakati medvjede meso pa ga ispljune s gađenjem.

– To nije uopće skuhan!

Michaela ga pogleda i hladno mu reče:

– Ne moraš ga jesti. Ako hoćeš, prepusti ću ti mjesto u kuhinji, možda će ti uspjeti da pripremiš nešto bolje od ovih bijednih namirnica koje imamo.

– I uspio bih. Sigurno bih skuhao bolje. A možda ti znaš pripremati samo pečenje od psećeg mesa?

Ovoga puta djevojka nije ostala hladnokrvna na Lutzovu primjedbu. Stisnula je usta, a oči su joj se bijesno zacaklile.

Brand je primijetio da je Billy spustio viljušku i gledao ravno u Lutza i tada opazi da u Billyjevim očima tinja plamen za Michaelom.

– Što nedostaje medvjedem mesu? – upitao je, ali je ostao bez odgovora.

Lutz je i dalje nezainteresirano čeprkao po tanjuru.

Brand i Zane su mirno jeli. Slušali su kako oluja vani bjesni. Jim je ritmički žvakao hranu, gledajući oko stola. Billy je i dalje promatrao Michaelu i Jim osjeti čudnu sjetu. Razmišljao je o Billyju, o putu koji će taj sakati momak izabrati. Bilo bi zaista šteta da izabere put Armanda Eliasa. Nije znao je li momak dovoljno psihički jak da se odupre Meksikančevu utjecaju. Nadao se da još nije kasno da Billy krene pravim putem.

Brand pogledom potraži Eliasa. Čovjek s brazgotinom nešto je smjerao. Imao je opaki smisao za humor, kao i za sve ostalo. Bio je, blago rečeno, čovjek

bez skrupula. Sada mu je odgovaralo biti prijateljski raspoložen, ali jednoga dana, kad opasnost mine, Elias će opet biti smrtonosniji od zvečarke. Bio je nepredvidiv u postupcima. Koliko će još potrajati dok ne pokaže svoje pravo lice, lice bezosjećajnoga čovjeka? Brand se u mislima vratio na zlato koje je pronašao u Michaelinoj sobi. Netko bi to zlato mogao naći, a onda ... Iste neprilike mogli bi izazvati Lutz i Andrews svojom netrpeljivošću. Jim nije vjerovao ni jednom od njih. Brinuo je samo o sebi i svojoj koži. To ga je nagonski održavalo u životu, jer je imac gorkih iskustava. Da bi čovjek bio zadovoljan, morao bi pružati malo, ne primati nikakvih usluga i ni na koga se ne oslanjati. Bio je to životni moto Jimija Branda, a poštovanje tog principa održavalo ga je dosad u životu.

Sada je svojom greškom, zaboravivši svoj stav, bio upleten u niz neugodnosti, koje su ga bacile u zamku koja je prijetila da ga dokrajči, ako ne bude pažljiv. Stalno se vrtio u krugu i nije nalazio nikakva rješenja. Možda će se sve smiriti nakon oluje, pa će on moći nastaviti svoj put i zaboraviti što se dogodilo. A možda i neće...

Michaelino lice bilo je sakriveno dugom crnom kosom. Jim ju je počeo shvaćati. Optuživali su je da krade. Pa ona je krala za svog starog oca i brinula se o njemu. On je bio samo jadan, nemoćan starac. Bez nje bi stari Manning bio bespomoćan kao malo dijete. Konačno, bila je to i njezina dužnost. Živjela je iz dana u dan osjećajući sve veću gorčinu, ne protiv svog oca, nego protiv usamljenosti i protiv

života koji se tako nemilosrdno poigravao s njom.

Na kraju stola, Elias je, završivši jelo, zamotao cigaretu i zadovoljno pušio!

— Prije se zvao Pesquiera, zar ne?

Jim se iznenađeno trgnuo i pogledao Zanea.

— Ti prilično toga znaš?

— To je moj posao — šapatom odgovori Zane. — Što si učinio s mojom zvijezdom?

Brand posebne u džep i izvadi zvijezdu, skrivajući je u šaci te je gurne u ruku šerifa koji je brzo sakrije.

— Hvala ti — promrmlja Zane. — Na sve misliš!

— Svi su ovdje napeti i sumnjičavi. Da su primijetili zvijezdu postali bi nervozni. A ja se ne bih htio naći nekima na putu. Danas mi je bila dosta jedna zamka — objasni svoj postupak Jim i nastavi: — Kojim si poslom ovdje?

— Tražim dva bandita. Napali su poštansku kočiju prije tri dana. Slijedio sam tragove triju konja do podnožja planine prije nego je počela oluja.

Pogledavajući Billyja i Meksikanca Brand reče:

— Možda su oni. Jahali su zajedno.

— Primijetio sam. — doda Zane.

Cijeli razgovor odvijao se tako tiho da nitko u prostoriji nije mogao čuti ni riječi.

— Primijetio sam u staji konja s crnim sedlom. Nedostaju mu bisage. Pretpostavljam da je to Armandov konj.

— Dobro zapažanje — reče Jim.

— A mrtvi vranac?

— Bio je moj. Ubio sam ga jer

je morao nositi dvostruki teret po ovoj oluji.

– Dvojicu? – upitno će Zane.

– Da, pomoćnika šerifa i mene – odgovori Jim i ukratko mu ispriča svoju pustolovinu.

– Jesi li ga možda poznao?

– Nikad ga prije nisam vidio

– reče Zane. Ja sam savezni šerif. Jedini razlog zbog kojeg sam ovdje je hapšenje pljačkaša.

– Hoćeš li uhapsiti Armanda i Billyja? – Brand zainteresirano upita.

– Za sada neće nigdje pobjeći – ravnodušno će Zane. Barem dok oluja još traje. Da se sada okomim na njih, morao bih svu svoju snagu utrošiti na njih dvojicu.

– Morat ćeš ih ovako ili onako čuvati.

– Besspotreban savjet – promrmlja Zane gladeći bradu.

– Pustit ću Eliasa da iskopa bise i to će mi uštedjeti prilično vremena i truda.

Wayne Lutz se protegne i zijeve.

– Bilo bi vrijeme da idemo na spavanje. Starče, imaš li dovoljno kreveta za goste?

Starac ga nije čuo, pa Michaela ponovi pitanje.

– Kreveta? Ah! Da, ima ih koliko želiš na kraju hodnika. Možete birati. – Naglo je zastao kao da se nečega sjetio. – Ali, momci, ženskog društva nemamo. Trebali ste biti ovdje prije pet godina. Sve je vrvjelo od lijepih žena. Dvije na svaku sobu.

Lutz prvi ustane i pode prema vratima koja su vodila k spavaonicama. Jim se naglo sjetio da u toku popodnevnog istraživanja nije pretražio i sobe

u prizemlju. Slegne ramenima, ne pridajući tome veliku važnost. Elias krene za Lutzom. George Zane krene za njima kao da se bojao da će mu pobjeći. Mitch Andrews se teško digao i umjesto prema vratima krene prema šanku. Posežući za bocom iznenada je problijedio. Pozlilo mu je i povraćao je preko šanka. To nije nimalo iznenadilo Branda. Andrews je toliko pio cijelog popodneva da bi i jačeg čovjeka od njega piće srvalo. Branda je stalno mučilo jedno pitanje. Zašto Andrews toliko pije, što ga toliko muči.

Andrews se teškom mukom uspravi i već odrvenjelim jezikom opsuje pa teturajući krene k ostalima.

Starac ustane i upita kćerku:

– Ideš li?

– Samo časak – odgovori Michaela, pokupi prljavo posuđe i ode u kuhinju.

Kroz zatvorena vrata Brand je opazio kako saginjući se, dohvaća sud za vodu, napuni ga i potraži krpu. Brand se zapiljio u obline njena tijela, koje su ga svakim pokretom izazivale. Iz ovog ugodnog promatranja prekinuo ga je Zane koji se vratio i sjeo pored njega.

Još je samo jedna osoba ostala u salunu. Bio je to Billy McCasford.

– Meksikanac spava – priгушено šapnu Brandu, te jakim glasom zagrmi i upita djevojku:

– Ima li ovdje stražnji izlaz?

– Na kraju hodnika – reče Michaela, ne prekidajući posao. Zane napuni lulu, pozdravi i vrati se, odakle je došao.

Brand također ustane i pogleda Billyja.

– Prije spavanja pogledat ću konje. Ideš li sa mnom, momče?

Billy niječno zatrese glavom. Brand uzme svjetiljku i pođe prema staji. Osjeti svu hladnoću ove noći...

XIV

McCasford je lijeno pogledao na zatvorena vrata, a onda mu je pogled prešao na djevojku za šankom. Bacila je prljave krpe u posudu i odnijela ih u kuhinju. Sam u sobi Billy je pripalio cigaretu, naslonio se na stol i gledajući oblačke dima iz cigarete, osjeti hladnoću. Primakne se bliže vatri i baci nekoliko cjepanica. Čučnuo je ispred kamina i pustio da ga vatra grije. Vjetar je vani još neumorno fujkao. Brand se načas vratio u sobu, kimnuo mladiću i krenuo na spavanje, noseći svoje pokrivače. Nedugo nakon toga Michaela se vrati u kuhinju, brišući ruke o hlače.

Billy ugasi cigaretu.

— Svida li ti se ovo mjesto?

Trebalo je dosta vremena da mu odgovori. Otišla je na drugi kraj sobe i potpalila drugu peć te stavila mnogo drva. Vratila se do pola sobe i tek onda odgovorila:

— To je mjesto u kojem se može živjeti.

— Kako to da se nisi preselila u grad? — uporno nastavi Billy.

— Koji grad?

— Bilo koji. Bilo bi ti u svakom slučaju bolje.

— Nigdje nije dobro za mješanku.

Billy pripali novu cigaretu.

— Lijepa djevojka se svugdje snade. Ljudi ne bi provjeravali tvoje podrijetlo.

— Misliš da ne bi?

— Zašto bi? — duboko je udahnuo dim i ispustio ga pre-

ma stropu. — Ja ne bih postavljao pitanja.

Djevojka se nasmiješi i sjedne nasuprot Billyju.

— Znam o čemu misliš, djevojko. Jednoruki mladić i mješanka. Oboje smo neprihvatljivi za društvo. Ali ja ne razmišljam tako.

— Vidim — rekla je Michaela suho.

Billy razočaran ugasi cigaretu.

— Ti baš ne mariš za ljude.

— A zašto bih?

— Možda imaš pravo — reče on — ni prema meni nisu bili previše dobri.

— Mi smo dva izroda — glasno je razmišljala djevojka. — Žalimo sami sebe. Možda bismo se u tome i složili.

Neko vrijeme su šutjeli, a zatim Billy progovori:

— Teško je izgubiti povjerenje u ljude.

— A kome možeš vjerovati — prekine ga Michaela. — Kome? Pogledaj samo okolo. Što vidiš: Andrews pijanac, preplašen na smrt od teške grižnje savjesti, onaj, kako se zove, George Zane, ako je on kopač zlata, ja dajem svoju glavu. Tvoj prijatelj Meksikanac zaklao bi te za sitnicu.

— Što je to s njim? — upita Billy.

— Ne želim govoriti o tom kućkinu sinu. Pa kockar?

— A što je opet s njim? — ponovo upita McCasford.

— Ne vjeruje nikome.

— A ti, u što ti vjeruješ?

— U sebe — drsko reče Michaela, digne se i prošeta sobom.

Billy je pogleda.

— Mene nisi spomenula na svojoj listi!

— Ti? — rekla je i opet se na-

smiješila – ti si imao malo zle sreće i od tada plačeš nad sobom. Od kakve si ti koristi?

– To nije pošteno od tebe.

– Poštenje, a što je to? Nikoga to ne zanima. Možda ćeš poslije saznati odgovore na svoja pitanja.

– Jedini odgovor koji tražim je kako da ostanem živ...

– ... i kako opljačkati banke. To si već saznao uz pomoć prijatelja s brazgotinom.

– Nikada nisam pljačkao banke – reče Billy objesno poput malog djeteta.

– U redu! Ionako me nije briga čime se baviš.

McCasford ustane i pođe prema šanku. Uzme polupraznu Andrewsovu bocu i potegne iz nje. Ponese je sobom prema stolu i ponudi djevojku. Michaela odbije, ne želeći okusiti ni kapi.

– Oluja se ne smiruje. Trajat će još dva-tri dana. A kad se sve smiri, trebat ću nekoga da me zaštititi od ovih napasnika – govorila je djevojka, grijući se pored peći.

– Pa, imaš oca.

Kratko se nasmijala.

– Mnogo mu dugujem, ali on me ne može zaštititi.

Billy se namršti, ne shvaćajući što mu djevojka želi reći. Ona nestrpljivo uzdahne.

– Slušaj, mladiću. Znaš li ti što se može dogoditi jednoj djevojci zatvorenoj nekoliko dana sa skupinom uzrujanih muškaraca.

– Sad shvaćam – rekao je.

– Zašto ne izabereš mene za čuvara?

Nije mu odgovorila.

– Pa dobro, onda uzmi Branda.

– Čini mi se da prezire mjeseance. Možda griješim, ali nije

sada vrijeme da to provjeravam.

– Zašto ne odeš Lutzu? On je dovoljno jak da te čuva. A što je najvažnije, sviđaš mu se, iako te koji put uvrijedi.

– Ne. Hvala – s gađenjem odgovori Michaela.

Digla se i pošla prema stubama. Pustio ju je da dođe do pola puta, prije nego ju je pozvao.

– Čekaj!

Nijemo su se pogledali. Billy kimne glavom u znak prihvatanja uloge čuvara.

– Zahvaljujem – jednostavno će Michaela i nastavi se uspinjati.

U sobu uđe Lutz, nepočešljan i bos, očito tek probuđen. Nije primijetio Billyja iza šanka. Gledao je pohotljivo Michaelu.

– S kim si to razgovarala? – grubo upita.

Djevojka ga je prezrivo gledala i nastavila prema sobi.

Lutz se obrecnu.

– Čekaj, s tobom razgovaram!

– Vрати se u krevet, Wayne – rekla mu je ne zaustavljajući se.

– Prokleta bila! – poviče Lutz i krene za njom.

Billy nije oklijevao. Hladnokrvno je izvadio revolver i naci-ljao u Lutzove noge. Hitac prolomi tišinu.

XV

Prasak revolvera probudio je Branda i za sekundu je bio na nogama. Revolver mu se našao u rukama, a mišići su mu bili napeti kao puška.

Bio je u mraku. Nikoga nije bilo na hodniku. Vjetar je zavijao. Ovoga puta Lutzove psinke nadjačavale su oluju. Dolazile su iz saluna.

Brand krene u tom smjeru.

Kretao se polako i tiho. Dvoja vrata se otvore i na njima se, još bunovni, koliko je Brand mogao vidjeti u mraku, pojaviše dvije prilike. Bili su to Andrews i Elias. Ušutkao ih je, dajući im znak rukom. Stigli su do dna hodnika. Vrata bijahu poluotvorena, sve što se moglo vidjeti bio je dugačak stol i vatra koja je plamsala u kaminu. Nikoga nije bilo na vidiku. Ne znajući, što ga čeka u salunu, Jim naglo gurne vrata i naglo se povuče natrag. Osim Lutzovih psovki ništa se drugo nije čulo. Brand uđe u sobu, držeći revolver otkočen. Ugleda Lutza na dnu stepenica. Michaela je nepomično stajala malo poviše. Ničim nisu pokazivali da su primijetili Jimov dolazak. Pratio je njihove poglede. Pored šanka, s revolverom u ruci, stajao je Billy McCasford.

Ne mogavši više slušati Lutzove psovke, Jim poviče:

— Začepi usta, Lutz!

Ali Lutz nije bio čovjek koji bi trpio bilo čije naredbe. Nastavio je psovati. Brand je sada čuo i svoje ime; meta Lutzovih psovki bili su i djevojka i McCasford.

Brand se okrene i uperi revolver u Lutza. Ponovo mu naredi da ušuti.

Gledajući cijev revolvera uperenu ravno u lice, Lutz se smiri.

— Je li itko ozlijeđen? — upita Brand.

— Samo Wayneovi osjećaji — odgovori Michaela. Hladan osmijeh titrao joj je na usnama.

— Što se dogodilo?

McCasford spremi revolver, približi se Lutzu i reče:

— Lutz je slijedio djevojku.

— A tko je tebe imenovao tvojim zaštitnikom?

— Ja — mirno reče djevojka. Brand svrne pogled na nju. Bio je malo razočaran i uvrijeđen što Michaela nije tražila njegovu pomoć. Prože ga čudan osjećaj.

— Nisam mislio da će nesuglasice početi tako brzo. Lutz, vrati se u svoju sobu.

— Neću dok ne sredim neke stvari.

— Kao, na primjer? — Jim ga je gledao ispitivački.

— Hoću obračunati s ovim mršavkom koji je pucao u mene.

— Nisam pucao u tebe, jer da jesam, bio bi mrtav — ljutito će mladić. — To je bila samo opomena, prijatelju, da ostaviš djevojku na miru.

Brand osjeti hladnoću iza sebe. Elias je stajao na vratima u donjem rublju, i kao uvijek naružan nožem. Pogledao je oko lo, promrmlija nešto i pošao hodnikom u sobu. Čulo se da je zatvorio vrata. Brand se obrati Lutzu:

— Želio bih da ovu oluju prebrodim u miru, ako nemaš ništa protiv. Neću pomoći nikome od vas u međusobnim prepirkama. A ti, McCasforde, od sada drži revolver u koricama, a ti se, Lutz, drži dalje od djevojke dok te ona sama ne pozove.

— Tko si ti, da naređuješ — glasno reče Lutz.

— Čovjek s revolverom — istakne Brand.

— To ne znači mnogo u ovom dijelu zemlje.

— Tvoja moć ti ne pomaže u ovoj kući. Vrati se u krevet!

Zlokoban pogled mržnje rastao je u Lutzovim očima. Jim je stekao neprijatelja. Lutz se okrene na peti i krene u svoju sobu.

– I ti također – reče Brand McCasfordu.

McCasford upitno pogleda Michaelu, i kad nakon nekoliko trenutaka shvati da mu glavom daje znak, makne ruku s revolvera i ode za Lutzom. Nakon njihova odlaska čulo se zatvaranje dvaju vrata.

– Možeš prouzročiti mnoge nevolje – obrati se Brand djevojci. – Zato je bolje da se držiš podalje od svih.

– Zar u svojoj kući? – Prišla je bliže. – Naređuj kome hoćeš ako želiš, ali ja nisam pod tvojom komandom, Jime.

Prvi put je izgovorila njegovo ime. Osjetio je kako ga preplavljuje val ushićenja pa pogleda njene smeđe poluotvorene oči.

– Zašto si u sve umiješala golobradog momka. Znala si da ti je naklonjen, pa si to iskoristila.

– Kako to misliš?

– On je u stanju stati između tebe i bilo koga drugoga, ako ti to želiš. Zar ne brineš da se i njemu može nešto dogoditi?

– Brinem – odgovori Michaela. – To i jest razlog za ono što sam učinila. On mora naučiti da bude na vlastitim nogama. Ako je imao snage da to uradi za mene, naučit će se brzo brinuti o sebi. To mu može samo koristiti.

– Ali to ga može stajati života – doda Brand.

Slegnula je gipkim ramenima.

– Svi mi preuzimamo rizik, svaki dan. Osim toga, nisi spomenuo okršaj s Lutzom. Vidjela sam kako te gledao.

– Ja se mogu brinuti o sebi – osorno će Brand, gledajući u nju nepokolebljivo.

Michaela je zamjećivala sva-

ku promjenu u njegovim očima i više za sebe reče:

– Možda sam pogriješila!

– Pogriješila, u čemu?

– Možda sam ti ipak trebala vjerovati. Tada ne bih uvukla mladića u sve ovo.

– Mislila si da mi ne smiješ vjerovati i okrenula si se njemu. Jel' tako?

– Da, tako je! – nakrivila je glavu. – Reci mi nešto?

– Što?

– U što ti vjeruješ?

Gledao je u pod zamišljeno.

– Bolje bi bilo da me to nisi pitala.

– Zašto?

– Zato što ni sam još ne znam.

– Ako još tražiš odgovor, znači da nije prekasno – reče Michaela.

– Priлично si mudra.

– To je ono indijansko u meni – nasmiješi se djevojka.

– E, da – rastreseno će Brand. – Cijelo vrijeme, probijajući se kroz oluju, pokušavao sam odgovoriti na pitanje zbog čega se borim kao razjarena puma? Bilo mi je lakše leći i smrznuti se. To je vrlo ugodan način umiranja. Ali ja nisam želio takav kraj. Želio sam živjeti... i sad moram naći odgovor zbog čega to želim.

– Možda ćeš uskoro saznati. Iznenada mu se približi i upita ga: – Želiš li me poljubiti?

Prepoznao je koketu u njoj. Htio se malo poigrati.

– Zašto bih te želio poljubiti!

Njena je reakcija bila neočekivana. Oči joj bljesnuše. Iznenada ga tako jako ošamari da mu je glava poletjela unatrag.

– Zbog čega ovo? – upita iznenađen, gladeći lice koje je bridjelo.

– Ovo sam priželjkivala cijeli dan.

Jim se smijao.

– U redu! Zatim naglo privuče djevojku k sebi, zagrli je i poljubi. Najprije strasno, a onda sve nježnije. Novi osjećaj proživio mu je cijelo tijelo. Rukama je nježno prelazio preko njenih bokova, čvrsto je privijajući uza se. Predali su se dugo zatomičnim osjećajima.

Kada je njegov stisak malo popustio, Michaela je teško dišući rekla:

– Znaš, sad mi je žao što ti nisam odmah vjerovala.

– Možda je to bilo mudro od tebe. Nisi mogla znati jesam li dobar.

– Sada sam sigurna – blago će Michaela.

Polako se odmakne od Jima. Spazi da je vatra gotovo ugašena. Uzela je žarač, pročepkala po vatri te bacila nekoliko sitnih grančica koje su pucketale i osvijetlile kamin veselim plamičkom. Na to je pažljivo položila nekoliko cjepanica i vatra se naglo rasplamsala.

Michaela opazi da je tamna sjenka prekrila njegovo lice. Na njen upitan pogled on odgovori:

– Kad je momak ispalio metak, pojavili su se Elias i Andrews, ali ne i George Zane. Zašto?

– Možda ima čvrst san.

Misleći o šerifu, starom lisu, lukava pogleda, Jim je u to zaista sumnjao.

– Bolje da pogledam.

Izišao je u hodnik, a djevojka ga je slijedila. Tiho je pokucao na Zaneova vrata, ali nije bilo odgovora. Ušao je u sobu i pozvao ga. Šerif se ni tada nije odazvao. Jim pripali šibicu i

pride bliže krevetu. Zane je ležao zamotan u pokrivače, zatvorenih očiju, a lica bijela poput kreča. Sluteći zlo, Jim se sagne i oslušne mu bilo. Udaramo je polako, a disanje se jedva čulo. Na njegovoj sljepoočici isticala se velika čvoruga. Šerifa je netko udario tvrdim predmetom i ostavio da umre.

XVI

Michaela nije oklijevala ni trenutka. Znala je što joj je činiti. Brzo je otrčala u kuhinju, donijela vedro vode i ručnik. Navlažila ga je i lagano brisala krv i pritiskala čvorugu. Jim je brzo zatvorio vrata i upalio svjetiljku. Ponovo je opipao bilo onesviještena čovjeka. Nervozno je ustao i zamišljeno koračao. Razmišljao je tko je prepoznao šerifa i zbog čega ga je pokušao ubiti. Mislio je da će mu biti lakše uz pomoć Zanea pronaći napadača, ali se prevario. Ovaj događaj donekle je izjalovio njegove nade.

– Ne mogu shvatiti – izustio je naposljetku.

– A što to?

Michaela je trenutak prestala previjati ranu, upitno i začudeno gledajući Jima. Brand je u tom kratkom trenutku odlučio da joj u potpunosti vjeruje. Nije to bila odluka razuma, već osjećaja, gotovo bi se moglo reći instinkta, koji je osjetio tog trenutka. Gledao je dražesne, graciozne pokrete njena tijela i nježnost kojom je pokušavala Zanea vratiti svijesti. Bio je siguran da ne griješi, gledajući je tako ljubaznu i otvorenu.

– Je li McCasford bio s tobom cijelo vrijeme? – upitao je Michaelu.

– Sve do maloprije!

– Zane je već duže vremena u ovakvu stanju. Ako je to bio Elias, rana bi trebala biti od noža, jer se u ovakvim situacijama služi samo nožem. Nikako ne toljagom – razmišljao je Jim glasno pokušavajući povezati sve niti.

– Zašto sumnjaš na njih dvojicu? – zapitkivala je Michaela. Nekoliko bora pojaviše joj se na čelu. Pokušavala je slijediti Jimova razmišljanja, ali mnogo toga još nije shvaćala.

– Zane je savezni šerif. Ovdje je sa zadatkom da uhvati dvojicu pljaškaša poštanske kočije – Eliasa i McCasforda.

– Jesi li siguran? – s nevjericom upita Michaela.

– Mislim da tako nešto može biti istinito. Njih dvojica su imala valjan razlog da ga se riješe.

– Pa – reče Michaela – očekivala sam tako nešto, ali nije mi jasno kako su ova dvojica saznala da je George Zane savezni šerif.

– Možda ga je Elias prepoznao, a možda se i šerfi sam izdao. Ali tu mi nešto nedostaje. Billy je cijelo vrijeme bio u salunu, a drugo, to nije Eliasov stil, jer se u ovakvim prilikama služi samo nožem.

– Vjerojatno će nam Zane odgovoriti kad se osvijesti...

– Ako se osvijesti? Bio je to prilično jak udarac.

– Mislim da ima nade!

– Nadam se, Michaela – reče Brand tužno.

Istinski je poštovao ljude kao što je George Zane. Ljude koji su svakodnevno izlagali svoje živote braneći zakon a i to samo za bijednu plaću.

– Naravno i ja sam mogao biti taj koji ga je napao. Drška

mog revolvera dovoljno je čvrsta. Mogao sam i ja imati razloga da ga udarim.

– Ne! – kratko će Michaela.

– Znam ja više o tome.

– Da?

Izbjegla je odgovor. Pružila je Jimu ručnik i uzbuđeno prešla rukom preko čela. Brisala je kap znoja.

– Previše je topao ovaj oblog. Trebalo bi nešto hladnije da ga vrati svijesti. Pokušaj vani natopiti ručnik snijegom.

Odmah je uzeo ručnik, iscijedio ga u vedro i izišao iz sobe. U hodniku je opazio da se netko kreće. Revolver mu se odmah našao u ruci. Bio je to McCasford. Dolazio je prema Jimu i obazrivo ga upitao:

– Što se dogodilo?

– Netko je udario Zaneu po glavi i sad je u dubokoj nesvijesti.

– Zbog čega?

Brand dobaci jednorukome ispitivalački pogled, ali McCasfordov izraz lica ništa ne otkri. Jim spremi revolver natrag u korice, a Billy je preko Jimova ramena provirivao u sobu da vidi ranjenika.

– Ovo postaje sablasno. Mnogo toga se događa što ne razumijem. Zbog čega bi netko htio ubiti stranca?

– Možda – zamišljeno je kimao glavom McCasford.

Došli su do dnevne sobe. Vatra u kaminu je tinjala. Prolazeći pored njega McCasford pročeprka vatru i na žar baci nekoliko cjepanica. Na drugoj strani sobe peć je bila već sasvim hladna.

Brand objasni Billyju da treba snijega za hladan oblog. Snijega je bilo u izobilju. Jim se stresao od hladnoće. Nije ponio

ogrtač, a vjetar je neumoljivo puhao.

Billy upozori Branda da se vrata otvaraju prema van i da ih neće moći gurnuti od velikog nanosa snijega.

Brand se složi s njim i krene prema staji. McCasford ga je slijedio u stopu i nosio svjetiljku. Došavši do ulaza u staju, Billy naglo skoči i nađe se ispred Branda, zatvarajući mu prolaz. Uhvativši se za revolver, Brand ga upita:

– Nešto nije u redu?

– Želim razgovarati s tobom!

– Idi do vraga! – reče Jim i odgurne Billyja u stranu i uđe u staju.

– Želim da ostaviš djevojku na miru – bio je uporan McCasford.

Brand se sažali nad momkom čiji je golobrado lice pocrvenjelo.

– Nisi dovoljno dobar za nju – nastavljao je uporno Billy. – Možda ti i jesi zabavan svojim smiješnim, kockarskim rječnikom, ali ona je dovoljno odrasla da ti ne vjeruje.

– Možda govoriš istinu, ali po čemu si ti bolji od mene?

Gledao je Billyjevo zbunjeno lice i nastavio mirnije:

– Ja, barem, ne pljačkam poštanske kočije!

McCasford se osvrne oko sebe, kao da se boji da tu optužbu ne čuje i netko drugi.

– Odakle ti sad to?

– Čuo sam od prijatelja.

– Ne igray se sa mnom, Brande. Koliko ljudi zna za to.

– Troje – spremno odgovori Brand. Ali ja ti neću reći imena ostale dvojice. Hoćeš li nas sve poubijati?

– Nikog ja ne namjeravam ubiti – reče McCasford tiho,

gledajući u zemlju. – Cijela je stvar krenula nizbrdo kad smo ubili kočijaša. Ja nisam nikoga želio ubiti.

– Ti si sad umiješan u tu kašu, htio ti to ili ne.

– Da, na žalost! Uvalio sam se u to sam, nitko me nije nagovarao. Ali sad mi se to ne sviđa i strah me je. Što sad da radim?

– Gdje je opljačkani novac? Koliko ste ukrali? – tiho je upitao Brand.

– Oko dvadeset tisuća u zlatu. Ali zbog čega bih ti rekao gdje je skriveno? Da ga ti pokupiš?

– Odnijet će ti ga kad-tad. Ili zakon ili Elias. U to budi siguran. Zlato je u Eliasovim bisagama, zar ne? Gdje ste ih skrili?

– Kad si već toliko pronicljiv i lukav, pronadi ih sam – hinjenom bezbrižnošću odgovori Billy.

– Čuj, momče! Da si ti proveo toliko vremena za poker-skim stolom, i ti bi bio lukaviji nego što jesi. Dakle, Elias je negdje sakrio bisage koje su vrlo teške. Znači da ih nije mogao daleko nositi. U salunu nisu, netko bi ih mogao naći. Ili ste ih sakrili dolazeći ovdje, ili su tu negdje u staji. U ovo prvo sumnjam, jer nije bilo nikakvih tragova u snijegu, a tragovi se ne bi vidjeli jer snijeg još neumorno pada pa bi se moglo dogoditi da zlato više i ne nadete. Zar nije tako?

McCasford ne odgovori, ali je njegova šutnja samo potvrđivala Brandove riječi. Tvrdoglavo je gledao u pod, ne rekavši ništa, pa Brand nastavi:

– Bilo je hladno kad ste stigli. Niste imali snage zakopati bisage sa zlatom. To znači da su one ovdje u staji. Zar nije tako?

Pronaći ću ih što prije budem mogao.

— Kad znaš toliko mnogo, mogao bi sklonište otkriti sam — bezobrazno je odgovorio Billy

— U redu — polako će Brand.
— Elias je odnio bisage i sakrio ih negdje u blizini?

— U sjeniku su — nenadano i vrlo tiho odgovori Billy.

— Dobro, Billy! Kad odnesem snijeg za Zaneov oblog, iskopat ćemo zlato i smjestiti ga na drugo mjesto, gdje ga Elias neće naći.

— Zašto da to učinimo? — prestrašeno će Billy.

— Pa ne misliš, valjda, da će Armando taj novac dijeliti s tobom? On će ti ga uzeti. Vjerojatno znaš način na koji on to radi. Mogao bi te ostaviti u tamnoj sobi, s nožem u leđima, momče!

— Svakako — šaptao je Billy. Disanje mu je bilo ubrzano i isprekidano. Plašila ga je pomisao na prijatelja Eliasa.

Brand se zamislio. Slušao je nesmanjeno zavijanje oluje. Namočio je ručnik u snijegu i osjetio strahovitu studen. Naglo se povuče u staju i zatvori vrata. Svjetiljka je bacala čudne sjenke po zidovima i podu.

XVII

Kopanje tvrde zemlje bio je zaista težak posao, pa su na Brandovim rukama izbili žuljevi. Gledajući u žuljeve sa žaljenjem se sjetio mladosti i vremena kada je mogao s lakoćom držati lopatu u rukama.

Brand i McCasford izravnaše zemlju i nabaciše slamu da netko ne opazi da je tu kopano. Zatim su vratili konje u staju. Teško će Armando Elias naći zakopano zlato. Brand se nadao

da će se Zane oporaviti. Saveznik će mu biti i te kako potreban. Na ljubomorna McCasforda nije se mogao sasvim osloniti.

— Očistimo lopate. Ako vidi da su prijava od zemlje, znat će da smo ih upotrebljavali — obrati se Brand McCasfordu.

Mladić posluša. Očiste lopate i spreme ih u kut staje. Sjeli su da se malo odmore. Brand je puhao u žuljevite dlanove, ne bi li tako ublažio žarenje, dok je McCasford, zamahujući glavom, pokušavao maknuti znojnu, slijepljenu kosu s očiju.

— Ako se pokajem i vratim novac, što mi se može dogoditi? — hineći bezbrižnost upita McCasford.

Drhtav glas odavao je da se boji i da mu nije svejedno. Sa zebnjom je gledao u Branda.

— Dat ću svoju riječ — reče Brand. — Isto tako i Michaela. Mislim da će te osloboditi krivnje. Ti nisi nikoga ranio u toj gužvi?

— Elias je ispalio nekoliko metaka, ali nisu nikoga pogodili, koliko sam vidio.

— Onda je sve u redu. Sve ispričaj Zaneu, ako se osvijesti.

— Zašto njemu — razrogači oči u čudu McCasford.

— Zato što je on savezni šerif. Slijedio je vas dvojicu sve dovle.

— Ah! — ote se McCasfordu uzdah olakšanja — sad mi je jasno. Zato ga je netko pokušao ubiti.

— Najvjerojatnije — suho će Jim. — Hajdemo odavde, smrznut ću se.

Naokolo se širio užasan smrad. Shvatiše najednom da se to raspada truplo šerifova pomoćnika.

— Trebalo bi ga zakopati —

reče McCasford.

— Ali gdje?

— Pa ovdje. Zakopali smo i zlato, zar ne?

To prije nije palo na pamet Brandu, ali sada uvidi da mladić ima pravo. Tijelo se više nije moglo ostaviti, a ni van ga nisu mogli baciti. Stoga su ponovo počeli kopati. Zemlja je bila tvrda, izgažena i utabana konjskim kopitima. Kopali su naizmjenično dok raka nije bila dovoljno duboka. Usprkos vjetru koji je puhao kroz pukotine, njima je bilo vrlo toplo. Znoj im se cijedio niz leđa, a ruke su im bile sasvim hrapave. Dohvatili su truplo i spustili ga u raku. Jim se s nekoliko nerazumljivih riječi oprostio od nepoznata čovjeka. Zatim zakopaše tijelo i poravnase zemlju.

McCasford podiže svjetiljku i krene naprijed, osvjetljavajući im put. Brand je išao iza njega. Još je bio u hodniku kad začuje pucanj. Ugleda McCasforda kako posrće. Svjetiljka mu ispuzne iz ruke i razbije se uz zveket stakla. Brand izvuče revolver, sagne se i poviri u salun. McCasford je ležao na podu čudno zgrčen, ali čuvši stenjanje Brand zaključi da je živ.

Osim Billyjeva stenjanja nije se čuo nikakav drugi zvuk. Odjek pucnja još je lebdio prostorijom. Osjećao se jak miris baruta. Svjetiljke nije bilo i jedino svjetlo bacala je tinjajuća vatra u kaminu. Vrata prema sobama bila su odškrinuta. Salun je bio prazan, dok se na vrhu stepenica pojavio stari Manning s velikokalibarskom puškom u ruci, onom istom koju je Brand našao toga popodneva u starčevoj sobi.

Nije govorio, samo je pogle-

dom lutao po sobi, pokušavajući shvatiti što se dogodilo.

Brand pride McCasfordu. Previjao se od bola. Čelo mu je bilo obliveno znojem. Stiskao je zube da ne ispusti krik. Iz očiju mu je izbijao i bol i strah istovremeno. Košulja mu je bila natopljena krvlju i Jim je jednim pokretom ruke razdere. Rana je bila ružna, ali srećom ne i smrtonosna. Metak je pogodio previsoko da bi ozlijedio pluća ili srce. Prošao je ispod ključne kosti. Izlazna rana bila je visoko na mladićevo ramenu. Brand ga plegnu na leđa. Uz malo njege brzo će ozdraviti. Billy je bio pri svijesti te mu Brand, pritiskajući maramicu na ranu, reče:

— Bojim se da si se ti umjesto mene našao pred nečijim revolverom, momče. Drži ovako ranu dok ne pronađem nešto bolje.

Jim opazi da su stigli Elias i Lutz. U Lutzovoj je ruci bio revolver, dok se u Eliasovoj, kao i uvijek blistao nož. Zaustavili su se na vratima. Lutz je ljutitim glasom postavljao pitanja, ali nije dobivao odgovor. Pojavio se i Andrews, snen i poluo-djeven. Stajao je na vratima. Michaela ga gurne u stranu i, vidjevši McCasforda na podu potrči držeći vlažan ručnik u rukama.

Brand zapovjedi Michaeli da spali ranu nožem zagrijanim na vatri, da se ne ognoji. Ona ga poslušala i krene prema kuhinji.

McCasford se pokuša nasmi-jati. Nalikovalo je to više na grimasu nego osmijeh.

— Sreća je da nisam pogoden u desnu stranu, u tom slučaju ostao bih i bez ove jedine ruke.

— Svakako — odvrati mu Brand. — Zaista si u svemu imao mnogo sreće.

Brand se pomakne od McCasforda. Gledao je prisutne. Na njihovim licima nije mogao pročitati ništa. Znao je da je metak bio njemu namijenjen. Znači da netko još vjeruje da je on svjedok ubojstva šerifova pomoćnika. Držeći revolver u ruci, pride Lutz:

— Daj da vidim tvoj revolver — reče.

Lutz je počeo protestirati, ali haladn, bezizražajan pogled Brandovih očiju, natjera ga da pruži revolver. Nevoljko je to učinio. Našao se u položaju da se jednom i njemu naređuje i sumnjiči ga. Na takav postupak nije navikao. On je bio uvijek taj kojeg su morali slušati i pokoravati mu se. On je bio taj čija je riječ bila zakon.

Brand pomiriše cijev revolve-ra i vrati mu ga. Iz njega nije pucano. Krenuo je dalje. Starca je zaobišao. Brand je čuo revolverski hitac, a Manning je tu stajao s puškom, koja bi, da je McCasford njome bio pogođen, napravila mnogo veću rupu na njegovim prsima, možda preveliku da bi preživio. Brand se uputi vratima na kojima je stajao Elias, čačkajući zube kao obično i Andrews, koji se, trljajući oči, pokušavao razbuditi.

— Htio bih vidjeti vaše oružje — reče Brand.

Elias lijeno slegne ramenima, a Andrews nije bio u stanju da reagira.

— Idite do vraga, momci — reče ozbiljno Brand, mašući revolverom.

Pogledao je oko sebe. Michaela je zagrijavala nož na vatri. Uzela je crveno, užareno že-

ljezo i kad je dotakla ranjeno mjesto, mladić bolno krikne. Brand je znao što to znači. Stisnuo je zube kao da njemu pale kožu. Suosjećao je s momkom, jer bol, koju je tada trpio Bill, nije bila mala.

Elias se vratio u sobu. Andrews je pošao po svoje oružje. Brand je slijedio Meksikanca. Drsko je izvadio revolver iz korica, obješenih preko stolca. Dodao ga je Brandu, gledajući ga sitnim očima. Iz njegova revolve-ra nije pucano. Brand ga vrati, pomalo razočaran što nije našao napadača. Elias se smješкао. Kao da je čitao Brandove misli, reče:

— U oluji se događaju mnoge stvari, amigo. Tko zna koliko će još metaka biti ispaljeno, prije nego se vjetar stiša i prestane sniježiti.

Brand nije bio raspoložen za prepirku s Eliasom. Krenuo je prema Andrewsovoj sobi. Našao ga je na vratima. Lice mu je odavalo zbunjenost. Gledao je svoj zaobljeni trbuh koji je izvirivao iz prekratke potkošulje.

— Nije ovdje — obrati se Brandu.

— Što nije tu? — upita Brand, ne shvaćajući.

— Moj revolver — odgovori Andrews. — Čudna stvar, znam da je bio ovdje kad sam pošao na spavanje. Stavio sam ga na dohvrat ruke, a sad ga nema.

Brand ga nije slušao. Ušao je u sobu. Pogledavši okolo, shvati da Andrews ne laže. Korice su bile tu, ali prazne. Okrene se i uhvati Andrews a za ramena, tresući ga, da ga probudi i otrijezni.

— Tvrdiš da ti ga je netko ukrado?

— Vjerojatno — promrmlja

Andrews. — Nije izišao sam pa pucao u mladića, zar ne?

— A možda si ti pucao, pa odbacio revolver.

— U redu! — reče Andrews, podižući ruke. — Možda jesam, možda nisam. Kakva je razlika? Bože, čovjek ne može mirno spavati na ovom mjestu. Slušaj me, Brande. Ova je kuća kao ukleti dvorac, nastanjena duhovima, shvaćaš? Eto, tko je pucao u momka. Duhovi!

— Prestani — izdere se Brand i ostavi Andrews a da mrmlja. Otišao je do Zaneove sobe. Našao ga je kako sjedi poduprt pokrivačima. Glava mu je bila zamotana, oči otvorene. Nije izgledao baš svježe, ali je mirno i ravnomjerno disao. Obrati se Brandu promuklim glasom:

— Čuo sam pucanj. Što je to bilo?

— Netko je pucao u Billyja, ali mislim da je metak bio namijenjen meni. Tko god to bio, žurilo mu se. Pucao je u prvog tko se pojavio na vratima. Netko je uvjeren da sam vidio napad na Kirbyja i sad me se želi riješiti.

— Shvaćam — odgovori Zane, iskrivivši lice od boli. Blago je prošao preko zamotane glave. — Netko me pošteno odalamio po lubanji.

— Pretpostavljaš li tko bi to mogao biti?

— Ne — odgovori Zane. — Vidio sam sjenku u polumraku i to je sve što znam. Zacijelo me je netko prepoznao.

— Tako i ja mislim. Ali to nam mnogo ne pomaže. Momak te očito nije udario jer nije napuštao salun, a vjerojatno ni Elias. On bi te zaklao, to je njegov stil kad želi da se riješi protivnika, znaš i sam.

— Možda je želio otkloniti sumnju od sebe pa nije upotrijebio niži. Moramo čekati da prikupimo dokaze. Naravno, ako ponovo pokuša — govorio je Zane.

Bio je umoran. Udarac je bio snažan i dobar san mogao bi ga okrijepiti.

— Želiš li nešto? — upita Brand. — Možda vode ili hrane?

— Ne, hvala! Bit će i ovako dobro, samo da se ispavam.

Brand izvadi šerifov revolver i stavi mu ga u ruku.

— Može ti zatrebat i. — reče. — Ovo je luda noć.

— Slažem se — promrmlja Zane, namjestivši se bolje u krevetu.

Brand kimne i blago se nasmiješi. Izide iz sobe i zatvori vrata za sobom. Strah je bio opravdan. Ubojica je već dva puta promašio, a šulja se i dalje kućom. Ali, na kojeg od njih da upre prstom?

XVIII

Zamotan u kaput od ovčjeg krzna Brand je održavao vatru u kaminu. Sam je bdio nad McCasfordom dok je oluja bjesnila nesmanjenom žestinom. Billy je spavao na madracu koji je donijela Michaela sa svog kreveta. Njegove su se grudi ravnomjerno spuštale i dizale. Brand je sjedio na stolcu, naslonjen glavom na zid, s revolverom u ruci, spreman da opali ako zatreba. Noge je podigao na stol i tu i tamo popio bi po koji gutljaj viskija da se ugrije.

Umor ga je polako svladavao. Bio je naviknut na redovno spavanje. Mogao je biti budan dva-deset i četiri sata jedino za vrijeme maratonske partije poke-

ra u zadimljenom kutku nekog saluna.

Razmišljao je o čudnoj skupini ljudi, koja se tu našla, zajedno tražeći spas od oluje. Mislio je o starcu, zamotanom i pokrivenom, kako zagrijava svoje stare kosti da bi mogao zaspati; o Lutzu, njegovim dubokim očima i neobrijanu licu; o Andrewsovu opijanju i Eliasovu pakosnu smješkanju, o njegovoj igri nožem, koja je za trenutak mogla postati vrlo opasna. Mislio je o Georgeu Zaneu kako leži u toplu krevet u zamotane glave, pitajući se tko ga je mogao tako snažno udariti drškom revolvera. Bila je to zaista čudna skupina ljudi. Mislio je i na Michaelu. Kad je mislio o njoj, lice mu se ozarilo.

Čudio se osjećajima koje je gajio prema toj djevojci, nježnoj i gruboj, blagoj i oštroj u isto vrijeme. Taj osjećaj dosad nije poznavao. Razmišljajući o njoj, sjećao se pojedinih detalja toga dana, a kad ih je pokušao povezati, Michaelin lik mu je u tome odmagao.

* * *

Ponoć je odavno prošla. Počinjao je novi dan, ali iako je sunce već trebalo granuti, horizont je bio siv i tmuran, a jedino što je čuo bilo je zavijanje vjetrova s planine. Brand je bio vrlo blizu snu. Svaki čas bi se trzao. Drijemao je vrlo kratko, ali mu se to učinilo kao vječnost. Iz unutrašnjeg džepa izvadi sat.

Nešto poslije toga vrata hodnika se otvore. Brandova ruka posegne za revolverom. Na vratima se pojavi Armando Elias. Napola odjeven polako je koračao uz lagano zveckanje mamuza.

— Nemiran si? — upita Brand.

— Uvijek ustajem rano — odgovori Meksikanac mekim naglaskom — Pogledat ću svoga konja.

Otišao je u kuhinju, stavio je lonac za kavu na štednjak i ubacio sitno granje da zapali vatru. Ogrnuvši kaput preko leđa, ode prolazom prema staji. Sumnjičav, Brand nije skidao ruku s obarača revolvera. Ako Elias otkrije da bisaga sa zlatom nema, neće mu moći učiniti ništa. Ili, možda planira da se išulja kad svi budu spavali, uzme zlato i konje i pokuša pobjeći u oluji. Razmišljajući o tome, Brandu se učini da oluja jenjava. Elias se vrati i zalupi vratima. Na trenutak se Brandu učinilo da je njegov pogled pun mržnje. Oči su mu se stisle u sitne proreze. Mišići na licu primjetno su titrali, pomičući ožiljak. Ali već slijedećeg trenutka se sabrao, vratio nezainteresiranu i prezrivu masku preko lica.

— Kako je tvoj konj? — upita Brand.

— Nahranio sam ga — odgovori Elias. — A što je s onim mrtvacem?

— Pokopao sam ga — reče Brand, ne spominjući McCasforda.

— Nisi se, valjda, šuljao okolo, amigo?

— Nisam — odgovori Brand. — Kako ti takvo nešto pada na pamet?

Elias ne odgovori. Čudan sjaj izbijao mu je iz očiju. Brand postade oprezniji. Spusti noge sa stola i uspravi se. Tako će, možda, moći reagirati ako zatreba. Elias se trenutak zagledao u Branda ne trepnuvši, a tada

mirno ode u kuhinju do štednjaka.

— Hoćeš li i ti malo? — dovikne kroz otvorena vrata.

— Neću, hvala — odgovori Brand. Nije želio dati Eliasu povoda da mu se približi. Mogao bi mu šalicu vrele kave proliti u oči. Elias ga je gledao preko ruba šalice. Spustivši je, vrati se iz kuhinje i progovori, čitajući Brandove misli:

— Lukav si!

— Svakako.

— Je li Casford dobro?

— Nije, ali bit će.

— Može li govoriti?

— Sada spava.

— Možda ću ga probuditi — reče Elias. — Moram nešto upitati svog prijatelja.

— Ostavi ga na miru! — opomenu ga Brand.

Armando spusti pogled na Brandov revolver i reče pomirljivo:

— To može i pričekati.

Lijen je napustio sobu. Brand je bio napet i oprezan. Očekivao je metak ili nož. Ali ništa se ne dogodi. Vrijeme je prolazilo u tišini, koju je na trenutke remetilo zavijanje vjetra. Brand je bio pospan. Popio je već četvrtu šalicu kave ne bi li se razbudio. Našao je kuhana mesa u kuhinji.

Najednom začuje korake. Brand je po načinu hoda prepoznao Lutz. Uđe u sobu, zakopčavajući hlače i pritežući remen. Nije ništa govorio, samo je pogledao prema McCasfordu. Protegnuo se i glasno zijevnuo. Otišao je prema kuhinji da uzme šalicu kave.

U tom je trenutku George Zane ušao u sobu. Naslonio se na dovratnik. Još je bio slab, ali su mu oči bile bistre.

— Kako mu je? — upita, pogledavši Billyja.

— Bolje — odgovori Brand.

— Što je zaslužio, to je i dobio — zajedljivo će Lutz koji je bio zastao na kuhinjskim vratima. — Kazna uvijek stigne takve propalice.

— Mijenjao bih ga za tebe — blago, ali ironično će mu Brand.

Brand je zaključio da je Lutz najneoprezniji od svih ljudi u kući. Nije nalikovao na podmušklog ubojicu. Bio je previše otvoren i nagao da bi mogao biti napadač iz zasjede. Ali tko je onda? Elias, Andrews, stari Manning — svako od njih mogao je biti čovjek kojeg traži.

Analizirajući u mislima svakog od njih, polako je odbacivao jednog po jednog kao mogućeg ubojicu. Sa sigurnošću je zaključio da to ne mogu biti McCasford, Michaela i George Zane. Sve ga je to zbunjivalo i nije imao snage dalje misliti. Trebao je odmora.

Zane se uputio prema McCasfordu. Gledao je blijedo mladićevo lice.

Brand ga upita:

— Jesi li dobro spavao?

— Jesam. Još mi se malo vrti, ali bit će sve dobro. Jesi li ti spavao?

— Nisam!

— Idi, odspavaj malo. Ja ću paziti na McCasforda.

— Hoću. Ali ima još nešto...

— A to je? — upita Zane.

Brand se okrenuo, pogledao iza sebe i spoznavši da ga Lutz u kuhinji ne može čuti, nagne se naprijed i šapćući reče Zaneu što se dogodilo prošle noći. Ispriča mu sve o pokopu Kirbyja i zlatu iz poštanske kočije.

— Izvrsno! — oduševi se Za-

ne. — Odsad ću držati Eliasa na oku. Možda pokuša doznati istinu od McCasforda te prisiliti momka da oda gdje su bisage sada.

— Točno — složi se Brand.

Elias je ušao u sobu. Smješkao se, a u ustima mu je i sada bila čačkalica. Krenuo je prema kuhinji odakle se iz velikog lonca na štednjaku širio miris kave. Lutz je ispio kavu i dodao svoju šalicu Meksikancu. Brand krene prema stubama. Osjećao je malaksalost. Koljena su mu klecala od umora. Morao je odspavati sat-dva da bi skupio snagu koja mu je bila i te kako potrebna. Nitko nije znao koliko će nevjeme još trajati i koliko će biti još napadnutih ili čak mrtvih u jedinom toplom kutku sablasnog Rifle Gapa.

Došavši do vrha stuba ugledao je Michaelu i njena oca, koje su, bio je siguran u to, morale iste brige kao i njega. Propustio ih je, uputivši djevojci nekoliko umirujućih riječi. Ušao je u praznu sobu. Ovdje će biti siguran, razmišljao je. Podovi su bili stari i truli i moći će čuti i najtiši korak po njima. Njegov izoštren sluh svakako će ga upozoriti na nečiji dolazak. Legao je na pod, a kaput je stavio ispod glave umjesto jastuka. U sobi je bilo toplo. Odmah je utonuo u san.

Spavao je nemirno i često je čuo razgovor iz prizemlja. Nova misao mu prostruji mozgom. Bilo tko je mogao nabaviti značku saveznog šerifa. Za to je postojalo mnogo načina. Kakav mu je dokaz pružio Zane o svom identitetu. Je li bio varalica, ubojica šerifova pomoćnika, napadač iz zasjede? Brand je predbacivao što nije pretražio

Zaneove bisage i pušku, ako je postojala. Pa čak i udarac u glavu mogao se objasniti na više načina. Možda je Elias prepoznao Zanea iz nekog okršaja među bandama, pa mu se htio osvetiti. Tisuće mogućnosti i rješenja padalo mu je na um. Od sada je morao paziti i na Zanea. Je li moguće da je Zane podmukli ubojica? Crv sumnje razdirao je Branda. Opet je zadrije-mao. Kroz san je čuo povišene glasove. Lutz je obasipao Andrews a uvredama, a ovaj mu glasno odgovarao i pijano psovao. U jednom je trenutku čuo Zaneov zapovjednički glas.

— Ostavi na miru taj revolver, Andrews!

Vjetar je ritmički udarao o krov i zidove kuće. Brand na čas pomisli da oluja jenjava. Kapci su mu otežali i on utonu u dubok san...

Naglo se probudio. Začuo je tiho škripanje vrata. Ne pomaknu se. Kroz poluotvorene oči primijetio je djevojku kako stoji pred vrata i odmah mu je laknulo. Ušla je.

— Mislila sam, da će ti malo hrane dobro doći — reče Michaela i spusti poslužavnik pored Branda na pod. Miris dimljene šunke i pečenog krumpira nadraživao je njegove nosnice. Prvo što je primijetio nije bila hrana, nego Michaelina odjeća. Na sebi je imala platnenu crno-bijelu haljinu, koju je jučer opazio u njenoj sobi. Crna kosa bila je uredno počesljana i slobodno padala po ramenima. Haljina je bila pripijena uz njeno skladno tijelo. Kad se sagnula, Brand ugleda njene čvrste i lijepo oblikovane grudi. Sjela je, prekrivši noge kao Indijanka. Brand ih pogleda sa znatiželjom. Du-

ge, vitke noge, uskih članaka Brand vidje prvi put. Dosad su bile skrivene grubim, muškim hlačama. Pridigao se i počeo jesti, ne spustivši pogled s Michaela.

– Haljina ti lijepo pristaje.

Michaela mu se nasmiješi.

– Drago mi je da ti se sviđa.

– Ali po ovakvu nevremenu trebala bi imati nešto praktičnije na sebi!

– U redu! – rekla je. U njenu glasu osjećala se ljutnja. – Obući ću opet hlače. Mislila sam da bi ti se možda...

– Pa, sviđa mi se – prekinu je Brand. – Nemoj se odmah ljutiti na svaku riječ koju ti čovjek uputi.

Pogledala ga je.

– Zao mi je – reče.

Brand je znao kako je teško izustila te riječi. Nije na to bila navika. Nasmiješio joj se i nastavio jesti.

Djevojka nije odvajala pogled od njega. Jim je mirno jeo, ne osjećajući se neugodno pred njenim upornim pogledom.

Dolje se čuo Lutzov povišeni ton koji je i dalje prijetio Andrews.

– Razbit ću ti glavu!

– Polako – smirivao ga je Zane. – Nemojte se toliko uzbuđivati. Ne bih želio nekoga udariti drškom revolvera po glavi, kao što je netko mene.

Razgovor se stiša. Brand je gledao Michaelu. Prisjećao se njihova jučerašnjeg razgovora o životu i činilo mu se da je našao odgovor na njena pitanja. Misleći o tome, lice mu se raznježi. To mu se nije dogodilo godinama. Podigao se i malo zagladio kosu. Nježno je zagrljio Michaelu i potražio njezine usne. Uzvratila mu je strastvenim

poljupcem, privijajući se sve više uz njega. Osjetio je kako mu srce uzbuđeno lupa.

Njene oči se zaiskriše od radosti, grudi su joj se ubrzano dizale i spuštale, a usnice stisnute i nepomične lagano su podrhtavale...

XIX

Michaela je ležala pored Branda. Osjetio je toplinu njena daha na svojem vratu. Glava joj je bila naslonjena na njegovo rame, privijajući se uz njega, rekla je tiho i mazno:

– Sad ću te ostaviti da spavaš.

Znao je da je ona ima pravo, sat ili dva spavanja nisu bili dovoljni da mu potpuno vrate energiju. Ali mu se nije svidjela misao da ga sada ostavi samog. Čvrsto ju je uhvatio za ramena. Osjetio je otpor.

– Pusti me! Pitat će kamo sam otišla.

– Pusti ih neka misle – govorio je Brand još je držeći.

– Ali moram oprati posude.

– To može pričekati.

– Moraš spavati! – odlučno će Michaela.

Nakon dugog poljupca polako se izmigoljila iz njegova zagrljaja i pokupila posude, nježno se nasmiješila i izišla iz sobe, zatvarajući vrata nogom na vrlo neženstven način.

Vjetar je razvijao. Brand je na leđima pokušao spavati ali nije mogao. Nova uzbuđenja i stara strahovanja stalno su mu lutala mislima.

Nakon nekog vremena izvadio je karte. Okrenuo se na stranu i slagao ih. Time je zaposlio ruke, ali ne i misli. One su i dalje lutale. Slušao je šumove koji su dopirali iz sobe ispod

njega. Čuo je prigušene razgovore, korake, bacanje drva u vatru. Negdje su zalupila vrata. Koraci su se čuli na stepenicama. Netko se približavao, ali, nitko nije ušao k njemu. Koraci su produžili hodnikom u neku drugu sobu.

Prisjećajući se Michaela sav se raznježio. Sjetio se strastvene poljupca, njena drhtanja i naglog odlazanja. Bio je potpuno opijen Michaelom. Ušla je nenadano njegov život i znao je da je neće pustiti da tek tako ode od njega.

Poznavao je i ljepše djevojke koje je motao oko malog prsta i bez teškoća ih odbacivao kad mu se to prohtjelo. Ali nikada nije osjećao ovakvu toplinu kao pri pomisli na Michaela. Nešto mu je govorilo da je možda prekasno. Potratio je najljepši dio svoje mladosti u kartanju, tonući u beskorisni cinizam. Njegov život se sada isprijedio pred njim. Kako je sada mogao dijeliti snove preplašene djevojke i ostvariti ih na obostrano zadovoljstvo.

Uzrujan je bacio karte, legao i zatvorio oči, prisilivši se da spava. Sanjao je. Stajao je u sredini saluna, oko njega u krugu stajali su Elias, McCasford, Lutz, Andrews, Zane i stari Manning. Svaki od njih ga je gledao, držeći u ruci kalifornijske mamuze. Svaki od njih je tvrdio da je ubojica. Zlobno su se smješkali. Gledajući ih, vidio je mamuze kako se povećavaju i stalno mijenjaju oblik dok na kraju nisu postale velikokalibarska puška.

Sestoro ljudi je krenulo prema njemu, zatvarajući ga u krug. U strahu je ustanovio da su mu noge prikovane uz pod.

Muškarci su i dalje vikali: „Ja sam ubojica“. Njihove oči, crvene, goleme i dalje su ga promatrale s mržnjom. Vrtio se, pokušavajući naći izlaz. I odjednom osjeti da pada...

Probudio se sav u znoju izmučen od strašnog sna. Čuo je zavijanje vjetra. To ga vrati u stvarnost. Pokušao je ponovo zaspati. Živci su mu bili napeti kao struna. Trebao je mnogo zdravog sna i odmora.

XX

Stari Manning je polako ustaao sa stolca i pošao prema prozoru. Kroz prašnjavo okno primijetio je da se oluja stišava.

— Oluja se pomalo stišava. Hvala nebesima — starac muklo istisne iz grla.

Michaela ga pogleda. Nije željela da se oluja smiri. Bojala se. Bojala se da će prestankom oluje, prestati i njezina sreća koju joj je pružio Brand. Mučila ju je pomisao na njegov odlazak i njezin povratak jednoličnom načinu života koji je provodila u ovoj divljini sa svojim ocem.

Starac se vrati do stolca, i smješkajući se, obrati prisutnima:

— Gospodo! Čini se da ćete uskoro krenuti. Već je i vrijeme. Dosta ste neprilika izazvali vašom prisutnošću.

Lutz samo progunda, a Andrews nagne bocu, po tko zna koji put. Michaela je primijetila pogled koji je Zane uputio Eliasu. Elias je sjedio pored peći, ne obazirući se ni na koga, već čačkajući zube i razmišljajući. Djevojka pogleda mjesto gdje je ležao Billy. Bilo je prazno. Momka su prenijeli u njenu sobu. Tamo je bilo udobnije i mo-

gao se bolje oporavljati. Salun je izgledao prazan bez Jima i Billyja.

Michaela ih napusti i krene stepenicama. Prođe pored Zane-a koji je, naslonivši se na zid, popravljao debeli zavoj na glavi. Kad je stigla do Brandove sobe, zastane na čas. Stavila je ruku na kvaku, ali se predomisli. Polako se uputi prema svojoj sobi. Razmišljala je koliko se toga dogodilo otkad je počela oluja. Događaji u ovoj zabačenoj rupi promijenit će mnogima život. Rukama je prelazila po tijelu. Zabacivši glavu unatrag, duboko je uzdahnula. Podigla je kosu na potiljak i opet pogledala prema Brandovoj sobi. Smiješak joj pređe preko usana i misleći na Brandau ude u svoju sobu, ostavivši vrata otškrinuta. McCasford je spavao licem okrenutim prema zidu. Polako i tiho se kretala po sobi, ne želeći ga probuditi. Klekla je i podigla dasku ispod koje je bilo sakriveno zlato. Uzela je jednu kesu i pustila zlatna zrnca da joj klize niz prste. Okrenula ih je prema svjetlu. Čarobno su blistala. Pola toga blaga bilo je njeno. Sjetila se Jima Branda i Lutzove ponude.

Digla se i otvorila prozor. Vani, dokle god joj je pogled dopirao, sve je bilo u bjelini od snijega a na horizontu se nazirao tračak sunca, koji se pokušavao probiti kroz oblake. Oluja je polako prestajala, ali oluja njenih osjećaja tek je započela. Maštala je o ljepšem i mirnijem životu. Prepustila se sanjarenju.

— Zdravo — progovori McCasford.

Michaela se trgne. Taj glas je raspršio sve njene snove i vratio ju u neželjenu stvarnost. Mo-

mak se smješkao. Bio je vrlo bljed, ali nije gubio nadu.

— Mislim da je najgore prošlo. Izvući ću se.

— Sigurno je da hoćeš. Zar si sumnjao u to — odgovori Michaela.

— Kad me je metak pogodio, mislio sam da sam gotov.

— Jesi li vidio tko je pucao?

— Ne, nisam. Prokletstvo. Bilo je vrlo mračno.

— Naći će ga. Prije ili kasnije bit će uhvaćen i platit će za sve što je učinio — tješila ga je Michaela.

Pogledao je mimo nje prema prozoru.

— Hej, pa oluja jenjava — usklikne radosno.

— Da — reče Michaela.

— To je dobro — glas mu je bio tih ali odlučan. — Michaela — počeo McCasford i zastane na tren.

Michaela mu se približi. Sjela je do njega na krevet. Promatrajući ga, čekala je da nastavi. Jezikom je ovlažio usne i okrenuo se od nje. Sramežljivo je nastavio:

— Sinoć sam, dok si mi previjala ranu, opazio kako te gleda Brand. Njega želiš, zar ne?

— Da — iskreno odgovori Michaela. — Ako i on mene želi.

— Pa, želim vam sreću — reče McCasford hineći ravnodušnost.

Osjetila je da je mladić povrijeđen njenim izborom. Nježno ga je primila za rame. Sve što je mogla reći bilo je:

— Zao mi je, Billy.

— Nemaš za čim žaliti. A ni on. Sa mnom će sve biti u redu.

— Da, Billy, s tobom će sve biti u redu — prekine njihov razgovor Armando Elias. Stajao je prekrivenih ruku na vratima

i prkosno se smješкао.

– Želim s tobom malo popričati, amigo.

Billy okrene glavu prema njemu. Činilo se da s naporom izgovara riječi:

– Izvoli, stojim ti na raspolaganju.

– Riječ je o mojim bisagama.

– Kojim bisagama – reče McCasford brzo.

Čak prebrzo pomisli Michaela.

– Ne igray se sa mnom, amigo. Ne želim izgubiti dobrog ortaka.

– Već si ga izgubio, Armando. Ja više nikamo ne idem s tobom.

Michaela se javi.

– Vidiš da nije sposoban jahati.

– Vidim – nasmiješi se Elias. Koraknuo je prema Billyju.

– Amigo, ova djevojka ti je tepala. O cvijeću i suncu. Želi da je odvedeš odavle, jel' tako?

– Ne želim – odgovori Michaela istog trenu.

Armando se nije obazirao na nju.

– To je glupo, amigo. Mlad si i lako te je zavesti. Krv ti prebrzo kola i nemaš vremena za razmišljanje. Vjeruješ u njena obećanja. Nema ljubavi na ovom svijetu, amigo. Ona je za pjesnike, pastore i slične sanjare. Ono o čemu ti sada ne govori to je da ne želi jednorukog čovjeka.

Billy je okrenuo glavu. Lice mu je bilo zgrčeno u bolnoj grimasi.

– Pogrešno misliš, Armando. Nemam ja ništa s njom.

– Ne? Onda si još veća budala što je želiš a puštaš da te ona odbaci.

– Zašuti, Armando! – umorno će mladić.

Armando uzdahne.

– Pa i nije sad baš to važno. Došao sam razgovarati o drugim stvarima. Gdje smo ono stali. Aha, riječ je o bisagama. Dakle, gdje su?

– Ne znam o čemu pričaš – ponovo će Billy.

– Ne znaš, je li? – nasmije se podrugljivo Elias. Izvadi nož iz čizme i okrene ga prema svjetlu. Odsjaj se zaustavi na mladićevo lice. – Možeš li se sada sjetiti nečega?

– Ne, možeš me isjeckati na komadiće, ali ti ništa neću reći.

– Neće biti potrebno. Mislim da će nož bolje pristajati pod Michaelinim vratom.

– Kućkin sine – razljuti se Billy.

Elias je prošao prstom po briedu noža kao da želi osjetiti koliko je oštar. Krenuo je prema Michaeli. Povukla se prema zidu. Ruka joj sklizne prema nožu koji joj je bio zataknut za remen. Držala ga je pred sobom, ljutito sijevajući očima i pripremajući se za napad. Elias se oholo nasmiješi. Billyju je bilo svega dosta. U strahu zbog djevojke, progovori.

– U redu, prokletniče, dosta je. Bisage su zakopane u staji, ispod moga konja.

– Dobro – promrmlja Elias i oštro pogleda djevojku. – Ako netko dođe u staju prije nego ja odem, pucat ću.

– Nećeš daleko stići – reče Michaela stisnutih zubi.

– Vidjet ćemo – nasmiješi se Elias. Okrene se i na podu spazi kesicu sa zlatom. Oči mu gramzivo zasjaše.

Michaela se ukoči. Gledala je kao u snu kako Elias diže vreći-

cu sa zlatom koju je ona nemarno ostavila. Elias se zadovoljno smješкао, prebirući po zlatu. Nož je zamijenio revolverom i mahnuo prema djevojci.

— Senjorita, hoćete li, molim vas spustiti taj nož i poći sa mnom.

— Poći s tobom! A kamo?

— Na malo putovanje — odgovori joj Elias još se smješkajući. — To će vjerojatno spriječiti sve ostale da pucaju na mene.

McCasford se naglo podigne. Taj pokret izazove mu strašnu bol. Hladan znoj oblije mu bljedo lice. Osjećao je da će ga bol rastrgnuti. Skupivši snagu, vikne:

— Čekaj, Elias. Ne možeš tako.

Elias mahne revolverom prema McCasfordu.

— Lezi natrag, amigo. Nikad nećeš ozdraviti ako ti se rana otvori. Zato budi dobar i ne uzbuđuj se. To nije zdravo.

Billy je prijeteci gledao u nje-ga.

— Pucat ću, ako treba, prijatelju — upozori ga Elias. — Ne prisiljavaj me na to!

Gurajući Michaelu ispred sebe, pošao je prema vratima. Osjetila je tvrdi cijev revolvera na svojim ledima. Spustila je oči, prošla ispred njega prema hodniku. Prolazeći pored Brandovih vrata željela ga je pozvati, ali cijev Eliasova revolvera upozori je da to ne čini. Sva uznemirena i očajna koračala je dalje.

Sada više nije mogla trijezno razmišljati. Jima nije bilo. Dакle, on je nije mogao spasiti. Ako sama nešto pokuša, dobit će metak u leđa.

XXI

McCasfordovi povici probuđiše Branda. Revolver mu se odmah našao u ruci. Pojurio je prema vratima da oslušne odakud mladić zove. Utrčao je u djevojčinu sobu. McCasford je sjedio na krevetu. Krv mu je probijala kroz zavoj. Stižući zube od bola, Billy mu reče:

— Jime, Elias je poveo Michaelu. On zna gdje je zlato.

Brand ništa nije pitao. Pogledao je u pod i opazio da je daska pomaknuta. Znači, da je Elias to pronašao.

— Trebat će mu prilično vremena da iskopa bisage — govori Brand.

— Zato je i poveo Michaelu — javi se Billy. — Služi mu kao talac. Pucat će na svakoga tko ga bude slijedio.

Brand pogleda kroz prozor. Rijetke pahuljice lagano su padale i sunce se počelo nazirati iza bijelih oblaka.

— Moram naći neki drugi izlaz — glasno je razmišljao Brand.

U tom trenutku čuo je odjek koraka po hodniku. Wayne Lutz zadihano je upao u sobu, u stopu su ga slijedili Zane i Andrews.

— Proklet bio. Nismo mogli ništa učiniti za Michaelu. Držao je otkoćeni revolver na njenim ledima.

— Ušutite! — smirivao ih je Brand.

U to je nespretno dotrčao starac Manning. Bio je očajan.

Ne osvrćući se na prisutne, Brand je gledao kroz okno, mršteći se. Poznavao je ljude Eliasova kova. Znao je da će Elias prvom prilikom nasrnuti

na djevojku, ili još gore, ubiti je. Vremena je bilo malo pa je trebalo brzo reagirati. U tom trenutku osjetio je paničan strah za Michaelu. Otvorio je naglo prozor.

— Kamo ćeš? — upita Lutz.

— Ostanite ovdje — odgovori Brand.

Prekoračio je prozorski okvir. Trenutak se zadržao i pogledao dolje. Zatim je skočio u visoki nanos snijega ispod prozora, koji je ublažio njegov pad. Iskoprcao se iz duboka snijega i oprezno krenuo uza zid kuće. Izabrao je taj put kroz prozor jer je pretpostavljao da Elias drži na oku ulaz iz saluna, pa se nadao da ga neće opaziti da ulazi s druge strane, kroz velika vanjska vrata. Šuljao se kroz snijeg prema izlazu iz staje i držeći revolver u pripravnosti, stane pred velika vrata kroz koja je Elias morao izjahati.

S prozora su ga gledala ukočena lica. Brand je budno pazio na izlaz. Osjećao je hladnoću koja mu je sve više prodirala u kosti. Prsti na dršku revolvera polako su se kočili. Nebo je bilo sivo, tišina ubitačna. Snijeg je i dalje ravnomjerno padao.

Najednom iza sebe začuje udarac. Okrenu se i pogleda. Vidio je Lutz kako se probija kroz snijeg. Nosio je nekakav zamotuljak. Približivši se, Brand ustanovi da je to njegov ogrtač, koji je u brzini zaboravio. Lutz mu ga daje i tiho šapne:

— Obuci ga, inače ćeš se smrznuti.

Lutz je izvadio svoj revolver i držao ga u pripravnosti. Brand je bio iznenađen tim izrazom ljubaznosti i hrabrosti, ali sada nije imao vremena da mu za-

hvali. Sada su zajednički pomno promatrali vrata štale.

Iznenada začuše topot konjskih kopita. Brand napeto oslušnu, ali sve što je čuo bilo je Lutzovo teško disanje. Okrene se prema njemu i prošapta:

— Ne pucaj! Kad se pojave, vjerojatno će naprijed ići Michaela.

Lutz potvrdno kimne glavom. Nestrpljenje je u njima raslo. Osjećali su kao da već satima stoje na snijegu. Tada su se vrata polako otvorila i konj izjuri iz tamne staje. Držeći revolver u pripravnosti, Brand prepozna Michaelu. Jahala je u galopu. Odmah iza nje izjuri i Eliasov konj.

Međutim, mete nije bilo. Upotrebljavajući stari indijanski trik, Elias lukav i uvijek spreman, jahao je ispružen na boku konja, držeći se za grivu. Opalio je dva puta i onda nestao izvan dometa Brandova revolvera. Brand nije pucao.

— Trebao si pucati u konja — promrmlja Lutz.

Brand je znao da Lutz ima pravo, ali ga je nešto spriječilo da puca u životinju.

Dva su konja jurila prema kanjonu. A onda je Brand spazio nešto od čega mu se digla kosa na glavi. Michaela je, nastojeći pobjeći, okrenula konja i jurila natrag. Prošla je pored zapanjenog Eliasa jašući u cik-caku. Elias, oporativši se od iznenađenja, ispali cijeli rafal za njom. Potrošivši sve metke, Elias je nastavio bježati. Tjerao je konja prema kanjonu, ne osvrćući se za Michaelom.

Brand zaustavi dah. Nije znao je li metak pogodio Michaelu. Međutim, kad je djevojka stigla, skliznula je sa sedla, po-

šla prema njemu kroz snijeg i tada je vidio da nije ranjena. Brand odahnu. Bacila mu se u naručaj, grcajući u suzama.

Najednom iza leđa začuje Lutzov glas:

— Kućkin sin!

Lutz ustanovi da je ispalio sve metke pucajući za bjeguncem. Sada je grozničavo punio revolver. Brand je nježno odmaknuo djevojku od sebe.

— Je li sve u redu, Michaela?

— Da — prošapće drhtavim glasom još jecajući.

— Onda udi unutra i ugrij se.

Naglo je potrčao naprijed i bacio se u sedlo. U njemu se skupio strašan bijes. Snažno je podbo konja i pojurio prema kanjonu za Eliasom.

XXII

Trag koji je Brand slijedio bio je prilično uočljiv. Snježni nanosi usporavali su Eliasovo napredovanje. Ali čim je došao do šireg dijela kanjona, lukavo je izabrao stranu zaštićenu visokim gromadama kamenja, jer je snijeg uz njih bio vrlo nizak te je put bio prohodniji. Meksikanac je prodirao sve dublje u kanjon. Sunce je konačno provirilo iza oblaka. Odsjaj sunčevih zraka na snijegu jako je blještao i Brandu otežavao praćenje Eliasa. Hladan i oštar zrak otežavao mu je disanje. Prokleo je čas kad je skrenuo sa svog puta, upustivši se u traganja koja nikako da završe. Ali tu je misao potisnula druga. Bio je sretan da je u ovoj pustoši, hladnoj, prijetjećoj prirodi, ipak živ. Misao je bila iznenadna i čudna kao da se osvijestio iz neke more. Pomislio je da se tako osjeća ptica kad kljunom probi-

je jaje te izide oslobođena iz njega.

Mehanički je pratio tragove koji su kretali prema sve višim proplancima i opasnim zavojima. Pogled na provalije ispod njega nije bio nimalo ugodan. Jedan nespretni pokret značio bi oproštaj s ovim svijetom. Na-ježio se pri toj pomisli i skrenuo brzo pogled na vrhove kanjona. Vjerojatno postoji zaobilazni put, jer po ovakvu vremenu, strminama prekrivenim snijegom, bilo bi opasno nastaviti dalje.

Elias se kretao prema zapadu tražeći manje opasan put. Brand ga je slijedio. Izišao je na malu čistinu. Kamenja je bilo sve manje. Brand pomisli da će konj moći lakše napredovati. Ali se prevario, jer su nanosi snijega bili visoki i jedva je uspio natjerati životinju da se brzo probija.

Cistina se počela sužavati i Brand je osjećao kao da se nalazi u hodniku čiji su zidovi bili sazidani od snijega. Nije gubio Eliasove tragove. Koliko god mu je snijeg bio neprijatelj, bio je i vrlo koristan. Tragovi koje su ostavljala kopita Eliasova konja bili su duboki i uočljivi, te ih je Brand mogao slijediti.

Elias je zacijelo pretpostavljao da ga netko slijedi. Postavit će zasjedu u strmom i snijegom pokrivenom kanjonu. Kanjon mu je za to pružao velike mogućnosti, jer je bilo stotine i stotine usjeka iza kojih se mogao vrlo lako sakriti.

Brand je sa sobom imao samo revolver. Zažali što se u onoj brzini nije sjetio ponijeti pušku. Izvadio je revolver, na- peo ga i oprezno se ogledavao. Odjednom je izgubio tragove.

Brand se našao u slijepom usjeku. Znao je da je Meksikanac negdje u blizini, jer natrag nije mogao proći da ga Brand ne opazi. Znači da je Meksikanac mogao biti u zasjedi iza svake od tih prijeteci stijena. Brand side s konja. U pravom trenutku, jer tog istog časa, s lijeve strane njegova lica prozviđao je metak. Cvrsto stežući revolver, Brand potrči prema najbližem zaklonu – hrpi kamenja. Jedan se metak zarije u snijeg tik do Brandovih nogu. Baci se u zaklon. Elias nije štedio municiju, pucao je izbezumljeno prema cilju.

Brand osloni lice na kamen.

Očima hladnim i odlučnim pretraživao je okolinu. Pucnjava na trenutak prestane. Jim Brand zamisli Eliasa kako mu se puzeći približava i pokušava ga zaobići i iznenaditi. Elias je bio u prednosti. Vidio je gdje se Brand zaklonio. Brand pokuša prevariti Meksikanca. Počeo je nasumce pucati prema strani na kojoj je mogao biti Elias. U tom trenutku iza stijene pojavi se konj. Krajičkom oka Brand spazi Wayne Lutz koji, prepoznavši Jimova konja, skoči sa sedla i baci se pored njega u snijeg. Jim se pomakne malo dalje ispod stijene da se Lutz zakloni praćen paljbom iz Eliasova revolvera.

Jim je budno pazio na mjesto odakle su dolazili meci. Pretpostavio je da se Elias sakrio iza stijene na maloj udaljenosti od njih. Nanosi snijega zaklanjali su mu bolji vidik.

– U klopci je – progovori Lutz. – Ovo je Oxbow kanjon. Nema drugog izlaza osim onog iz kojeg smo mi došli. Čekat će-

mo Meksikanca dok izide.

– Onda ćemo dugo čekati – javi se Brand, ne skidajući pogled sa stijene. – Neće nam uspjeti. Prošuljat će se pored nas kad se smrači.

– Mogli bismo naložiti vatru – predloži Lutz.

Brand niječno odmahne glavom.

Bio je nestrpljiv, više nego razuman. Htio je što prije završiti s tim poslom. Pogledom je pretraživao kanjon. Razmišljao je kako je Elias u prednosti.

– Idemo za njim, gore – reče odlučno Brand. – Ovako nećemo ništa postići.

– U redu – složi se Lutz. – Ali morat ćemo se vratiti natrag i popeti se s druge strane. Ovako nas može poskidati mecima.

Brand otkoči revolver i napusti zaklon. Trčeći pognut vraćao se putem kojim je došao. Čuo je Lutz kako trči za njim. Elias je opet otvorio paljbu. Stigli su do zavoja koji je zatvorio prolaz mecima. Brand je pronašao strmi put i počeli su se uspinjati. Lutz je teško disao, pokušavajući dostići Branda. Pronašli su puteljak i polako, s najvećom oprežnošću, išli po njemu, prema mjestu odakle će imati dobar pogled na Eliasa. Puteljak je bio uzak i opasan. Jedan pogrešan korak i sve bi za njih bilo svršeno. Brand je pretpostavio da je Elias shvatio njihove namjere. Ali ovako će imati više šanse da uhvate razbojnike.

Brand stane na rub puteljka. Njegovi brzi refleksi spase ga od smrti. Odskočio je baš u trenutku kada se kamen odronio i poletio u provaliju. Lutz ga prestrašeno i zabrinuto pogleda,

ali je sve bilo u redu.

— Moramo usporiti — reče Brand. — Uskoro će se na vidiku pojaviti Elias.

Nastavili su s uspinjanjem, a onda je Brand osjetio pomicanje tla. Čuo je svoj vlastiti krik i potrčao je. Ali prekasno. Odronio se veliki dio stijene i kamenje je počelo padati pod njegovom težinom. Bio je bespomoćan. Brand se grčevito uhvatio za stijene. Zamalo mu ispade revolver. Kamenje je padalo po njemu.

Jeka kamenja se utiša. Brand je visio, držeći se za stijenu. Ruke su ga boljele od vlastite težine. Revolver mu je visio na malom prstu. Obarač je bio spušten. Vjerojatno je pri padu revolver opalio, ali ga Brand zbog zaglušujuće buke kamenja nije čuo. Teškom mukom uspio se prebaciti preko ruba stijene. Pogledom je tražio Lutz koji je, sav izudaran kamenjem, stajao nedaleko od njega. Odjednom se sve smirilo.

— Kako si? — upita Brand Lutz.

— Sve me boli. Ali pretpostavljam da ništa nije slomljeno. Ne može se ovakva gromada čovjeka, kao što sam ja, tek tako uništiti.

Brand opazi da se između njih i Eliasa ispriječila gromada koja im nije dopuštala da vide jedno drugoga.

Elias zacijelo misli da smo poginuli, razmišljao je Brand. Pogledao je ruke. Bile su krvave i oguljene. Jedan je prst jako krvario. Natrljao je ruke snijegom. Krenuli su oprezno dalje. Zaustavio ih je pucanj i Eliasov ludački smijeh.

Jeka u kanjonu je učinila svo-

je i taj smijeh djelovao je vrlo sablasno. Bacili su se na zemlju i puzali dalje. Stigli su na malu udaljenost od Eliasova skloništa. Brand je otvorio vatru u tom pravcu.

— Zašto pucaš bez veze — upozori ga Lutz.

— Možda ga uspijem pogoditi, a isto tako mogu pogoditi stijenu iznad njega. Ako se stijena počne odronjavati možda će sam izaći iz zaklona.

Lutz je slijedio Brandov primjer te počeo pucati. Gđali su stijenu. Odjednom se kamenje polako počelo urušavati.

Začuo se Eliasov glas:

— U redu, amigo, dosta!

— Baci revolvere — naredi mu Brand. — I pušku koju imaš.

Brand i Lutz ugledaju pušku.

Padala je u provaliju.

— I revolvere — reče Brand. Elias ih posluša.

— A sada izidi, Elias!

Meksikanac se pojavio iza kamenja, polako krećući prema njima. Držao je desnu ruku, kao da je ozlijeđena. Stao je razmaknutih nogu i drsko ih pogledao.

— Što da dalje radim, amigo? Brand je ustao.

— Idi ispred nas, morat ćemo se spuštati.

Elias se polako pomaknuo i lijeno krenuo ispred njih. Činilo se da nije zabrinut.

— Lako je dvojici protiv jednoga. Jel' tako, amigo — izazivao ih je Elias.

— Gdje je zlato? — upita ga Brand.

— Na konju — odgovori Elias i glavom pokaže u neodređenu pravcu prema kanjonu.

— U redu, idemo!

Brand je očekivao smicalicu

tog lukavog čovjeka. Sjeti se da Elias nije odbacio nož kojim je tako vješto baratao. Vidio je svjetlucanje noža onog časa kad ga je Elias podigao. Bilo je prekasno. Elias je već imao ruku oko Lutzovog grla, i nož je podrhtavao na Lutzovoj Adamovoj jabučici.

— Da se nitko nije pomaknuo! — naredi Elias. — Spustite revolvere obojica!

Nastao je nagli preokret. Brand odbaci revolver pored nogu. Elias se malo sagnu i izvuče revolver iz Lutzovih korica. Snažna Lutzova ruka uhvati ga za zglob ruke. Teškim naporom odmaknuo je nož od svog grla, ali je Elias u svojoj ruci već držao Lutzov revolver. Brand vidje kako Meksikanac već povlači obarač. Munjevito se baci naprijed. Nogom je izbacio revolver iz Eliasove ruke. Lutz je i dalje čvrsto stezao Eliasovu ruku s nožem. Ali Elias, lukav i žilav, zabi šaku u Lutzove prepone. Urlajući od bola popusti stisak. Elias se naglo okrenu, zamahnu nožem, ali je Brand bio brži. Snažnim je udarcem pogodio Eliasa u želudac. Elias zakašlja i sagne se. Brand mu izbije nož iz ruke.

Elias naglo ustane i pokuša pobjeći, ali Lutz zgrabi revolver i pogodi Meksikanca u nogu. Elias je izgubio ravnotežu, grčevito podigao ruke, ali je bilo prekasno. Brand je samo vidio kako se visoka prilika gubi i pada preko ruba kanjona. Nije pustio ni glasa. Samo se trenutak zatim čuo tupi udarac tijela u stijenu.

Lutz pode prema rubu provalije i pogleda dolje. Vidio je Eliasovo tijelo. Licem je udario

u zemlju. Brand se okrene, sagne se i pokupi revolvere.

XXIII

Vodeći Eliasova konja s mrtvim Meksikancem prebačenim preko sedla, polako su se vraćali kroz prolaz. Već je pao mrak kad su stigli u blizinu Rifle Gapa. Zrak je postajao hladniji. Ostavili su mrtvaca vani, jer su bili umorni da ga odmah pokopaju. Smjestili su konje u staju. U salunu je vatra veselo pucketala. Michaela ih je prva opazila. Digla i okrenula prema njima. Njen pogled je pitao što se dogodilo.

— Mrtav je — progovori Brand.

Djevojka krene prema peći. George Zane se približi i pomogne Brandu da skine zaleđen kaput. Lutz bučno ude, teško uzdahnuvši sjede i reče:

— Ja bih nešto pojeo.

— Spremit ću nešto — reče Michaela. Okrene se i pode prema kuhinji s teškim mislima o smrti.

— Hvala — reče Lutz.

Brand se začudi Lutzovoj pristojnosti. Dobro se smekšao i promijenio u posljednja dvadeset i četiri sata. Brand ostavi kaput blizu peći i pode u djevojačnu sobu. Billy je sjedio na krevetu. Jim ga pogleda i reče:

— Elias nije uspio!

— Mrtav? — upita McCasford.

Brand ne odgovori, ali po njegovu pogledu Billy shvati da je odgovor potvrđan.

— Žao mi je — reče McCasford. — Bio je propalica, ali svejedno mu nisam želio takav kraj.

Sjećajući se da je Elias oteo

Michaelu, Brand nije bio milostiv kao Billy, ali ništa nije rekao. Izišao je iz sobe i s vrata dobacio Billyju:

— Poslat ćemo ti nešto za je-lo.

Stari Manning sjedio je u stolcu i razmišljajući tupo zurio u vatru. Lutz i Zane razgovarali su za stolom, očekujući večeru. Andrews je stajao na svom starom mjestu za šankom i polako pljućkao. Brand ih je sve promatrao, sjećajući se posljednjih sati.

Postojala je još jedna stvar koja je morala biti riješena. Krenuo je prema Andrews.

— Još nisu napravili dovoljnu količinu viskija, da bi ti mogla pročistiti savjest.

— Što to? — upita Andrews zamagljenih očiju.

— Ti si ubio pomoćnika šerifa — optuži ga Brand. — To je ono što ti ne da mira, jel' tako?

Andrews pogleda bocu, prisloni je na usne i otpi dobar gutljaj. Kad je spustio, ruke su mu primjetno drhtale. Pogleda Branda.

— Otkud ti ta ideja?

— Kao osumnjičeni, ostala su samo dvojica, ti ili Lutz. Međutim, Lutz je danas u potjeri za Eliasom imao priliku da me se oslobodi, ali to nije učinio. Ponavljam! Ubio si Kirbyja. Kad si mene vidio pored leša zabrinuo si se misleći da sam te vidio. Postavio si mi stupicu i htio si me se riješiti. Kad ti to nije uspjelo, pokušao si opet sinoć u staji. Ali loše si ocijenio, pa si ranio Billyja, misleći da sam ja.

— Sve si to lijepo smislio. — Andrews pogleda Branda zakravljenih očiju.

Svi ostali su šutjeli i sa zani-

manjem pratili dijalog dvojice pored šanka.

— Gdje si sakrio pušku?

— Koju pušku?

— Prekasno je za to — reče Brand da ga zavarava, ali bio je siguran da je na dobru tragu. — Odbacio si negdje pušku i sad nam moraš otkriti gdje je.

— Gdje su ti dokazi, Brande.

— U staji! U kutu su odbačene mamuze. Tvoje su. Te mamuze ostavile su trag pored mrtva tijela šerifova pomoćnika.

Andrews je opet potegnuo dobar gutljaj, dotaknuo prstom rub grlića i progovori šapćući.

— Ovaj visoki je odvratan!

— Neće ti mnogo koristiti — odgovori Jim.

— Imaš pravo! Neće. — Andrews zašuti trenutak.

— U redu! Ubio sam Kirbyja!

Zane im se približi. Sada je bio na njemu red. Njegova zvijezda saveznog šerifa davala mu je to pravo.

— Zašto si ga ubio?

— Andrews podigne podbuhle kapke i pogleda Lutz.

— Upitaj njega!

Lutz se namršti i okrene.

— Ti, propalico. Nikada ti ja nisam revolver dao u ruku.

Brand se obrati Andrews.

— Kako to misliš?

Andrews slegne ramenima, odgurne bocu i okrene se prema prisutnima. Zane pođe do Andrews i izvuče mu revolver. Andrews se nije branio. Nastavio je:

— Netko je, prije nekoliko dana pobio mnogo Lutzove stoke. Lutz je za to okrivio moga brata Clint. Kao dokaz Lutz je pronašao u Clintovoj staji kože ubijenih goveda. Mislim da je to netko mom bratu podmetnuo. Lutz je tada izjavio da će to pri-

javiti. Clint mi se zakleo da nije imao nikakve veze s tim, ali to nije bilo dovoljno. Da je tada Clint bio otpužen, njegova žena i djeca ne bi imali od čega živjeti, a nitko drugi se o njima ne bi brinuo. I tako, kad je došao šerifov pomoćnik i poveo Clintu sa sobom, ja sam uzjahao konja i pošao za njim. Rekao sam Kirbyju da pusti Clintu ali on se razbjescio. Potegao je revolver ali sam ja bio brži. Moja je puška prije opalila. ...

— U redu — reče Brand. — A što je s puškom?

— Clint ju je uzeo sa sobom.

— Čini se da će morati uhapsiti i tvog brata — mirno će Zane.

Lutz koji je do sada šutio, odjednom se javi.

— Andrews, kako si siguran da tvoj brat nije ukrao moju stoku?

— Upravo sam vam sada to rekao.

Lutz je grickao usnice i vidjelo se da vodi borbu sam sa sobom. Pogledao je Michaelu, koja je upravo ulazila u sobu i uzvratila mu prkosan pogled. Lutz uzdahne i pogleda Zaneu.

— Možda govori istinu, Zane!

— Možda, ali morat će, svejedno, ne suđenje zbog ubojstva šerifova pomoćnika.

— Čini se — Lutz će polagano — da sam je sve ovo započeo. Slušaj, Andrews, ako mogu sklopiti ugovor s tobom i ostalima koji su na tvojoj strani, da se ujedinito, pomažemo jedni drugima i borimo se zajedno protiv odmetnika, onda ću ti možda, naći dobrog odvjetnika.

— A to će ti i te kako trebati

— umiješa se u razgovor Brand. Andres je gledao u svoje ru-

ke. Nakon duge šutnje progovori:

— U redu! Slažem se!

Brand se okrene Georgeu Zaneu:

— Što će biti s Billyjem?

— Razgovarao sam s njim. Predao mi je sve ukradeno zlato. Mislim da će ga pustiti. Nikome nije naškodilo, samo sebi. Sudac će, vjerojatno, smatrati da mu je ova rana dovoljna kazna.

— To je dobro za njega — reče Brand. — Ja bih ga uzeo za nadglednika ranča.

— Nadglednik? — upita začuđeno Lutz.

— Zašto ne — lijeno odgovori Brand. — Razmišljam o tome da kupim nešto zemlje u planinama i da je pretvorim u ranč. Svaki čovjek zaželi jednom miran život. Dosadilo mi je lutanje.

Pogledao je djevojku i opazio začuđen i upitan pogled u njenim očima.

Michaela je pokušavala prikriti svoje iznenađenje, ali kako joj to nije uspjelo, uputi se u kuhinju.

Jim Brand je pošao za njom.

Dlanovima je nježno zagrljio njeno lice. Na njenim usnama i dalje je bio zagonetan smiješak.

— I ti ćeš sa mnom zar ne? Osjetila si da te volim.

— Da — odgovori Michaela. Znam da si dobar i da možeš biti nježan i pažljiv.

Lice joj je bilo ozareno od neizmjerne sreće. Privila se još jače uz njega. Oluja je sasvim prestala. I ona je bila mirna jer je spoznala da sa Jimom kreće u novi i bolji život.

KRAJ

ČOVJEK S PROŠLOŠĆU

Točno u osam sati tog svijetlog, osunčanog srpanjskog jutra, Nick Hills dotjera poštansku kočiju pred jednolično, cigleno pročelje Wells-Fargova ureda u Pistol Gapu. Tri čovjeka iznesoše mjedom okovan sanduk i s uočljivim naporom ugru-
raše ga u za to predviđen prostor pod vozačevim sjedalom. Neki trgovački putnik iz Omahe i elegantni oficir u pažljivo izglačanoj modroj uniformi stajahu postrance dok su službenici učvršćivali sanduk, a onda oficir upozori Nicka:

– Danas imaš težak zadatak!

Nick prihvati labave uzde i ravnodušno prijede pogledom preko lica građana koji su se skupljali pred salunom. Hugh Vane odlučnim korakom izađe iz hotela noseći pušku pod pazuhom, pozdravi Nicka i vješto doskoči na kotač, a potom na svoje mjesto iza vozača.

Njih dvojica, vozač i pratilac, bili su neobični par. Prosijed i izgužvan, Nick Hills je, poput većine vozača, rijetko kad obraćao pažnju na vlastiti izgled i odjeću, a psovao je nemilice i predano.

Nasuprot njemu, Hugh je obukao plavo odijelo, preko bijele košulje brižljivo poravnao usku crnu kravatu, a na glavu stavio čist, plosnat šešir ravna oboda. Njegovo pažljivo izbrijano lice bilo je potpuno smireno, bez ikakvih znakova raspoloženja. Bilo mu je trideset godina. Ni star ni mlad, reklo bi se. Bilo je očito da je nekad vodio drukčiji život koji je ostavio trag u njegovu vladanju i pretvorio ga u šutljivca. Građani Pistol Gapa poznavali su ga

tek godinu dana, ali prihvatili su ga takvim kakav je bio i nisu ga gnjavili suvišnim pitanjima.

Vane položi pušku preko koljena pazeći da cijevi ne budu okrenute prema Nicku, pa popusti opasač ne bi li olakšao težinu pištolja koji mu je visio pod kaputom. Potom pripali cigaretu, prišapnu nešto Wells-Fargovu agentu koji je stajao pokraj prednjeg kotača i nemarno promotri svjetinu. Namignu Alu Pedigu, a dotad ukočene usnice rascijepiše se u smiješak kad je ugledao mladićevo mršavo ali živahno lice. Zatim skrene pogled prema Johnnyju Bonesu koji je stajao naslonjen o dovratnik salunskih vrata, a sive oči odjednom mu se izoštriše i prože ih iznenađena hladnoća i odbojnost. Izusti:

– Krenimo, Nick!

Kočija se otkotrlja ulicom dižući visok oblak prašine.

– Nikako ne mogu shvatiti kako možeš voljeti tog malog Pediga. On je pokvarenjak, Hugh!

– Možda! – prizna Hugh, ali Nick razabra u njegovu glasu prizvuk suprotstavljanja. – Možda. Tako... pomalo je divlji.

– A jesi li vidio Johnnyja Bonesa?

– Ah. Vidio sam ga. – Hughov glas bio je otegnut i zamišljen.

Više nisu razgovarali jer su se primakli ulazu u klanac. Hughov pogled ispitivački je motrio stabla pokraj ceste i redom ih pretraživao dok su hitro promicala mimo kočije. Danas su prevozili vrijednu pošiljku, a u Pistol Gapu Johnny Bo-

nes im se upadljivo pokazao. Doduše, već godinu dana nitko nije pokušao orobiti tu kočiju, ali posljednji put Nick je u Gap dovezao mrtvog pratioca i ispražnjen poštanski sanduk. Baš tada, prije godinu dana, Hugh je preuzeo opasan posao naoružana pratioca.

Nick se dobro sjećao te noći koju je prespavao u Desert Crossingu, a sutradan kasno poslije podne bio je ponovo u Pistol Gapu, iskrenuvši prazan sanduk pred Wells-Fargovim uredom. Potom, umivajući se u sobi, na trenutak se iznenadio čovjeku koga je vidio u ogledalu. Dva puta tjedno, godinu za godinom, tjerao je kočiju u Desert Crossing i natrag. Više od stotinu puta na godinu. Upadao je u sve veću rutinu i primjećivao kako postaje sve neosjetljiviji na promjene oko sebe, na izmjene dana i noći, na razne novosti u krajoliku kojim je prolazio.

I Hugh je utonuo u misli, omamljen gustim sjenama koje su ih natkriljavale. Tog jutra prije polaska dugo se promatrao u ogledalu i gotovo nije mogao povjerovati u ono što je vidio. Pretvorio se u nepoznata čovjeka. Tek godinu dana radio je u Pistol Gapu kao pratilac poštanske kočije, a ipak je osjećao kako njegov dotadašnji život nepovratno iščezava u magli. Doduše, još je doživljavao uzbudljive trenutke kad bi mu se u sjećanje naglo vratili mirisi, boje i pokreti nekadašnjih dana, i to takvom silinom i živošću da bi uspijevali potpuno istisnuti sadašnjicu. Te uspomene slamale su mu duh neobuzdanošću i osjećajem slobode, i on se očajnički borio da ih potisne. Postajao je sve šutljiviji, ali uzalud. U jednoličnom životu punom odricanja, kakvim je onedavna živio, uspomene su se javljale sve češće i uvjerljivije. Bio je svjestan odakle mu naklonost prema mladom Alu Padigu kojega je cijeli grad držao pokvarenim i sklonim prijestupima. I Hugh je nekad bio poput njega.

Protekle večeri sišao je iz hotela na ulicu, polagano ispuštajući du-

hanski dim kroz nosnice. Dan je nečujno prelazio u noć, ulične svjetiljke bile su upaljene, netko je počeo svirati na salunskom glasoviru. Osjećao je kako se grad budi iz dnevne obamrlosti i postupno uranja u vrevu i uskomešanost noći.

Hugh se uputi pokrajnom ulicom, brzo ostavi iza sebe niske kućice na rubu grada i pride velikoj četvrtastoj zgradi s kupolom na krovu. Kuća je bila sagrađena uza samo podnožje brežuljka i okružena njegovanom živicom kojoj su vršci bljeskali na mjesecini. Zasun na vrtnim vratima zaškripi i začu se tih i pomalo ljutit glas Elsie Singer koja je stajala negdje u mračnom predvorju:

— Čekala sam te!

Na polovici stubišta Hugh zastane; ugledao je njen lik kako izranja iz tmine ocrtavajući se u rasvijetljenom četvorokutu kućnih vrata. Zauzvadi se pred njim i okrene. Hugh ugleda gotovo neprimjetan smijeh na njenim usnama. Elsie je bila smirena i tajanstvena djevojka. On je volio njen običaj da radije sluša druge nego da sama govori, kao da je ono o čemu razmišlja i što proživljava jače od riječi. Bila je kći Johna Singera i upravljala je velikim rudnikom čiji su vlasnici živjeli na Istoku. I ona je potjecala odatle, no nikad to nije osjećala kao posebnost koja bi je izdvojila iz okoline. Hugh je privlačila unutrašnja vitalnost koja je činila njenu šutljivost nekako ispunjenom i dostojanstvenom. Iza smirenog smiješka skrivala se rasplamsana vatra, iza blagih usana nepokolebljiva srčanost.

— Nisam htio doći suviše rano.

— Tako malo znaš, Hugh!

Glas joj je bio tih, gotovo šapat. Dotakne ga lagano rukom i povede na trijem. Pričekao je da prva sjedne, a onda se tromo zavalj u stolicu za ljuljanje ispruživši noge i lijeno opustivši dugačke ruke niz bokove njihaljke.

Izdaleka, u nerazgovjetnim valovima, dopirali su zvuci glavne ulice Pistol Gapa, a vjetar je šumio u kr-

ošnjama visokih čempresa. S brežuljka dopirao je miris divljine, a daleko obzorje pretapalo se u nejasnu prerijsku ravnicu.

— Gledaš prema pustinji. Što tamo vidiš, čega se prisjećaš? — tiho upita Elsie.

— Maglovita je danju, maglovita je noću. Točno prije godinu dana, ovog tjedna, dojahao sam odatle. Htio sam poći na neko drugo mjesto, ali... eto, ostao sam ovdje.

— Kamo si namjeravao krenuti?

— Ne znam. Tada mi je bilo sasvim svejedno kamo idem.

— Zašto si se zaustavio baš ovdje?

Glas joj je opet bio mekan i nježan.

— Kad čovjek nekamo juri, potrebno je čvrsto uže da ga izbací iz sedla.

Srebrnkaste sjene upiju njen pri-gušen smijeh.

— Poslovično izražavanje. Tako govore Indijanci. Postaješ sve skloniji tome, Hugh.

Ona možda nije shvaćala, ali bila je sasvim blizu istini. Prije godinu dana došao je mutne prošlosti kroz tu mutnu pustaru i ujahao u prašni Pistol Gap baš kad je izlazila iz Clayeve prodavaonice noseći šareni suncobran visoko nad glavom. Doživio ju je tada poput žedna čovjeka kojega uvale u led poslije iscrpljujućeg jahanja pustinjom. Projahao je petnaestak metara i tek onda se osvrnuo. Prije nego što je zamakla iza hotela, okrenula se i ona, pogledala ga samo jednom, gotovo u hipu, a onda otišla prema svom brežuljku.

Ostaó je u tom gradu gdje ga nitko otprije nije poznao. Uživao je u mirnim i vedrim danima kao da ponovo otkriva život poslije surovog i dugog skitanja. Odlučio se smiriti i duboko zaorati brazdu svog života u čvrsto tlo, dokazati sebi da je Hugh-lutalica zauvijek mrtav i da se nikad više neće probuditi. Ipak još nije bio siguran da je uspio u tome, pa se bojao jasnije izražavati.

Nepomično je sjedio i slušao ka-

ko se u tmíni budi noćni život. Duh mu je bio napregnut, osjetljiv na tajnovite glasove koji su dopirali sa svih strana, prijemljiv na nejasna očitovanja noći. Poslije duge šutnje Elsie tiho izusti:

— Vjerujem da je u svijetu skrivena nekakva predivna melodija. Pri-mjećujem kako je pažljivo oslušku-ješ.

— Noć je čarobno doba — odgo-vori Hugh.

— Jednog ćeš dana zaboraviti.

— Što?

Ali ona se opet nasmije, blago i otvoreno, bez namjere da ga uvrije-di. — Budi ono što moraš biti. Zašto bi uopće želio postati drukčiji?

On se šutke pridigne, a ona ga je slijedila pokazujući u mekanom svjetlu koje je dopiralo iz kuće svoje krupne sjajne oči i uzbuđeno lice. Hugh stavi šešir i side s trijema. Kad je stigao do vrtnih vrata, osjeti neodoljivu želju da se okrene. Kao potegnut čvrstim konopcem, koji ga je vukao natrag, on se osvrne i ugleda njenu vitku i tamnu figuru optočenu žutim četvorokutom otvorenih kućnih vrata. Crna kosa presijavala joj se na svjetlu.

Hugh produži i uskoro uroni u mnoštvo koje se svake subotnje večeri tiskalo u salunu. Probijao se zadimljenom prostorijom, između ljudi koji su se gurali u svim smjerovima. Za stolovima više nije bilo mjesta, a uz šank ljudi su bili nani-zani u neprekinutom redu od početka do kraja, svi u istom položaju — nalakćeni na sjajnu mesinganu plohu, sa čašicom u ruci. Iza šanka višjela su dva akvarela — jedan je prikazivao trkaćeg konja, crnog poput ugljena, a drugi neku ženu. Pomisli kako obje slike predstavljaju najjače čovjekove nagone — žed za akcijom i žudnju za ljepotom.

Iz razmišljanja ga trgne povik Ala Pediga, žustar, premda ponešto nesiguran:

— Popij nešto sa mnom, Hugh!

Mladić je stajao ledima oslonjen na šank, oprijevši se laktovima o uglačanu površinu. Obrazi su mu bili pomalo rumeni od vjiskija, a oči

sjaune i vesele, nemirno zaigrane. Imao je lijepo široko čelo, ali crte lica općenito su mu bile mladenački opuštene. Još ih život nije očvrstnuo i zategao. Al Pedigo bio je bijeli arak papira na kojemu je bilo zapisano tek poneko slovo. Hugh prepozna u njemu sebe prije deset godina i osjeti kako mu niz leđa klize hladni trnci. Neprimjetno se strese, ali prihvati mladićev poziv i natoči obojici iz boce koja je stajala pred njim. Al popije naiskap do vrha napunjenu čašicu, a oči mu zaiskre uzbuđenjem.

— Sve bih dao da mi je znati što si bio prije nego što si došao u Pistol Gap, Hugh!

Da mu je to rekao itko drugi, Hugh bi držao da ga izaziva ili vrijeđa. Ali proniknuo je u mladićevu dušu. Pedigo je imao dvadeset godina, bio je nemiran i pun žudnje za nečim nejasnim — osjećao je da u njemu plamti neka tajanstvena vatra i prezirao je starije ljude koji su mudro šetkali ulicom i ponašali se kao da znaju sve o životu. Hugh je razumijevao mladićeve osjećaje, pa je pažljivo tražio prikladne riječi. Čudio se sam sebi kako osjeća svojevrsnu odgovornost za njega.

— Smij se kad god budeš imao valjana razloga za to — polako odgovori. — Ali, slušaj dobro što ti kažem: nikad nemoj uraditi ništa zbog čega bi se mogao prestati smijati, Al, čuo čuo si me?

Mladić je pažljivo slušao i pokušavao shvatiti, ali mutan sjaj u njegovim očima bio je zapreka kroz koju Hughove riječi nisu mogle prodrijeti. Hugh iznenada postane nestrpljiv i ljutit na sama sebe. Htio je objasniti nešto što se nije dalo izraziti riječima. On, tridesetogodišnjak, mogao je pogledati unatrag i uočiti što je od njega učinilo posljednjih deset godina, ali Al Pedigo, dvadesetogodišnjak, nije mogao gledati unaprijed i preskočiti taj neprelazni vremenski rascjep. To je morao pokušati svatko sam za sebe.

Taj trenutak, dok ga je naglo prožimao osjećaj usamljenosti i ne-

moćnog bijesa, pokraj Hugh a prode Bill Mullenhaupt i on mu, ne znajući ni sam zašto, iznenada predloži:

— Bille, preuzmi sutra moj posao. Htio bih poći u ribolov na rijeku.

— U redu, Hugh! — odvrati Bill i produži.

Iz kuta, mu je netko domahivao i Hugh se uputi prema Docu Denu Parrottu, Tomu Boyleu i Henryju Greshamu koji su ga nestrpljivo očekivali za uobičajenu subotnju partiju pokera. Tom je dijelio, a Hugh se zavalio u stolicu i povuče šešir nad čelo da zasjeni oči.

— Ne činiš pametno što druguješ s Pedigom, Hugh. Mladac je pokvaren i krade konje — dometne Tom Boyle ne prestajući dijeliti.

To nije bilo prvi put da ga na to upozoravaju, i Hugh je znao kako će im odgovoriti.

— Moguće. Možda je ukradio nekoliko konja i pokoju kravicu. Mlad je i lako će se izliječiti od toga. On je poput psića koji glode cipelu jer ne zna ništa bolje. A jednog dana zasjeci će zubima i u pravo meso i zaboraviti sve te budalaštine. Hugh pogleda karte, i reče:

— Dalje!

Ostane poniknute glave. Pred očima mu je lebdjela slika sa salunskog zida. Znao je točan razmještaj svih posjetilaca; kad je ulazio, hitrim je pogledom premjerio cijelu prostoriju i sve zapamtio. Naglo se okrene i potraži Johnnyja Bonesa koji je stajao na udaljenom kraju šanka i držao čašu u lopatastoj, crnoj šaci. Pogledi im se susretnu i Hugh se bezglasno osmehne. Sui-grači za stolom jasno su primijetili kako mu je lice odjednom postalo ukočeno i bezizražajno. Bones se naglo okrene i pritisne trbuh o šank, a Hugh skrene pogled prema suprotnom kraju gdje je stajao zamisljeni Pedigo. Zaključivši da između njih dvojice nema nikakve veze. Bones je, za razliku od mladića, bio prostak i surovi zlikovac.

— Otvaram! — javi se Doc.

Hughu se zrak odjednom učini nepodnošljivo zagušljivim pa nestrpljivo zatopta nogama po dr-

venom podu.

– Odustajem! – protisne i ode iz saluna.

Zaputio se prema hotelu, a onda, stalno misleći na mladog Pediga, zaokrene pod drvoređ pokraj Clayeve prodavaonice i zabrza na-trag. Upravo taj trenutak Johnny Bones izide iz saluna i otegnutim, lijenim korakom uputi se suprotnom stranom ulice prema korali-ma. Dok se Bones gubio u tmini, na vratima se pojavi Pedigo i krene za njim. Hugh uzbuđeno dahne i vršak mu cigarete grimizno bljesne u sje-ni. Iskorači naprijed i učas se stvori iza mladića.

– Ješi li ikad bio u Utahu? – re-če glasom čovjeka koji nema nika-kvih osobitih namjera.

Pedigo je odavao čovjeka u nepri-lici i zbunjeno istegne glavu u stra-nu koso pogledavši Hughu. Pogled mu je bio oštar i odavao je lukavost.

– Nisam – pribrao se mladić i izustio tu riječ s lakim prizvukom mrzovolje.

– Lijepa je to zemlja. Čovjeku se ništa ne nalazi na putu osim vlasti-te sjene. Zašto ne odeš tamo?

U međuvremenu su došli do hote-la i Hugh zastane primijetivši ču-dan izraz na Alovu licu. To je bila ta zapreka preko koje nije mogao prijeći: tih deset godina koje su se ispriječile između njih.

– Vidio sam ljude koji su glupo ginuli, a mnogi među njima doživje-li su takvu sudbinu zbog vlastitih pogrešaka. – Izgovorio je to umor-nim glasom osjećajući se poraže-nim. Potom uđe u hotel, a mladić postoji još nekoliko trenutaka, neodlučan i zbunjen. Neki jahač do-lazio je ulicom i to ga trgne. Ugleda nejasan obris Bonesova tijela po-kraj korala i uputi se prema njemu.

– Johnny, možda bi te zanimalo nešto što sam doznao, a?

– Gnjavaš?

Bili su u potpunom mraku i Pedi-go nije uopće razabirao Bonesovo lice.

– Trgujemo – predloži mladić uzaludno pokušavajući proniknuti u bakreno sugovornikovo lice. –

Ono što ja znam za ono što ćeš ti učiniti.

Bones je šutio nekoliko trenuta-ka, a onda duboko udahne:

– Može! Da čujem što je posrije-di.

– Sutra će kočiju pratiti Bill Mullenhaupt umjesto Hughu Va-neu.

Došavši u svoju sobu, Hugh ra-stvori prozore da istjera sparinu koja se danju nakupila, a onda sjed-ne na rub kreveta i počne svijati cigaretu. Dugo je pušio sjedeći tako zgrčen na krevetu, ruku na koljeni-ma, puštajući da mu dim opleće ne-pomično lice. Misli su mu lutale u prošlost na obazirući se na stegu koju im je bezuspješno pokušavao nametnuti već godinu dana.

Netko zovne iz hodnika. Hugh prepozna glas Billa Mullenhaupta i pozove ga unutra. Bill zastane pred njim zbunjeno se vrpoleći u mjestu.

– Jesi li ikad bio oženjen, Hugh? – protisne starac.

Vidjelo mu se u očima da se ne osjeća ugodno i da teško pronalazi prikladne riječi za ono što je nau-mio kazati.

– Nisam.

– E, vidiš. Pretpostavljam da ti se nikad nije dogodilo nešto poput ovoga večeras. Bilo kako bilo, moja mi stara veli da sam prestar za pratioca kočije. Kaže da me neće pustiti sutra s Nickom. Do vraga, zar sam uistihu tako ostario?

– Dobro, Bille. U redu.

Kad je Mullenhaupt izišao, Hugh se prisjeti neobičnog izraza u ispi-jenim starčevim očima...

Sutradan ujutro Hugh se namje-stio pokraj Nicka na visokom sje-dalu. Promatrao je Wells – Fargove momke kako se trude da uguraju tešku okovanu škrinju u prtljažnik, a onda mu pride pisar i ljubazno reče:

– Nije lagana, Hugh. Ti znaš što to znači. Pa... sretno vam!

Hugh opet pogleda skupljeno mnoštvo i zapazi da je Al Pedigo nekamo otišao. Uto krenuše. Kad su poslije dva sata brze vožnje stigli do konopljanih nasada na niskoj ri-

ječnoj obali. Nick je htio odmoriti konje pa ih je naizmjenice tjerao u trk i puštao da hodaju. Kilometar i po pred njima izdizalo se osamljeno, strmo brdašće stršeći iznad lelujavih krošnji poput vrška kauboj-skog šesira. Cesta se uspinjala njegovim rubom, svijala se oko sljemena i spuštala niz suprotnu stranu. Hughove usne se zategoše dok su mu oči pažljivo proučavale brdašće.

Predosjećaj opasnosti prostruji mu tijelom. Kao da su mu se osjetila probudila iz dubokog jednogodišnjeg sna, Hugh uhvati nevidljivu struju zraka koja ga je nadraživala. Uznemiren tom slutnjom, obrati se Nicku:

– Nick, prestar si za jurnjavu, ali čvrsto se odupri i stegni uzde!

Približavali su se vrhu strmine, vozeći među golemim čempresima koji su se nadvijali nad cestom. Hugh pažljivo odloži pušku da mu bude nadohvat ruke, izvuče pištolj i lijenim, ali sigurnim pokretom utisne ga između ukrućenih nogu.

Dvojica zakrinkanih ljudi iskoče točno pred njih. Jedan vikne:

– Zaustavljaš, Nick!

– U redu!

Hugh osjeti kako se pred njim raštvara knjiga za koju je mislio da je zauvijek sklopljena. Od toga trenutka njegovi pokreti slijedili su točno utvrđen obrazac. Naglo poskoči i opali točno između konja u krupnijeg napadača. On posrne pogođen u prsa, a manji odmah zapuca prema Hughu koji je već u širokom luku iskakao sa sjedala. Prilikom doškoka, na tren spuzne na koljena, ali hitro odskoči i stane iza konja. Napadač je pucao ispod konjskih trbuha i meci su se zabijali u utabanu zemlju oko Hughovih čizama. Uto iz mračnog guštika sa suprotne strane odjekne puščani hitac.

U neprozirnoj sjeni pod stablima, Hughu iza leđa, bio je skriven treći napadač. Metak proleti Hughu iznad glave. Ipak, iznenađenje je trajalo samo trenutak i on naglo isko-

či na čistinu pred konjima, ravno na napadačeve pištolje. Dijelilo ih je samo desetak metara i mogao je jasno razabrati čovjekove crne divlje oči iznad marama koja mu je skrivala lice. Opali.

Bio je to stari trik. Napadač bolno zajaukne i Hugh prepozna samrtnički glas. Mnogo puta slušao je taj kobni hripaj.

– Proklet bio, Hugh! Isti trenutak odskoči u stranu i opali tri uzastopna hica prema tamnom grmlju odakle je pucao treći napadač. Ali tamo više nije bilo nikoga.

Miris baruta ugrize ga za nosnice i osjeti iznenadnu tišinu kako se spušta nad poprište poput gusto tkane plahte. Konji su drhtali od straha i Hugh ih pogladi po vratu, a onda pride krupnom čovjeku i dodirne ga. Krinka mu je skliznula s lica i otkrila mlitavo i okruglo lice Johnnyja Bonesa. Hugh je odmah shvatio da onaj drugi mora biti njegov vjerni ortak Les Tremont. Njih dvojicu poznavala je cijela pokrajina.

– Udesili smo ih, Nick! Ali tko je bio onaj treći? Nikad nisam čuo da Bones ima još nekog pomagača –

– zamišljeno progovori Hugh, ali ne dobi odgovor.

Hitro se okrene i ugleda Nicka opružena na sjedalu kao da spava. U dva koraka skoči na kotač i ugleda malu, okruglu rupicu od puščanog zrna posred vozačeva čela. Lice mu se orosi hladnim znojem, njegov slankast okus miješao se s oporim mirisom barutnog dima. Grlo mu je bilo posve suho.

Nick je bio mrtav. Svi razbojnici, ma koliko bili divlji i krvoločni, poštivali su pravilo da nikad ne pucaju u vozača. On je bio odgovoran za konje i vozilo, a pratilac je bio zadužen za obranu. Pratilac je trebao biti meta napadačkih mecima, a nepisani zakoni ceste izuzimali su vozača iz svih obračuna dok je god mirno držao uzde ne miješajući se u ostalo. Nick se pomno brinuo da im ne da nikakva povoda da pucaju u njega, a sada je bio ustrijeljen. Samo potpuno mahnit čovjek mogao

je iz guštika tako hladnokrvno pucati u starog vozača koji nije potezao pištolj, koji nikad sa sobom nije nosio pištolj.

Hugh je jedino o tome mislio kad je ranu poslijepodne ulazio u glavnu ulicu Pistol Gapa. Osjećao je da ga promatra cijeli grad, a tri stotine metara od početka ulice do šerifova ureda učini mu se beskrajno dugačkim.

— Gdje je Nick? — upita ga šerif Bully McGrane.

Hugh glavom pokaže prema vratima kočije i, kad ih šerif otvori, neka žena u mnoštvu prodorno vrišne. Wells-Fargov agent priskoči sanduku i provjeri je li sve u redu.

— Pošaljite nekoga na Hat Butte. Tamo će naći Johnnija Bonesa i Lesa Tremonta. Bio je još jedan, treći, skriven u guštiku. Taj je ustrijelio Nicka.

Mnoštvo je prilazilo bliže okruživši kočiju neprobojnim prstenom. Hugh skoči na zemlju i letimično pogleda svjetinu, a onda mu pogled zapne za Ala Pediga koji je stajao na salunskom trijemu. Lice mu je bio izduženo i blijedo, a usnice bez imalo krvi. Hugh se sjeti sinoćnjeg prizora. U pucnjavi su sudjelovala tri razbojnika, jedan više nego što je Johnny običavao voditi sa sobom. Mladićeve oči trenutak kliznu u stranu, a kad im se pogledi ponovo susretnu, Hugh primijeti prkos u izrazu njegova lica. Tada je shvatio.

Između njih nalazila se gotovo polovica stanovnika Pistol Gapa. Ali mnoštvo osjeti napetost u zraku i u trenutku sve utihne i pred Hughom se stvori širok, prazan prostor.

— Što si učinio s puškom poslije pljačke? — tiho ali oštro upita.

— Nisam znao da ćeš danas ti pratiti pošiljku. Kunem se da... — Al Pedigo naglo zagriže usnu uviđevši da je kobno pogriješio i nekontrolirano priznao da je umiješan u prepad.

Hugh shvati da je pogriješio procjenjujući mladića i gorčina promašaja skupi mu se u grlu. Uvijek se osjećao na neki način odgovornim prema takvim mladićima koji

su ga podsjećali na vlastitu mladost.

— Al — reče Hugh — otkopčaj opasač i ispusti ga na zemlju zajedno s pištoljem!

Pedigo nenadano sune rukama prema bedrima i izvuče oba pištolja. Trenutak njegovi bijeli zubi ljesnuše na suncu, a onda se snažni prasak razlegne nad glavama okupljenog mnoštva. Pedigova ramena grčevito se trgnu unatrag kao ošinuta sjekirom.

Hugh ugleda Doca Parrotta kako vraća pištolj u korice. Iz cijevi izvijala se fina spirala dima. Doc je vikao:

— Zar nisi vidio da namjerava pucati? Smotani čovječe, zar si oslijepio?

Ali Hugh nije ništa čuo. Svi su gledali mladića kako nespretno posrće na koljena kao da se sprema za molitvu, a onda se prevali potrbuške zarivši lice u prašinu. Hugh mu priskoči i uhvati ga za ramena. Al ga pogleda i zadrhti. Već slijedeći tren njegov uplašeni pogled ugasne i Hugh shvati da mladić nikad neće čuti što mu je htio reći. Glas mu je bio sasvim slomljen i hrapav dok je šaptao:

— Zao mi je, sinko! Zao...

U blijedom licu mrtvog Pediga Hugh prepozna vlastitu mladost, svu njenu neobuzdanost i žudnju za pustolovinama i lutanjem. Ona je sada umirala skupa s mladićem.

Netko ga zovne i on ugleda Elsie Singer na trijemu. Lice joj je bilo smireno i meko kao i uvijek. Promatrala ga je s nevjericom.

— Taj dječak mogao je postati isti kao ja, Elsie. Bio sam isti takav...

Iznenađna toplina prožme mu tijelo dok mu je u svijest prodirao zvuk njenog nježnoga glasa:

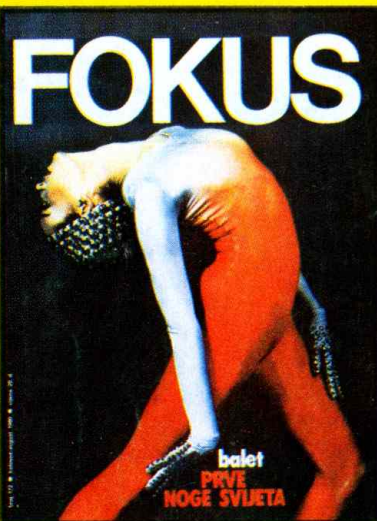
— Jesam li zbog toga čekala toliko dugo? Nikad, Hugh! Nikad poput njega!

U PRIPREMI:

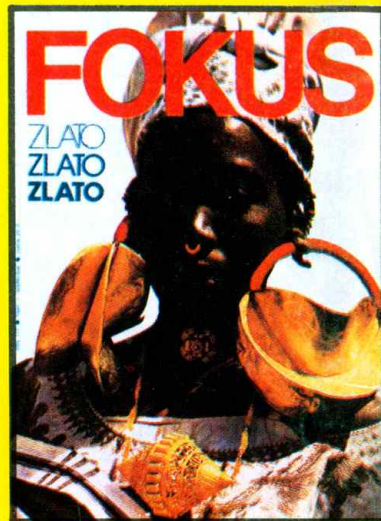
G. F. Unger:
POSLJEDNJA IGRA

POVIJEST JE UČITELJICA ŽIVOTA »FOKUS« JE NJEZIN UČENIK

Zato: ako vas zanimaju ratna zbivanja, tamne stranice
povijesti, biografije velikih ljudi, znanost, umjetnost —
»FOKUS« misli na vas...

FOKUS,
prošlost za
budućnost

Sve što se danas događa ima korijene u povijesti. Kako
ćete približiti povijest sebi?

Čitajući »FOKUS«!

Da biste bili sigurni da ćete dobiti **SVAKI** broj
»FOKUSA«, najlakši i najsigurniji put jest — pretplata.

Godišnja pretplata za »FOKUS«

iznosi 200 dinara što znači da ste **DVA BROJA DOBILI
BESPLATNO.**

Svaki pretplatnik dobiva besplatno knjigu »Atentati« i
gramofonsku ploču.

Redakcija »Fokus«

NARUDŽBENICA

Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb

Ovom narudžbenicom pretplaćujem se na »Fokus«.
Godišnja pretplata iznosi 200 dinara.

IME I PREZIME

ULICA

POŠTANSKI BROJ I MJESTO